

BIJZONDER EUROBAROMETER 550

Houding van de Europeanen ten opzichte van het milieu

EUROBAROMETER-VERSLAG
FIELD-WERKMAART-APRIL 2024

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

Deze enquête is aangevraagd door de Europese Commissie, directoraat-generaal Milieu (DG ENV) en gecoördineerd door de Europese Commissie, directoraat-generaal Communicatie (afdeling Mediamonitoring en Eurobarometer van DG COMM).

Dit document is niet het standpunt van de Europese Commissie. De interpretaties en meningen daarin zijn uitsluitend die van de auteurs.

Titel van het project	De houding van de Europeanen ten opzichte van het milieu - Verslag
Taalversie	NL PDF
Media/volume	PDF/Volume_01
Catalogusnummer	KH—02—24—515—EN—N
ISBN	978-92-68-15428-1
DOI	10.2779/07854
© Europese Unie, 2024	
https://www.europa.eu/eurobarometer	

Foto's: Getty Afbeeldingen

Document opgesteld door Pierre Dieumegard voor [Europe-Democracy-Esperanto](#).

Hetdoel van dit "voorlopige" document is om meer mensen in de Europese Unie kennis te laten nemen van documenten die door de Europese Unie zijn geproduceerd (en door hun belastingen worden gefinancierd).

Als er geen vertalingen zijn, worden burgers uitgesloten van het debat.

Dit document "Eurobarometer" [bestond alleen in het Engels](#), in een pdf-bestand. Van het oorspronkelijke bestand hebben we een odt-bestand gemaakt, voorbereid door Libre Office-software, voor machinevertaling naar andere talen. De resultaten zijn nu [beschikbaar in alle officiële talen](#).

Het is wenselijk dat de EU-administratie de vertaling van belangrijke documenten overneemt. "Belangrijke documenten" zijn niet alleen wet- en regelgeving, maar ook de belangrijke informatie die nodig is om samen weloverwogen beslissingen te nemen.

Om onze gemeenschappelijke toekomst samen te bespreken en betrouwbare vertalingen mogelijk te maken, zou de internationale taal Esperanto zeer nuttig zijn vanwege zijn eenvoud, regelmaat en nauwkeurigheid.

Neem contact met ons op:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Inhoudsopgave

Inleiding.....	4
Inleiding.....	5
Methodologie.....	5
Belangrijkste bevindingen.....	6
I. Algemene perceptie van milieukwesties.....	9
1. Impact van milieukwesties op het dagelijks leven en de gezondheid.....	10
2. Manieren om milieuproblemen aan te pakken.....	13
II Standpunten ten aanzien van milieubeleid en -wetgeving.....	20
1. De rol van de EU in de milieubeleidsvorming.....	21
2. Prioriteiten van de EU op het gebied van natuurbescherming.....	25
3. Overheidsfinanciering ter ondersteuning van de overgang naar een groenere economie.....	28
4. Verantwoordelijkheid voor het opruimen van vervuiling.....	31
III. Groene en circulaire economie.....	35
1. Maatregelen van burgers om afval te verminderen.....	36
2. Meest problematische soorten afval.....	40
3. Bereidheid om meer te betalen voor duurzame producten.....	45
IV. Gevaarlijke chemische stoffen.....	47
1. Milieubescherming van de EU tegen gevaarlijke chemische stoffen.....	48
2. Zorgen over gevaarlijke chemische stoffen.....	52
a) Bezorgdheid over de gevolgen van schadelijke chemische stoffen voor het milieu.....	53
b) Bezorgdheid over de gevolgen van schadelijke chemische stoffen voor de gezondheid.....	54
c) Verantwoording van de chemische veiligheid van producten bij het doen van aankopen.....	55
3. Zelfgerapporteerde kennis en zorgen over PFAS.....	57
a) Zelfgerapporteerde kennis van PFAS.....	57
b) Bezorgdheid over PFAS.....	60
V. Watergerelateerde kwesties.....	66
1. Bewustwording van watergerelateerde problemen op nationaal niveau.....	67
2. Belangrijkste bedreigingen in verband met water.....	70
3. De rol van nationale belanghebbenden bij efficiënt waterbeheer.....	74
4. Aanvullende maatregelen om waterproblemen in Europa aan te pakken.....	80
Conclusie.....	83
Opmerkingen:.....	85
Kennis van "vooraltijd chemische stoffen".....	85
Waterbeleid.....	87
Persoonlijke actie op het probleem van afval.....	88
Technische specificaties.....	89
Vragenlijst.....	94

Inleiding

Inleiding

In dit verslag worden de resultaten gepresenteerd van de speciale Eurobarometer-enquête 550 over het milieu.

Het directoraat-generaal Milieu is de dienst van de Europese Commissie die verantwoordelijk is voor het milieubeleid van de EU. Het heeft tot doel het milieu voor de huidige en toekomstige generaties te beschermen, in stand te houden en te verbeteren door beleid voor te stellen en uit te voeren dat een hoog niveau van milieubescherming waarborgt en de levenskwaliteit van de EU-burgers in stand houdt. Het zorgt er ook voor dat de lidstaten de EU-milieuwetgeving correct toepassen en vertegenwoordigt de Europese Unie in milieuaangelegenheden op internationale bijeenkomsten¹.

Methodologie

Deze speciale Eurobarometer 550 over het milieu maakte deel uit van de Eurobarometer-golf 101,2 en werd uitgevoerd tussen 6 maart en 8 april 2024. Ongeveer 26 346 respondenten uit verschillende sociale en demografische groepen werden geïnterviewd in de juiste nationale taal. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie, directoraat-generaal Milieu (DG ENV).

De gebruikte methode was die van de standaard Eurobarometer-enquêtes die werden uitgevoerd door het directoraat-generaal Communicatie ("Mediamonitoring en Eurobarometer"-eenheid)². Interviews werden face-to-face uitgevoerd, hetzij fysiek bij mensen thuis, hetzij via video-interactie op afstand in de juiste nationale taal. Interviews met video-interactie op afstand ("online face-to-face" of CAVI, Computer Assisted Video Interviewing), die alleen werden uitgevoerd in Tsjechië, Denemarken, Malta en Finland. Een technische nota over de interviews die zijn afgenomen door de aangesloten instituten van het Verian-netwerk is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

In het hele verslag worden de resultaten vergeleken met de speciale Eurobarometer 501 van 2019.³⁴

We willen de mensen in de hele Europese Unie bedanken die hun tijd hebben aangeboden om deel te nemen aan deze enquête.

Zonder hun actieve deelname zou dit onderzoek niet mogelijk zijn geweest.

Opmerking: In dit verslag wordt naar de EU-landen verwezen met hun officiële afkortingen, zoals hieronder vermeld:

België	BE	Litouwen	LT
Bulgarije	BG	Luxemburg	LU
Tsjechië	CZ	Hongarije	HU
Denemarken	DK	Malta	MT
Duitsland	DE	Nederland	NL
Estland	EE	Oostenrijk	AT
Ierland	IE	Polen	PL
Griekenland	EL	Portugal	PT
Spanje	ES	Roemenië	RO
Frankrijk	FR	Slovenië	SI
Kroatië	HR	Slowakije	SK
Italië	IT	Finland	FI
Republiek Cyprus	CY *	Zweden	SE
Letland	LV		

Europese Unie — gewogen gemiddelde voor de 27 lidstaten EU27

* Cyprus als geheel is een van de 27 lidstaten van de Europese Unie. Het acquis communautaire is echter opgeschort in het deel van het land dat niet onder zeggenschap van de regering van de Republiek Cyprus staat. Om praktische redenen vallen alleen de interviews in het deel van het land dat onder zeggenschap van de regering van de Republiek Cyprus staat, onder de categorie "CY" en onder het EU-27-gemiddelde.

1 http://ec.europa.eu/dgs/environment/index_nl.htm

2 De methodologische aanpak van de Eurobarometer: <https://europa.eu/eurobarometer/about/eurobarometer>

3 <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2257>

4 Opgemerkt moet worden dat de trendvergelijking ook de resultaten van het Verenigd Koninkrijk omvat.

Belangrijkste bevindingen

Er bestaat wijdverbreide bezorgdheid over de gevolgen van milieukwesties voor het dagelijks leven van de Europeanen en voor hun gezondheid.

- Meer dan driekwart van de Europeanen (78%) is het ermee eens dat milieukwesties rechtstreeks van invloed zijn op hun dagelijks leven en hun gezondheid.
- Meer dan vier op de vijf respondenten (84%) maakt zich zorgen over de impact van chemische stoffen in alledaagse producten op hun gezondheid, terwijl een vergelijkbaar percentage (84%) zich zorgen maakt over de impact van schadelijke chemische stoffen in alledaagse producten op het milieu. De bevindingen zijn licht gedaald ten opzichte van de vorige enquête in 2019. Meer dan zeven op de tien respondenten (72%) houden rekening met de chemische veiligheid van producten bij het doen van aankopen.
- Ongeveer zes op de tien Europeanen beschouwen kunststofafval (61%) en chemisch afval (60%) als de meest problematische soorten afval in hun land. Elektronisch afval plaatst een verre derde, en werd genoemd door 27% van de respondenten.
- Gevraagd naar de belangrijkste bedreigingen in verband met waterproblemen in hun land, noemt 21% van de respondenten vervuiling, gevolgd door overconsumptie en waterverspilling (17%).

Ongelijke kennis van en inzicht in milieukwesties

- Een kleine meerderheid van de Europeanen (51%) voelt zich goed geïnformeerd over watergerelateerde problemen, zoals vervuiling, overstromingen, droogte of inefficiënt watergebruik in hun land. Een iets kleiner deel (48%) voelt zich echter niet goed geïnformeerd over watergerelateerde kwesties.
- Bij het meten van de zelfgerapporteerde kennis van de term PFAS (ook bekend als “voor altijd chemische stoffen”) heeft slechts 29 % van de respondenten vóór de enquête van de term gehoord, terwijl 71 % dat niet had gedaan.

Sterke steun voor fundamentele veranderingen in de samenleving om de natuur te herstellen en het milieu te beschermen

- Op de vraag wat de meest doeltreffende manieren zijn om milieuproblemen aan te pakken, is bijna zes op de tien Europeanen van mening dat de bevordering van de circulaire economie door het verminderen van afval (58%) en het hergebruiken of recyclen van producten de meest doeltreffende manier is om milieuproblemen aan te pakken. In totaal vermeldt 55 % dat “er beter voor moet worden gezorgd dat producten die op de EU-markt worden verkocht, niet bijdragen tot schade aan het milieu”. Bovendien is meer dan een op de twee respondenten (52 %) van mening dat “ervoor zorgen dat de milieuwetgeving wordt nageleefd” de meest

doeltreffende manier is om milieuproblemen aan te pakken.

- Meer dan negen op de tien Europeanen (92%) zijn van mening dat bedrijven moeten betalen voor de kosten van het opruimen van hun pollution.
- Nog steeds is bijna driekwart van de respondenten (74%) het eens met de stelling dat overheidsinstanties moeten betalen voor de kosten van het opruimen van vervuiling.
- Zes op de tien Europeanen zijn van mening dat het bedrag aan overheidsfinanciering ter ondersteuning van de overgang naar een groenere economie in hun land niet voldoende is.
- Op de vraag of nationale belanghebbenden momenteel voldoende doen om water efficiënt te gebruiken, is een meerderheid van de respondenten bovendien van mening dat geen van de belanghebbenden dit deed. 75 % van de Europeanen is van mening dat de industrie niet genoeg doet om water efficiënt te gebruiken, en ongeveer twee derde van de respondenten vindt ook dat energieproducenten (67 %), toerisme (66 %) en overheidsdiensten (65 %) momenteel niet genoeg doen om de watervoorraden in hun land efficiënt te gebruiken.

EU-wetgevingen -beleid zijn van cruciaal belang voor milieubescherming

- Het aanscherpen van de natuurbeschermingsregels en ervoor zorgen dat deze worden nageleefd (24 %), op de voet gevolgd door ervoor te zorgen dat de natuur wordt beschermd bij de planning van nieuwe ontwikkelingen of infrastructuur (22 %) en het herstel van de natuur ter compensatie van door menselijke activiteiten veroorzaakte schade (22 %) worden beschouwd als de belangrijkste prioriteiten van de EU bij de bescherming van de natuur.
- Ongeveer vier op de vijf respondenten (84 %, +1 procentpunt in vergelijking met de Eurobarometer-enquête van 2019) zijn het erover eens dat EU-milieuwetgeving noodzakelijk is voor de bescherming van het milieu in hun land, terwijl een iets kleiner deel (81 %, -1 procentpunt in vergelijking met de Eurobarometer-enquête van 2019) het erover eens is dat de EU niet-EU-lidstaten moet helpen hun milieunormen te verbeteren.
- Meer dan driekwart (78%) van de Europeanen is van mening dat de EU aanvullende maatregelen moet voorstellen om watergerelateerde problemen in Europa aan te pakken.
- Wat gevaarlijke chemische stoffen betreft, is meer dan de helft van de Europeanen (52 %) van mening dat het feitelijke niveau van bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu tegen gevaarlijke chemische stoffen te laag is en moet worden verhoogd.

Consumentengedrag verschuift naar duurzaamheid

- Bijna zes op de tien respondenten zijn bereid meer te betalen voor duurzame producten (59%).

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

- 72% van de Europeanen geeft aan bij aankopen rekening te houden met de chemische veiligheid van producten.
- Op de vraag wat respondenten persoonlijk zouden doen om de hoeveelheid afval te verminderen, geeft 66% aan dat ze zouden overwegen om hun afval correct te sorteren voor recycling. 52% zou herbruikbare verpakkingen gebruiken en 49% zou voornamelijk producten kopen die niet meer verpakkingen hebben dan nodig is. 41% zou voornamelijk producten in gerecycleerde verpakkingen kopen.

I. Algemene perceptie van milieukwesties

In dit eerste hoofdstuk wordt onderzocht hoe milieukwesties het dagelijks leven en de gezondheid beïnvloeden. Vervolgens gaat het in op een analyse van de meest effectieve manieren om deze milieu-uitdagingen aan te pakken.

1. Impact van milieukwesties op het dagelijks leven en de gezondheid

Meer dan driekwart van de Europeanen denkt dat milieukwesties een direct effect hebben op hun dagelijks leven en gezondheid.

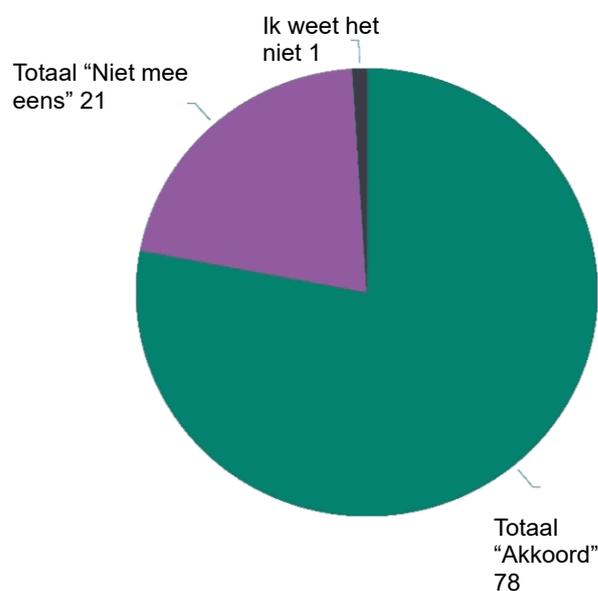
78% van de respondenten is van mening dat milieukwesties een direct effect hebben op hun dagelijks leven en gezondheid,⁵ waaronder 36% die het volledig eens is met deze verklaring en 42% die het er meestal mee eens is. Iets meer dan een vijfde van de respondenten is het niet eens met deze stelling (21%, +1 procentpunt sinds 2019), met 16% die het vaak oneens is en 5% die het helemaal oneens is. 1 % van de respondenten “weet het niet” of gaf geen antwoord (-1 procentpunt).

In alle 27 lidstaten zijn ten minste zes op de tien respondenten van mening dat milieukwesties een rechtstreeks effect hebben op hun dagelijks leven en gezondheid. De goedkeuringspercentages lopen echter sterk uiteen van 98 % in Malta, 95 % in Griekenland, 93 % in Cyprus en Spanje en 90 % in Portugal, waar zij het hoogst zijn, tot 60 % in Estland, 61 % in Denemarken en 64 % in Duitsland, waar zij het laagst zijn.

In vijf lidstaten is meer dan de helft van de respondenten het volledig eens met de stelling dat milieukwesties een rechtstreeks effect hebben op hun dagelijks leven en gezondheid, namelijk Malta (83%), Cyprus (73%), Spanje (61%), Griekenland (60%) en Luxemburg (54%).

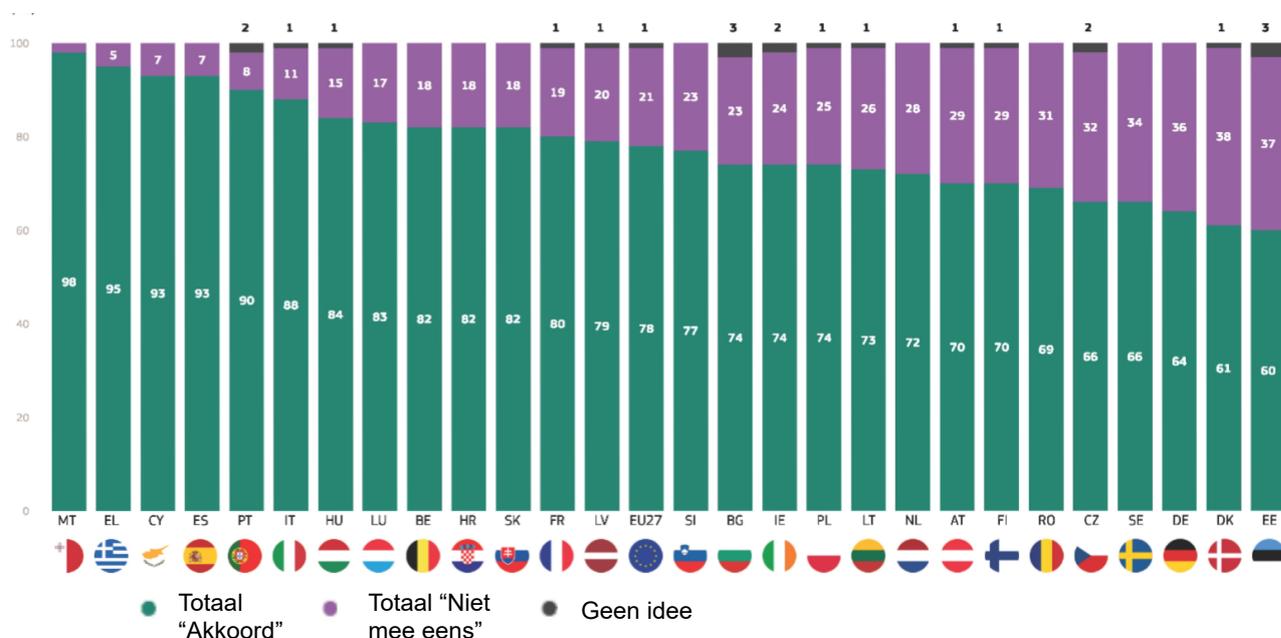
Omgekeerd zijn in zes lidstaten ten minste drie op de tien respondenten het niet eens met deze stelling, het sterkst in Denemarken (38%), Estland (37%) en Duitsland (36%). Denemarken (16%) en Zweden (13%) hebben het hoogste percentage respondenten dat het volledig oneens is met deze stelling.

QB1. Gelieve mij te vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met elk van de volgende stellingen: - Milieukwesties hebben een directe invloed op uw dagelijks leven en gezondheid (EU27) (%)

⁵ QB1. Vertel me in hoeverre u het eens of oneens bent met elk van de volgende stellingen: Milieuproblemen hebben een direct effect op je dagelijks leven en gezondheid.

**QB1. Kunt u mij vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met elk van de volgende stellingen?
Milieuproblemen hebben een direct effect op je dagelijks leven en gezondheid (%)**

Sinds 2019 is het percentage respondenten dat van mening is dat milieukwesties een directe impact hebben op hun dagelijks leven en gezondheid toegenomen in 11 lidstaten, met name in Zweden (66%, +10) en Nederland (72%, +9), terwijl het percentage onveranderd is gebleven in Duitsland (88%), Kroatië (82%) en Tsjechië (66%). De percentages daalden in 13 lidstaten, waaronder Ierland (74%, -10) en Estland (60%, -10).

Uit de analyse van de sociodemografische gegevens blijkt het volgende:

De bevindingen zijn over het algemeen consistent tussen verschillende sociaal-demografische groepen, hoewel er enkele kleine verschillen zijn. Vrouwen zijn vaker dan mannen het erover eens dat milieukwesties een direct effect hebben op hun dagelijks leven en gezondheid (79% versus 76%), terwijl de overeenkomst hoger is onder de 40-54-jarigen (80%) dan in andere leeftijdsgroepen (70%). De overeenkomst is lager bij de respondenten die in plattelandsgebieden wonen (76%) dan bij de respondenten die in grote steden wonen (82%).

**QB1 Gelieve mij te vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met elk van de volgende uitspraken.
Milieukwesties hebben een direct effect op uw dagelijks leven en gezondheid (% - EU)**

	Totaal "Akkoord"	Totaal "Niet mee eens"	Geen idee
EU27	78	21	1
Geslacht			
Man	76	23	1
Vrouw	79	20	1
Leeftijd			
15-24	77	22	1
25-39	77	23	0
40-54	80	20	0
55+	77	22	1
Onderwijs (einde)			
15-	77	22	1
16-19	76	23	1
20+	80	20	0
Nog steeds aan het studeren	80	19	1
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	75	24	1
Van tijd tot tijd	78	21	1
Bijna nooit / Nooit	77	22	1
Overweeg deel uit te maken van			
De arbeidersklasse	77	22	1
De lagere middenklasse	77	23	0
De middenklasse	79	21	0
De hogere middenklasse	79	21	0
De hogere klasse	74	26	0
Subjectieve verstedelijking			
Landelijk dorp	76	23	1
Kleine / middelgrote stad	76	23	1
Grote stad	82	17	1

2. Manieren om milieuproblemen aan te pakken

De bevordering van de circulaire economie door afvalvermindering en hergebruik of recycling van producten wordt beschouwd als de meest doeltreffende manier om milieuproblemen aan te pakken, op de voet gevolgd door het herstel van de natuur.

Als we kijken naar de eerste actie die op EU-niveau is geselecteerd, zien we dat geen enkele actie zich duidelijk onderscheidt door een grote marge. De meest gekozen was de bevordering van de circulaire economie door de vermindering van afval en hergebruik of recycling van producten (17 %). Daarna volgde op de voet het herstel van de natuur (15 %), waarbij er beter voor werd gezorgd dat producten die op de EU-markt worden verkocht, niet bijdragen tot schade aan het milieu en ervoor werd gezorgd dat de milieuwetgeving wordt nageleefd (beide 14 %).

Een lichte achterstand is het investeren in onderzoek en ontwikkeling om technologische oplossingen te vinden, het verstrekken van meer informatie en onderwijs om meer milieubewustzijn op te bouwen, het verhogen van de belasting op activiteiten die vervuilen (10% elk) en het afschaffen van overheidssubsidies voor activiteiten die vervuilen (9%).

QB2a. Welke van de volgende maatregelen zou volgens u de meest doeltreffende manier zijn om milieuproblemen aan te pakken? Eerst? (EU27) (%)

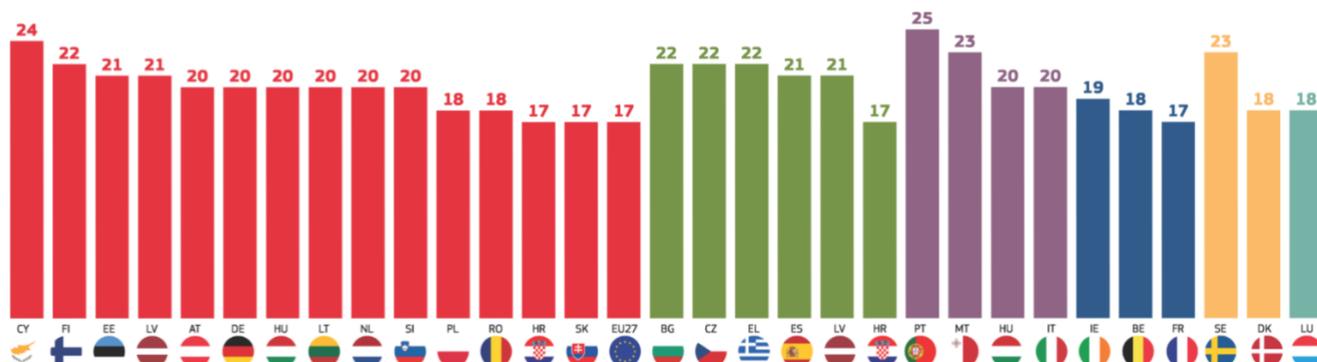

Op landenniveau zien we enkele verschillen, waarbij zes acties in de EU-27 als eerste keuze worden geselecteerd. In overeenstemming met de algemene resultaten is de meest gekozen optie het bevorderen van de circulaire economie door het verminderen van afval en het hergebruiken of recyclen van producten, geselecteerd in 14 lidstaten, veelal uit Oost- en Midden-Europa — met de hoogste resultaten in Cyprus (24 %).

Daarna volgt natuurherstel, de meeste geselecteerd in zes lidstaten — met de hoogste resultaten in Bulgarije, Tsjechië en Griekenland (elk 22%). In tegenstelling tot het EU-gemiddelde, waar het beter waarborgen dat producten die op de EU-markt worden verkocht niet bijdragen tot milieuschade op de derde plaats komt, is het waarborgen van de naleving van de milieuwetgeving de op twee na meest geselecteerde actie op het niveau van de lidstaten, die het meest wordt geselecteerd door vier lidstaten — met de hoogste resultaten in Portugal (25 %).

QB2a. Welke van de volgende maatregelen zou volgens u de meest doeltreffende manier zijn om milieuproblemen aan te pakken? Eerst? (%)

- Bevordering van de circulaire economie door vermindering van afval en hergebruik of recycling van producten
- Herstel van de natuur
- Ervoor zorgen dat de milieuwetgeving wordt nageleefd
- Er beter voor zorgen dat producten die op de EU-markt worden verkocht, niet bijdragen tot schade aan het milieu
- Investeren in onderzoek en ontwikkeling om technologische oplossingen te vinden
- Meer informatie en educatie om milieuvriendelijker te zijn

Beter waarborgen dat producten die op de EU-markt worden verkocht, niet bijdragen tot schade aan het milieu en ervoor zorgen dat de milieuwetgeving wordt nageleefd, komt op de tweede plaats, aangezien de producten het meest worden geselecteerd in drie lidstaten — met de hoogste resultaten in Ierland (19 %).

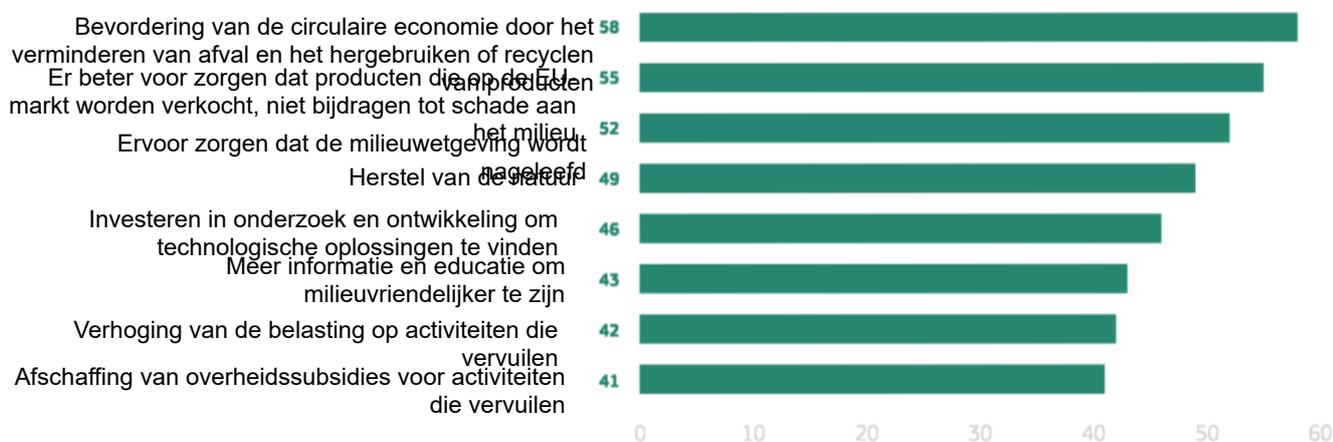
Investeren in onderzoek en ontwikkeling om technologische oplossingen te vinden is geselecteerd in twee van de Scandinavische staten - Zweden en Denemarken, het hoogst in de eerste (23%).

Ten slotte komt er meer informatie en onderwijs om milieuvriendelijker te worden, geselecteerd door 18% van de respondenten in Luxemburg. Het afschaffen van overheidssubsidies of het verhogen van belastingen is in geen enkele lidstaat de belangrijkste geselecteerde actie.

Gevraagd naar de meest doeltreffende maatregelen die moeten worden genomen om milieuproblemen aan te pakken, noemt 58 % van de Europeanen de bevordering van de circulaire economie door afvalvermindering en hergebruik of recycling van producten in de eerste, tweede, derde of vierde plaats. In totaal vermeldt 55 % dat “er beter voor moet worden gezorgd dat producten die op de EU-markt worden verkocht, niet bijdragen tot schade aan het milieu”. Toch is meer dan een op de twee respondenten (52 %) van mening dat “ervoor zorgen dat de milieuwetgeving wordt nageleefd” de meest doeltreffende manier is om milieuproblemen aan te pakken.

49 % is van mening dat het het doeltreffendst zou zijn om “de natuur te herstellen”, 46 % vermeldt investeringen in onderzoek en ontwikkeling om technologische oplossingen voor milieuproblemen te vinden. 43% is van mening dat het noodzakelijk is om meer informatie en onderwijs te verstrekken om milieuvriendelijker te zijn. 42 % noemt “verhoging van de belasting op activiteiten die vervuilen” en 41 % stelt dat de meest doeltreffende actie zou zijn om overheidssubsidies voor activiteiten die vervuilen af te schaffen.

QB2T. Welke van de volgende maatregelen zou volgens u de meest doeltreffende manier zijn om milieuproblemen aan te pakken? Eerst? De tweede? De derde? De vierde? (EU27) (%)

6 QB2. Welke van de volgende maatregelen zou volgens u de meest doeltreffende manier zijn om milieuproblemen aan te pakken? Eerst? De tweede? De derde? De vierde?

“Bevordering van de circulaire economie door afvalvermindering en hergebruik of recycling van producten” staat bovenaan de lijst op EU-niveau. Op nationaal niveau staat het op de eerste plaats in elf lidstaten, met name in Finland (67 %), Oostenrijk en Nederland (elk 65 %). Portugal (43%), Denemarken (49%) en Griekenland (52%) zijn de enige lidstaten waar deze actie niet in de top drie staat.

Beter waarborgen dat producten die op de EU-markt worden verkocht, niet bijdragen tot schade aan het milieu is de tweede op EU-niveau. Het staat echter bovenaan de lijst van acties in Slowakije (65%), Ierland (63%), Slovenië (60%) en Frankrijk (57%), terwijl het op de tweede of derde plaats staat in 16 andere lidstaten, waaronder Roemenië en Italië (elk 59%), waar het aandeel ook hoog is.

Ervoor zorgen dat de milieuwetgeving wordt nageleefd, staat op de derde plaats op EU-niveau, met een eerste plaats in Malta (64%), Italië (61%) en Litouwen (60%). Deze actie staat op de tweede plaats in zes lidstaten, waaronder Portugal (62 %), waar meer dan zes op de tien dit steunen.

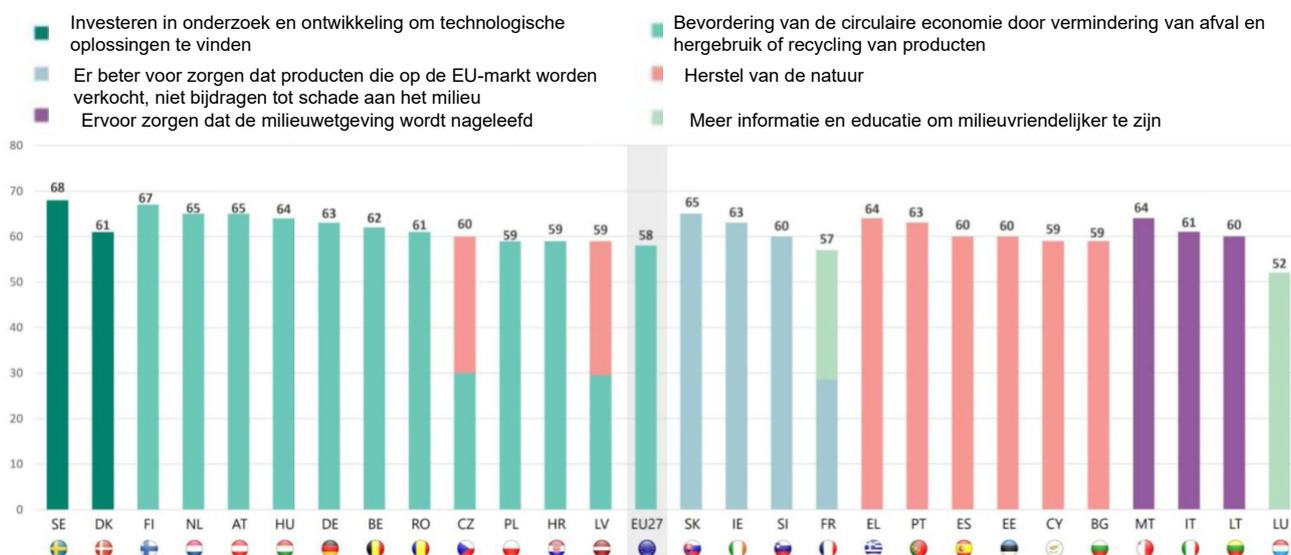
Herstel van de natuur komt op de vierde plaats op EU-niveau, maar staat op de eerste plaats in acht lidstaten, met name in Griekenland (64 %), Portugal (63 %), Spanje, Estland en Tsjechië (alle 60 %).

Investeren in onderzoek en ontwikkeling om technologische oplossingen te vinden voor milieuproblemen staat bovenaan de lijst in Zweden (68%) en Denemarken (61%). De percentages zijn ook hoog in Finland (59%), waar dit punt op de tweede plaats komt. Aan de andere kant zijn de percentages voor deze post het laagst in Bulgarije (38%), waar minder dan vier op de tien respondenten deze aanpak ondersteunen.

Het verstrekken van voorlichtingenonderwijs om milieuvriendelijker te zijn, staat op de eerste plaats in Frankrijk (57%), waar het deze positie deelt door er beter voor te zorgen dat producten die op de EU-markt worden verkocht, niet bijdragen tot schade aan het milieu. Het verstrekken van meer informatie en onderwijs staat ook op de eerste plaats in Luxemburg (52%), op de tweede plaats in Spanje (54%) en op de derde plaats in vijf andere lidstaten. De percentages voor dit item zijn het laagst in Zweden (25%) en Nederland (26%), waar iets meer dan een kwart van de respondenten dit standpunt onderschrijft.

De overige twee punten worden minder vaak genoemd. Het verhogen van de belasting op activiteiten die vervuilen staat echter op de derde plaats in Bulgarije (49%) en het afschaffen van overheids subsidies op activiteiten die vervuilen staat op de derde plaats in Nederland (52%).

QB2T. Welke van de volgende maatregelen zou volgens u de meest doeltreffende manier zijn om milieuproblemen aan te pakken? Eerst? De tweede? De derde? De vierde? (EU27) (%)

De analyse van de sociodemografische gegevens toont aan dat de bevindingen over het algemeen consistent zijn tussen verschillende sociaal-demografische groepen, hoewel er enkele kleine verschillen zijn voor sommige items.

40-54-jarigen vermelden vaker “de circulaire economie bevorderen door afval te verminderen en producten te hergebruiken of te recyclen” (60 % tegenover 57 %-59 %), terwijl 15- tot 24-jarigen het vaakst “investeringen in onderzoek en ontwikkeling om technologische oplossingen te vinden” vermelden (51 % tegenover 43 %-49 %). Degenen die voltijds onderwijs hebben gevolgd tot de leeftijd van 20 jaar of ouder (51%) en studenten (52%) zeggen dat ook vaker.

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

Omgekeerd vermelden degenen die het voltijdse pakken. Huiseigenaren (50%) en degenen die het grootste

QB2T Welke van de volgende acties zou volgens u de meest doeltreffende manier zijn om milieuproblemen aan te pakken? Eerst? De tweede? De derde? De vierde? (% - EU)								
	Bevordering van de circulaire economie door vermindering van afval en hergebruik of recycling van producten	Er beter voor zorgen dat producten die op de EU-markt worden verkocht, niet bijdragen tot schade aan het milieu	Ervoor zorgen dat de milieuwetgeving wordt nageleefd	Herstel van de natuur	Investeren in onderzoek en ontwikkeling om technologische oplossingen te vinden	Meer informatie en educatie om milieuvriendelijker te zijn	Verhoging van de belasting op activiteiten die vervuilen	Het verwijderen van overheidssubsidies voor activiteiten die vervuilen
EU27	58	55	52	49	46	43	42	41
Geslacht								
Man	59	55	52	48	48	43	41	42
Vrouw	58	56	53	49	45	44	43	39
Leeftijd								
15-24	57	52	54	52	51	45	39	36
25-39	59	54	52	49	49	43	43	43
40-54	60	57	51	48	4 zijn?	43	43	42
55+	58	56	53	48	43	43	41	40
Onderwijs (einde)								
15-	54	56	55	54	38	47	39	36
16-19	59	55	53	50	45	44	42	40
20+	61	55	51	45	51	41	43	44
Nog steeds aan het studeren	57	55	53	50	52	43	41	38
Sociaal-professionele categorie								
Zelfstandigen	61	52	51	47	46	43	44	43
Leidinggevenden	57	56	53	45	54	43	44	43
Andere witte kragen	60	56	52	46	50	42	43	42
Handarbeiders	61	56	50	50	45	44	41	41
Huispersonen	53	52	54	55	41	50	42	36
Werklozen	52	54	52	51	45	49	41	38
Gepensioneerd	58	56	55	48	42	42	41	40
Studenten	56	54	54	51	52	43	42	38
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen								
Het grootste deel van de tijd	55	57	49	51	36	50	36	45
Van tijd tot tijd	58	56	52	48	45	45	43	42
Bijna nooit / Nooit	59	55	53	48	43	42	42	40
Overweeg deel uit te maken van								
De arbeidersklasse	56	54	53	52	43	45	41	38
De lagere middenklasse	57	54	53	53	42	44	42	40
De middenklasse	61	57	52	47	48	43	42	41
De hogere middenklasse	59	55	52	40	56	41	45	45
De hogere klasse	62	50	54	44	59	41	47	39
Subjectieve verstedelijking								
Landelijk dorp	57	54	52	51	45	44	39	39
Kleine / middelgrote stad	57	55	54	47	46	44	43	42
Grote stad	62	57	51	48	49	43	43	40

onderwijs het vroegst hebben verlaten eerder "het verstrekken van meer informatie en onderwijs om milieuvriendelijker te zijn" (47% versus 41%-44%) en "het herstellen van de natuur" (55% versus 51%-53%) als de meest effectieve manier om milieuproblemen aan te

deel van de tijd moeite hebben om hun rekeningen te betalen (50%) vermelden ook vaker "het verstrekken van meer informatie en onderwijs om milieuvriendelijker te zijn".

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

“Bevordering van de circulaire economie door afvalvermindering en hergebruik of recycling van producten” wordt minder vaak genoemd onder respondenten die in plattelandsgebieden of in kleine/middelgrote steden wonen (beide 57 %) dan onder respondenten die in grote steden wonen (62 %).

II Standpunten ten aanzien van milieubeleid en - wetgeving

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de rol van de EU op het gebied van milieubescherming. De respondenten werd gevraagd naar de rol van de EU in de milieuwetgeving en bij het verlenen van bijstand aan niet-EU-lidstaten. De analyse verschuift vervolgens naar de prioriteiten van de EU op het gebied van natuurbescherming, de publieke opinie over de financiering van de transitie naar groenere economieën en wie verantwoordelijk is voor het aanpakken van vervuiling.

respondenten dat “niet weet” met twee procentpunten gedaald (tot 3 %).

Sinds 2019 is het aandeel van de lidstaten in de “totale overeenstemming” dat de EU niet-EU-lidstaten moet bijstaan bij het verbeteren van hun milieunormen licht gedaald (-1), wat gepaard ging met een sterkere toename van het aandeel van degenen die het oneens zijn (+ 3 procentpunten).

1. De rol van de EU in de milieubeleidsvorming

Er is veel steun voor de rol van de EU-wetgeving bij de bescherming van het milieu.

De respondenten werd gevraagd in hoeverre zij het eens of oneens zijn met twee verklaringen met betrekking tot het milieurecht in de EU.⁷

Meer dan vier op de vijf respondenten (84 %, +1 procentpunt sinds 2019) zijn het erover eens dat EU-milieuwetgeving noodzakelijk is voor de bescherming van het milieu in hun land, waaronder 42 % die het “volledig eens” is (-3) en 42 % (+4) die “mee eens zijn”. Aan de andere kant is 13 % (+1) het niet eens met de stelling, waaronder 3 % die het “volledig oneens” is (-1) en 10 % (+2) die het “mee oneens” zijn.

Een iets kleiner deel (80 %, -1 procentpunt sinds 2019) is het erover eens dat de EU niet-EU-lidstaten moet helpen hun milieunormen te verbeteren, waaronder 36 % die het “volledig eens” zijn (-7) en 44 % (+6) die “mee eens zijn”. Anderzijds is 17 % (+3) het niet eens met deze stelling, waaronder 5 % die het “volledig oneens” is en 12 % (+3) die het “mee oneens” is.

Sinds de laatste enquête in 2019 is er weinig veranderd. Het percentage respondenten dat “het ermee eens” is dat EU-milieuwetgeving noodzakelijk is voor de bescherming van het milieu, is met één procentpunt gestegen, naast een lichte stijging (+1) van het aantal respondenten dat tegen dit idee is. Tegelijkertijd is het percentage

QB3. Vertel me alstublieft in hoeverre u het eens of oneens bent met elk van de 1112 volgende uitspraken. (EU27) (%)

EU-milieuwetgeving is noodzakelijk om het milieu te beschermen in (ONS LAND)

De EU moet niet-EU-landen helpen hun milieunormen te verbeteren

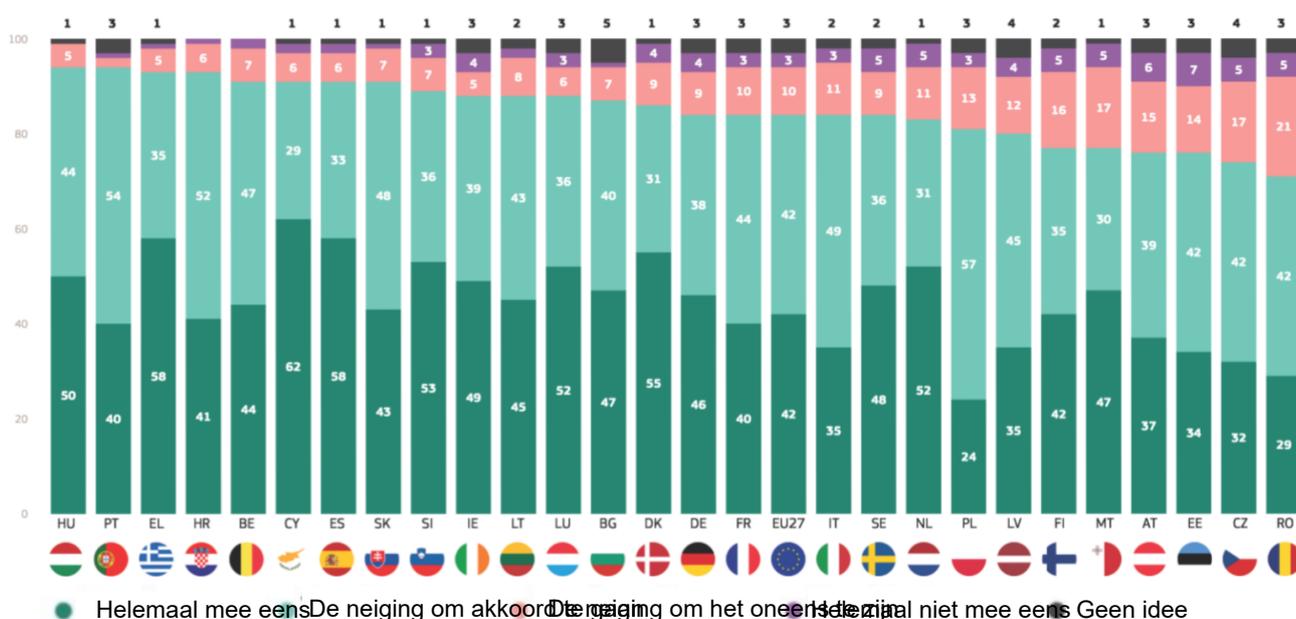
7 Vraag 3. Kunt u mij vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met elk van de volgende uitspraken: 1. EU-milieuwetgeving is noodzakelijk om het milieu te beschermen in (ONS LAND); 2. De EU moet niet-EU-lidstaten helpen hun milieunormen te verbeteren.

● Helemaal mee eens De neiging om akkoord te gaan om het oneens te zijn is niet mee eens Geen idee

In alle 27 lidstaten is meer dan zeven op de tien respondenten het eens met de stelling dat EU-milieuwetgeving noodzakelijk is om het milieu in hun land te beschermen. Aandeel respondenten dat het eens is⁸ met het hoge percentage van 94 % in Hongarije en Portugal tot iets meer dan zeven op de tien in Roemenië (71 %) en Tsjechië (74 %). De respondenten in Cyprus (62 %), Griekenland en Spanje (elk 58 %) zijn het hoogst waarschijnlijk "volledig eens" met de verklaring, terwijl het percentage respondenten dat het meestal oneens is met dit idee het hoogst is in Roemenië (21 %), Tsjechië en Malta (17 %). De mate van onenigheid is over het algemeen evenredig met de mate van overeenstemming, en is het hoogst in Roemenië (26 %) en het laagst in Portugal en Hongarije (respectievelijk 3 % en 5 %).

Sinds de vorige enquête in 2019 is het aandeel respondenten dat het eens is met de verklaring toegenomen in 10 lidstaten, met name in Kroatië (93%, +7) en Hongarije (94%, +5), terwijl het onveranderd is gebleven in Spanje, Slowakije (elk 91%) en Bulgarije (87%). Omgekeerd daalden de percentages in 14 lidstaten, het sterkst in Roemenië (71 %, -7) en Malta (77 %, -6).

QB3.1. Gelieve mij te vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met elk van de volgende uitspraken: - EU-milieuwetgeving is noodzakelijk om het milieu te beschermen in (ONS LAND) (%)

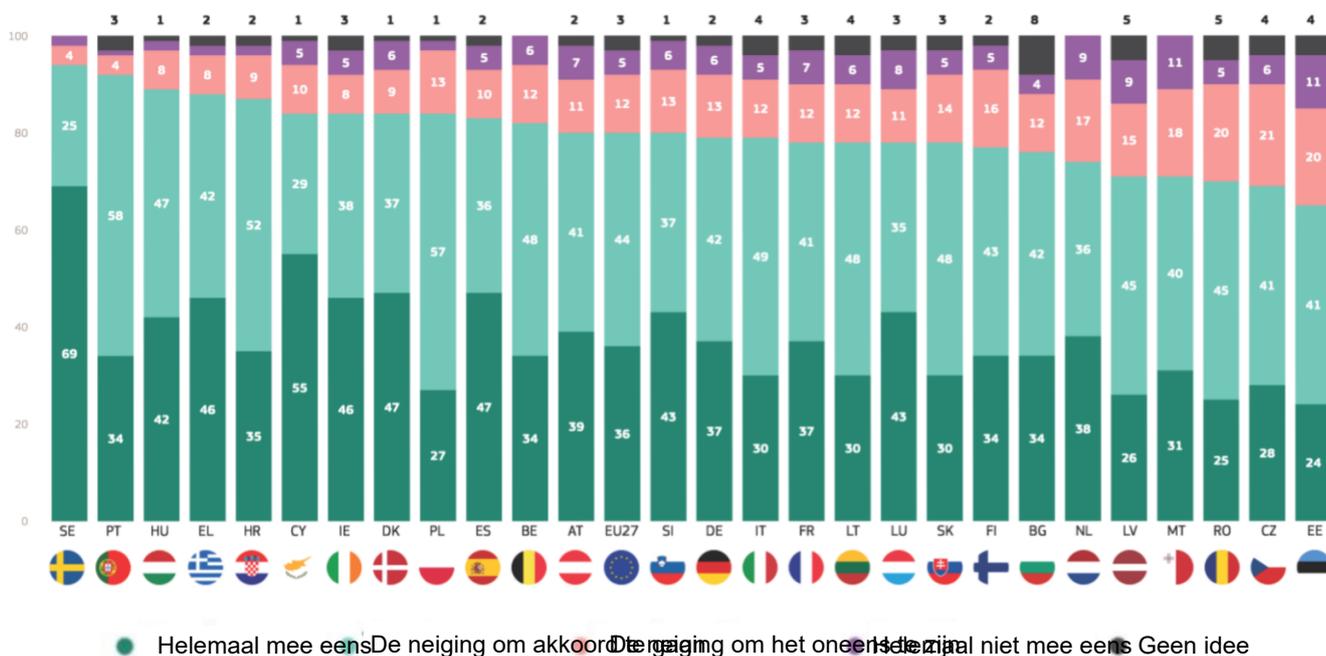

⁸ Het akkoordniveau is de som van "volledig akkoord" en "neiging om akkoord te gaan".

In alle 27 lidstaten is meer dan zes op de tien respondenten het eens met de stelling dat de EU niet-EU-lidstaten moet bijstaan bij het verbeteren van hun milieunormen. Het percentage van degenen die het eens zijn⁹ varieert van 94% in Zweden en 92% in Portugal tot een dieptepunt van 65% in Estland en 69% in Tsjechië. De respondenten in Zweden (69 %) en Cyprus (55 %) zijn het hoogst waarschijnlijk "volledig eens" met deze stelling, terwijl het percentage respondenten dat zich tegen dit idee verzet het hoogst is in Tsjechië (21 %), Roemenië en Estland (elk 20 %).

Sinds de vorige enquête in 2019 is het percentage respondenten dat het eens is met de verklaring toegenomen in tien lidstaten, met name in vier lidstaten, namelijk Italië (79 %, +5), Kroatië (87 %, +4), België (82 %, +3) en Spanje (83 %, +1). In nog eens vijf lidstaten bleef het aandeel gelijk, terwijl het in 18 lidstaten daalde, het sterkst in Cyprus (84%, -9).

QB3.2. Kunt u mij vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met elk van de volgende uitspraken: - De EU moet niet-EU-landen helpen hun milieunormen te verbeteren (%)

9 Het akkoordniveau is de som van "volledig akkoord" en "neiging om akkoord te gaan".

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

De analyse van de sociodemografische gegevens toont de volgende patronen:

Jongere respondenten hebben iets meer kans dan oudere respondenten om het eens te zijn met de twee uitspraken. Het akkoord dat EU-milieuwetgeving noodzakelijk is voor de bescherming van het milieu in hun land varieert van 87 % onder 15-24-jarigen tot 83 % onder 55-plussers, terwijl een vergelijkbaar verschil te zien is in het percentage dat het ermee eens is dat de EU niet-EU-landen moet helpen hun milieunormen te verbeteren (van 84 % onder 15-24-jarigen tot 78 % onder 55-plussers).

Hoogopgeleide mensen zijn het eerder eens met de twee uitspraken. Het verschil is het grootst in het deel dat het erover eens is dat de EU niet-EU-landen moet helpen hun milieunormen te verbeteren (82% van de mensen die het onderwijs hebben verlaten in de leeftijd van 20 jaar of ouder, tegenover 78% van de mensen die de school hebben verlaten in de leeftijd van 15 jaar of jonger).

Respondenten die het meestal moeilijk hebben om rekeningen te betalen, zijn het er minder vaak over eens dat de EU niet-EU-landen moet helpen hun milieunormen te verbeteren (74 % tegenover 82 % van degenen die zelden of nooit problemen hebben). Er is minder verschil voor de andere verklaring, hoewel het patroon hetzelfde blijft.

Mensen die in een grote stad wonen, zijn het eerder eens met de twee verklaringen; 87 % is het er bijvoorbeeld mee eens dat EU-milieuwetgeving noodzakelijk is voor de bescherming van het milieu in hun land, tegenover 81 % die in een plattelandsdorp woont en 82 % die in een kleine of middelgrote stad woont.

Mensen die een positief beeld van de EU hebben, zijn het eerder eens met de verklaringen. Van degenen die een positief beeld van de EU hebben, is 92 % het bijvoorbeeld eens met de stelling dat de EU-milieuwetgeving noodzakelijk is om het milieu in hun land te beschermen, tegenover 64 % van degenen die een negatief beeld van de EU hebben.

QB3.1 Gelieve mij te vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met elk van de volgende stellingen. EU-milieuwetgeving is noodzakelijk om het milieu te beschermen in (ONS LAND) (% — EU)

	Totaal "Akkoord"	Totaal "Niet mee eens"	Geen idee
EU27	84	13	3
Geslacht			
Man	84	14	2
Vrouw	85	12	3
Leeftijd			
15-24	87	11	2
25-39	85	13	2
40-54	85	13	2
55+	83	14	3
Onderwijs (einde)			
15-	84	12	4
16-19	84	14	2
20+	86	12	2
Nog steeds aan het studeren	90	7	3
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	82	14	4

Van tijd tot tijd	82	16	2
Bijna nooit / Nooit	86	12	2
Subjectieve verstedelijking			
Landelijk dorp	82	15	3
Kleine / middelgrote stad	85	13	2
Grote stad	87	11	2
Beeld van de EU			
Positief	92	7	1
Neutraal	83	14	3
Negatief	64	32	4

QB3.2 Vertel me in hoeverre u het eens of oneens bent met elk van de volgende uitspraken. De EU moet niet-EU-landen helpen hun milieunormen te verbeteren (% - EU)

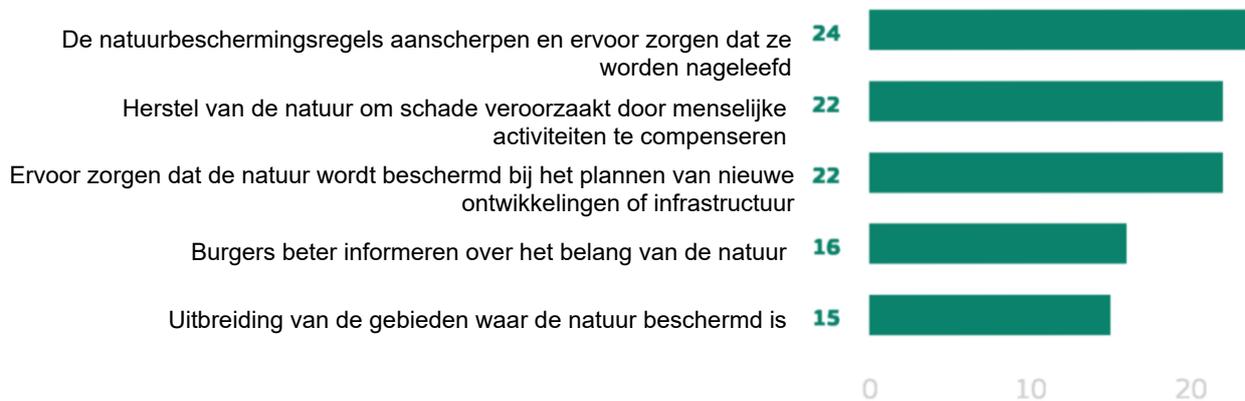
	Totaal "Akkoord"	Totaal "Niet mee eens"	Geen idee
EU27	80	17	3
Geslacht			
Man	80	18	2
Vrouw	80	17	3
Leeftijd			
15-24	84	14	2
25-39	81	17	2
40-54	80	18	2
55+	78	19	3
Onderwijs (einde)			
15-	78	16	6
16-19	78	19	3
20+	82	17	1
Nog steeds aan het studeren	88	10	2
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	74	20	6
Van tijd tot tijd	78	20	2
Bijna nooit / Nooit	82	16	2
Subjectieve verstedelijking			
Landelijk dorp	77	20	3
Kleine / middelgrote stad	79	19	2
Grote stad	84	14	2
Beeld van de EU			
Positief	88	11	1
Neutraal	78	19	3
Negatief	58	37	5

2. Prioriteiten van de EU op het gebied van natuurbescherming

Herstel van de natuur om schade als gevolg van menselijke activiteiten te compenseren en ervoor te zorgen dat de natuur wordt beschermd bij de planning van nieuwe ontwikkelingen of infrastructuur worden beschouwd als de prioriteiten van de EU op het gebied van natuurbescherming.

Op de vraag aan welke hoofdactie de EU prioriteit moet geven om de natuur te beschermen, was de meest gekozen actie het aanscherpen van de natuurbeschermingsregels en ervoor zorgen dat deze worden nageleefd (24 %). Het wordt zeer nauwlettend gevolgd door het herstel van de natuur en ervoor te zorgen dat de natuur wordt beschermd bij het plannen van nieuwe ontwikkelingen of infrastructuur (beide 22%). Een lichte achterstand betekent dat de burgers beter worden geïnformeerd over het belang van de natuur (16%) en dat de gebieden waar de natuur wordt beschermd (15%) worden uitgebreid.

QB13a. Welke van de volgende maatregelen moet de EU prioritair nemen om de natuur te beschermen? Eerst? (EU27) (%)

Gevraagd naar de maatregelen die de EU prioritair moet nemen om de natuur te beschermen,¹⁰ staan twee maatregelen op de eerste plaats. 45 % noemt “de natuur herstellen om schade als gevolg van menselijke activiteiten te compenseren” en een vergelijkbaar percentage van 45 % suggereert ervoor te zorgen dat de natuur wordt beschermd bij het plannen van nieuwe ontwikkelingen of infrastructuur.

Een iets kleiner deel van de respondenten is van mening dat de EU de regels voor natuurbehoud moet aanscherpen en ervoor moet zorgen dat deze worden nageleefd. 31 % wil dat de EU “de gebieden uitbreidt waar de natuur wordt beschermd” en 30 % wil dat de EU “de burgers beter informeert over het belang van de natuur”.

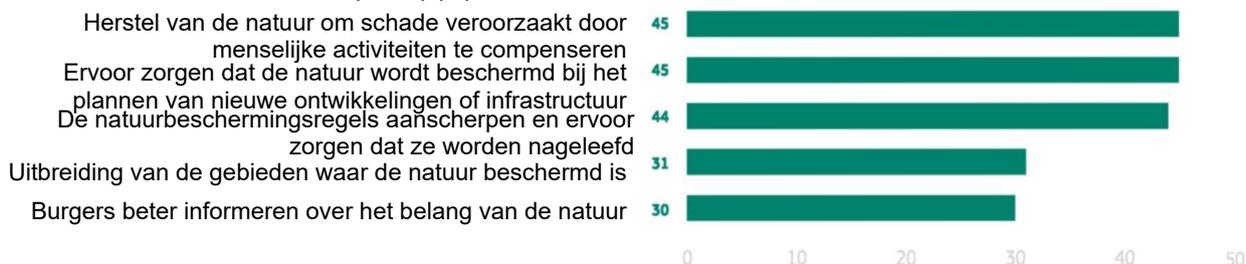
Herstel van de natuur ter compensatie van door menselijke activiteiten veroorzaakte schade staat bovenaan de lijst op EU-niveau en staat in 12 lidstaten op de eerste of gezamenlijke plaats, met name in Duitsland en Bulgarije (elk 55%). Deze post staat op de tweede of derde plaats in de overige lidstaten, met uitzondering van Luxemburg (39 %), waar hij op de vierde plaats staat.

Ervoor zorgen dat de natuur wordt beschermd bij de planning van nieuwe ontwikkelingen of infrastructuur staat op EU-niveau op de eerste plaats voor respondenten in

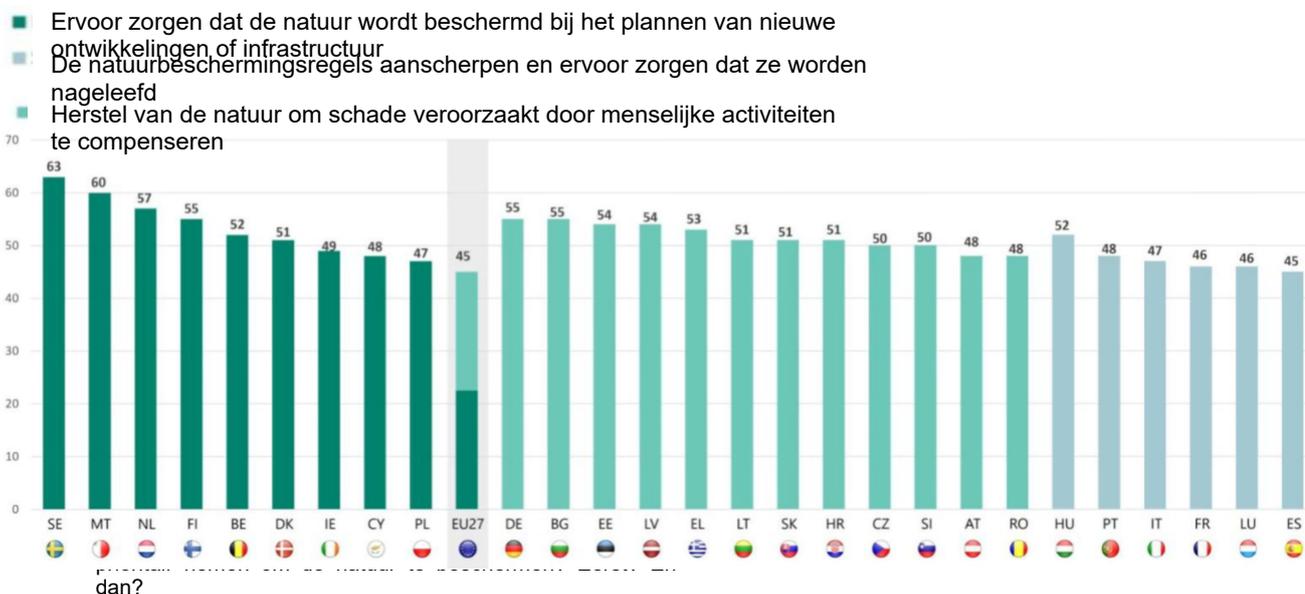
negen lidstaten, waaronder Zweden (63%) en Malta (60%), waar ten minste zes op de tien respondenten hieraan prioriteit geven. Deze positie staat op de tweede of derde plaats in de overige 18 lidstaten.

De natuurbeschermingsregels aanscherpen en ervoor zorgen dat ze worden nageleefd, staat op de tweede plaats op EU-niveau, maar op de eerste plaats in zes lidstaten, waaronder met name Hongarije (52%) en Portugal (48%). De percentages zijn ook hoog in Zweden (55%), Nederland en Finland (elk 51%), waar dit cijfer op de tweede plaats komt. De gebieden waar de natuur wordt beschermd, worden op EU-niveau op de derde plaats gezet, op de tweede plaats in Roemenië (38 %) en op Cyprus (36 %), waarbij de natuurbeschermingsregels worden aangescherpt en ervoor wordt gezorgd dat ze worden nageleefd, en in Tsjechië (28 %). Dit item staat niet in de top drie in een ander land. Burgers beter informeren over het belang van de natuur staat op de tweede plaats in Ierland (40%) en Roemenië (38%), samen met twee andere items, namelijk “gebieden uitbreiden waar de natuur wordt beschermd” en “de regels voor natuurbehoud versterken en ervoor zorgen dat ze worden nageleefd”. Aan de andere kant van de schaal staat Zweden, waar minder dan een vijfde van de respondenten dit item noemt (18%).

QB13T. Welke van de volgende maatregelen moet de EU prioritair nemen om de natuur te beschermen? Eerst? En dan? (EU27) (%)

QB13T. Welke van de volgende maatregelen moet de EU prioritair nemen om de natuur te beschermen? Eerst? En dan? (% - Het meest genoemde antwoord per land)

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

De analyse van de sociodemografische gegevens toont aan dat de bevindingen over het algemeen consistent zijn tussen verschillende sociaal-demografische groepen, hoewel er enkele kleine verschillen zijn voor sommige items.

Degenen die het langst voltijds onderwijs hebben gevolgd, noemen het vaakst “de regels voor natuurbehoud versterken en ervoor zorgen dat ze worden nageleefd” (47 % tegenover 41 %-43 %) en “ervoor zorgen dat de natuur wordt beschermd bij het plannen van nieuwe ontwikkelingen of infrastructuur” (49 % tegenover 41 %-43 %). Hetzelfde patroon geldt voor managers (respectievelijk 51 % en 49 %) en voor managers met een positief imago van de EU (beide 47 %).

Omgekeerd hebben degenen die een negatief beeld van de EU hebben, meer kans om “de natuur te herstellen om schade veroorzaakt door menselijke activiteiten te compenseren” (49 % tegenover elke 45 %) en “de gebieden waar de natuur wordt beschermd uit te breiden” (34 % 29 %-32%).

QB13T. Welke van de volgende maatregelen moet de EU prioritair nemen om de natuur te beschermen? Eerst ? En dan? (%)

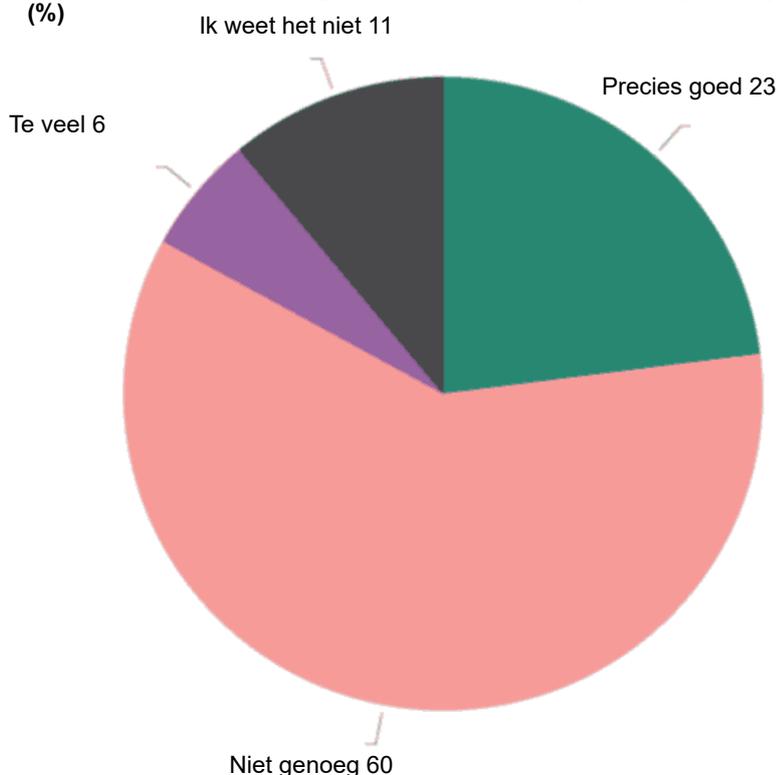
	Herstel van de natuur om schade veroorzaakt door menselijke activiteiten te compenseren	Ervoor zorgen dat de natuur wordt beschermd bij het plannen van nieuwe ontwikkelingen of infrastructuur	De natuurbeschermingsregels aanscherpen en ervoor zorgen dat ze worden nageleefd	Uitbreiding van de gebieden waar de natuur wordt beschermd	Burgers beter informeren over de invloed van de natuur
EU27	45	45	44	31	30
Geslacht					
Man	45	45	46	30	31
Vrouw	46	45	43	32	30
Leeftijd					
15-24	43	44	47	33	31
25-39	46	46	44	31	30
40-54	46	45	45	31	30
55+	46	44	43	30	31
Onderwijs (einde)					
15-	45	41	41	31	34
16-19	47	43	43	31	32
20+	45	49	47	30	27
Nog steeds aan het studeren	42	46	48	33	29
Sociaal-professionele categorie					
Zelfstandigen	43	45	44	32	32
Leidinggevenden	43	49	51	28	28
Andere witte kragen	47	48	45	30	28
Handarbeiders	49	43	44	31	30
Huispersonen	44	40	37	36	36
Werklozen	45	37	39	35	38
Gepensioneerd	45	44	43	30	31
Studenten	41	47	47	33	29
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen					
Het grootste deel van de tijd	44	47	42	29	30
Van tijd tot tijd	47	43	43	32	32
Bijna nooit / Nooit	45	46	45	30	30
Beeld van de EU					
Positief	45	47	47	29	30
Neutraal	45	44	43	32	31
Negatief	49	41	37	34	30

3. Overheidsfinanciering ter ondersteuning van de overgang naar een groenere economie

Zes op de tien Europeanen zijn van mening dat het bedrag aan overheidsfinanciering ter ondersteuning van de overgang naar een groenere economie in hun land niet voldoende is.

Op de vraag of overheidsfinanciering ter ondersteuning van de transitie naar een groenere economie “genoeg”, “gewoon goed” of “te veel” is,¹¹ is 60 % van de respondenten van mening dat het bedrag aan overheidsfinanciering ter ondersteuning van de transitie naar een groenere economie in hun land niet voldoende is. Iets meer dan een vijfde (23%) vindt dat overheidsfinanciering juist is en 6% vindt dat het te veel is. Opmerkelijk is dat meer dan een op de tien respondenten deze vraag beantwoordde met “weet niet” of geen antwoord gaf.

QB5. Denkt u dat het bedrag aan overheidsfinanciering ter ondersteuning van de transitie naar een groenere economie in (ons land) ... is? (EU27)
(%)

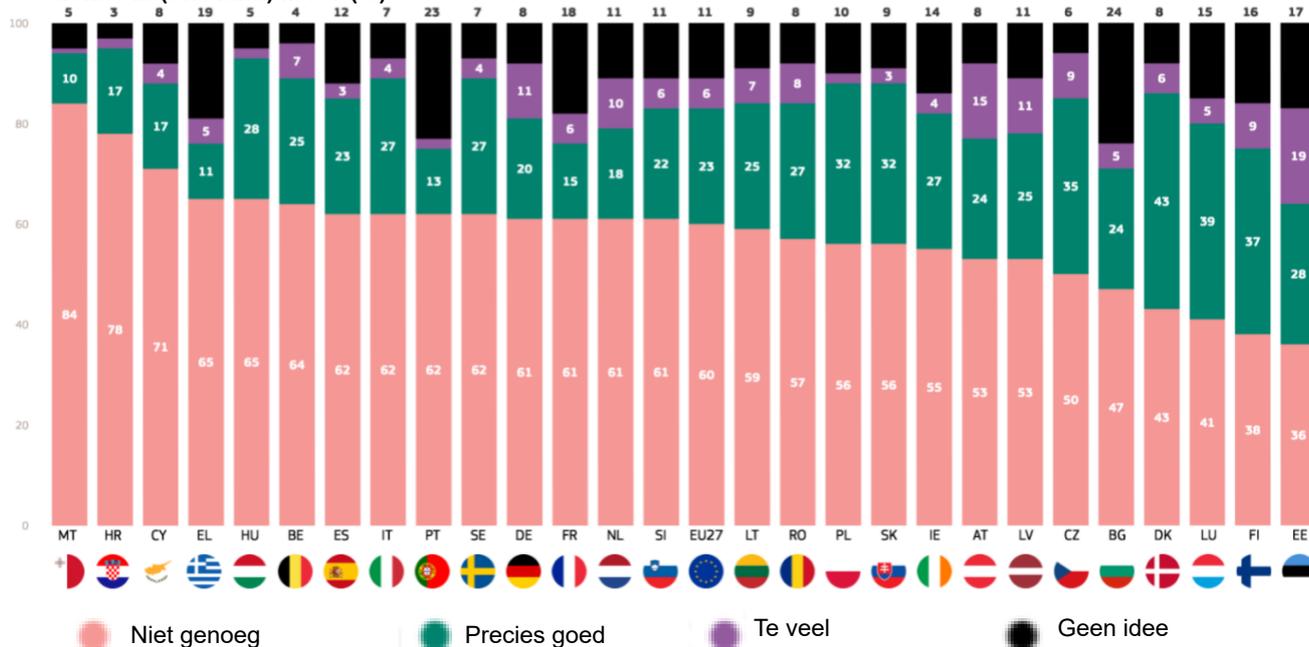

¹¹ QB5. Denkt u dat het bedrag aan overheidsfinanciering ter ondersteuning van de transitie naar een groenere economie in (ons land) ... is?

In 26 lidstaten is een meerderheid van de respondenten van mening dat het bedrag aan overheidsfinanciering ter ondersteuning van de overgang naar een groenere economie in hun land niet voldoende is. De verhoudingen verschillen echter sterk van lidstaat tot lidstaat.

Het hoogste percentage respondenten dat van mening is dat de financiering niet voldoende is, is te vinden in Malta (84%), Kroatië (74%) en Cyprus (71%), terwijl het laagste percentage respondenten met deze mening zich in Estland (36%) en Finland (38%) bevindt. De publieke opinie is gelijk verdeeld in Denemarken (43 % "niet genoeg" tegenover 43 % "gewoon goed" en 6 % "te veel").

QB5. Denkt u dat het bedrag aan overheidsfinanciering ter ondersteuning van de transitie naar een groenere economie in (ons land) ... is? (%)

Het percentage respondenten dat van mening is dat het bedrag aan overheidsfinanciering ter ondersteuning van de overgang naar een groenere economie in hun land precies goed is, varieert van 43 % in Denemarken en 39 % in Luxemburg tot ongeveer een op de tien respondenten in Malta (10 %) en Griekenland (11 %), waar het percentage het laagst is. In zes lidstaten bedraagt dit percentage meer dan dertig procent.

Relatief weinig respondenten zijn van mening dat het bedrag aan overheidsfinanciering ter ondersteuning van de overgang naar een groenere economie in hun land te hoog is, waarbij het hoogste percentage van deze respondenten werd aangetroffen in Estland (19 %), Oostenrijk (15 %), Duitsland en Letland (11 %), waar meer dan een tiende van de respondenten zich zo voelde.

Opmerkelijk is dat in 14 lidstaten ten minste een tiende van de respondenten aangeeft geen antwoord te weten of te geven. Het percentage van deze respondenten is het hoogst in Bulgarije (24%) en Portugal (23%), waar zij meer dan een vijfde van de respondenten uitmaken.

De analyse van de sociodemografische gegevens toont aan dat de bevindingen over het algemeen consistent zijn tussen verschillende sociaal-demografische groepen. Respondenten die tot de leeftijd van 20 jaar of ouder voltijds onderwijs hebben gevolgd, zijn echter eerder van mening dat de overheidsfinanciering ter ondersteuning van de overgang naar een groenere economie in hun land te laag is (62%) dan degenen die hun opleiding eerder hebben beëindigd (53%- 60%). Ditzelfde patroon geldt voor managers (66% versus 54%-62%) en voor managers met een positief beeld van de EU (62%) in vergelijking met managers met een negatief beeld (55%).

QB5 Denkt u dat het bedrag aan overheidsfinanciering ter ondersteuning van de transitie naar een groenere economie in (ons land) ... is? (% - EU)

	Precies goed	Niet genoeg	Te veel	Geen idee
EU27	23	60	6	11
Geslacht				
Man	25	58	7	10
Vrouw	22	61	5	12
Leeftijd				
15-24	23	61	5	11
25-39	24	61	6	9
40-54	25	61	7	7
55+	21	58	7	14
Onderwijs (einde)				
15-	22	53	6	19
16-19	23	60	7	10
20+	23	62	7	8
Nog steeds aan het studeren	26	62	2	10
Sociaal-professionele categorie				
Zelfstandigen	24	59	8	9
Leidinggevenden	23	66	5	6
Andere witte kragen	26	61	5	8
Handarbeiders	24	59	7	10
Huispersonen	20	58	7	15
Werklozen	20	54	9	17
Gepensioneerd	21	58	6	15
Studenten	24	62	4	10
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen				
Het grootste deel van de tijd	16	61	7	16
Van tijd tot tijd	22	60	8	10
Bijna nooit / Nooit	25	59	5	11
Beeld van de EU				
Positief	26	62	3	9
Neutraal	22	60	6	12
Negatief	16	55	16	13

4. Verantwoordelijkheid voor het opruimen van vervuiling

Meer dan negen op de tien Europeanen zijn van mening dat bedrijven moeten betalen voor de kosten van het opruimen van hun vervuiling.

Wat de kosten van het opruimen van vervuiling betreft,¹² is 92% van de respondenten het eens met de stelling dat bedrijven moeten betalen voor de kosten van het opruimen van hun vervuiling, waaronder 59% die het er volledig mee eens is en 33% die het er meestal mee eens is. 7 % is het niet eens met deze stelling, 60 % is het er niet mee eens en 1 % is het er helemaal niet mee eens).

Bijna driekwart van de respondenten (74%) is het eens met de stelling dat overheidsinstanties moeten betalen voor de kosten van het opruimen van vervuiling, waaronder 30% van de respondenten die het er volledig mee eens zijn en 44% die het er meestal mee eens zijn. Aan de andere kant is 23% van de respondenten het er niet mee eens (16% heeft de neiging het er niet mee eens te zijn en 7% is het er helemaal niet mee eens). 3 % van de respondenten “weet het niet” of geeft geen antwoord op deze vraag.

QB4. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over de kosten van het opruimen van verontreiniging (EU27) (%)?

Bedrijven moeten betalen voor de kosten van het opruimen van hun vervuiling

Overheidsinstanties moeten de kosten van het opruimen van vervuiling betalen

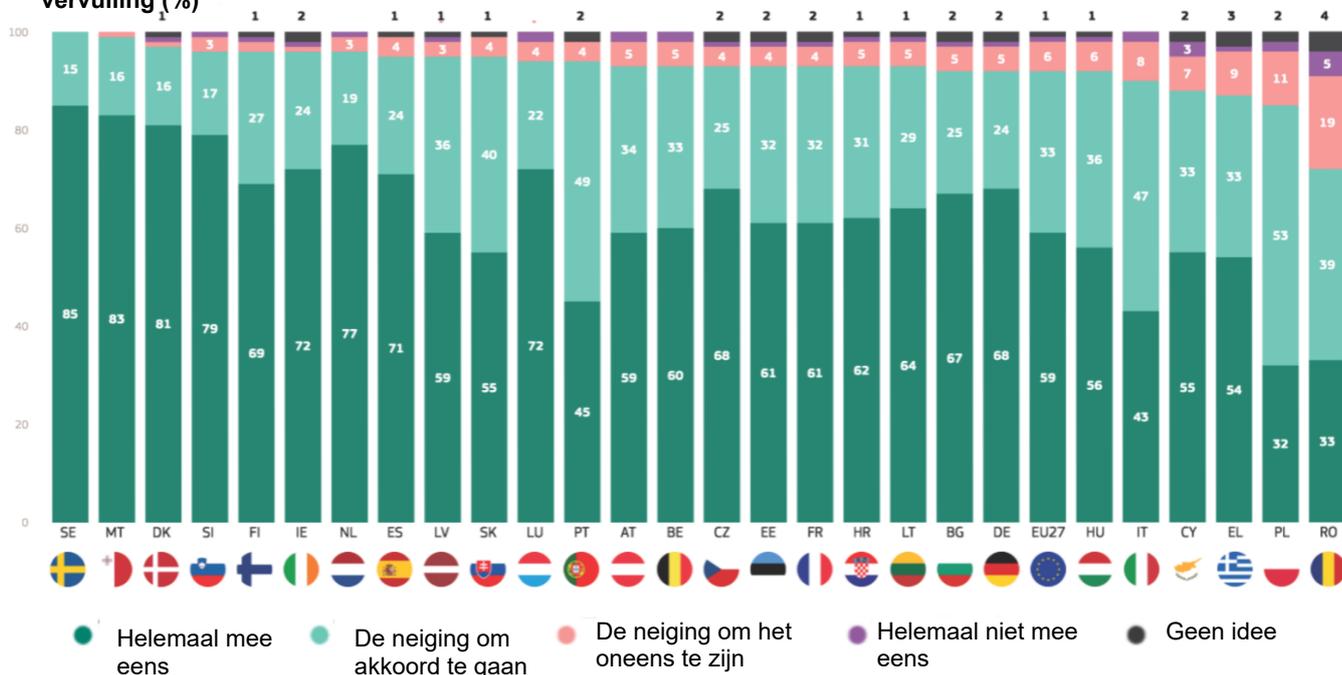

- Helemaal mee eens
- De neiging om akkoord te gaan
- De neiging om het oneens te zijn
- Helemaal niet mee eens
- Geen idee

¹² QB4. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken over de kosten van het opruimen van vervuiling? 1. Overheidsinstanties moeten de kosten van het opruimen van verontreiniging betalen, 2. Bedrijven moeten betalen voor de kosten van het opruimen van hun vervuiling

In alle 27 lidstaten is meer dan zeven op de tien respondenten van mening dat bedrijven moeten betalen voor de kosten van het opruimen van hun vervuiling, waarbij de percentages uiteenlopen van 100 % in Zweden en 99 % in Denemarken tot 72 % in Roemenië, 85 % in Polen, 87 % in Griekenland en 88 % in Cyprus.

QB4.2. Gelieve mij te vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende uitspraken over de kosten van het opruimen van vervuiling - Bedrijven moeten betalen voor de kosten van het opruimen van hun vervuiling (%)

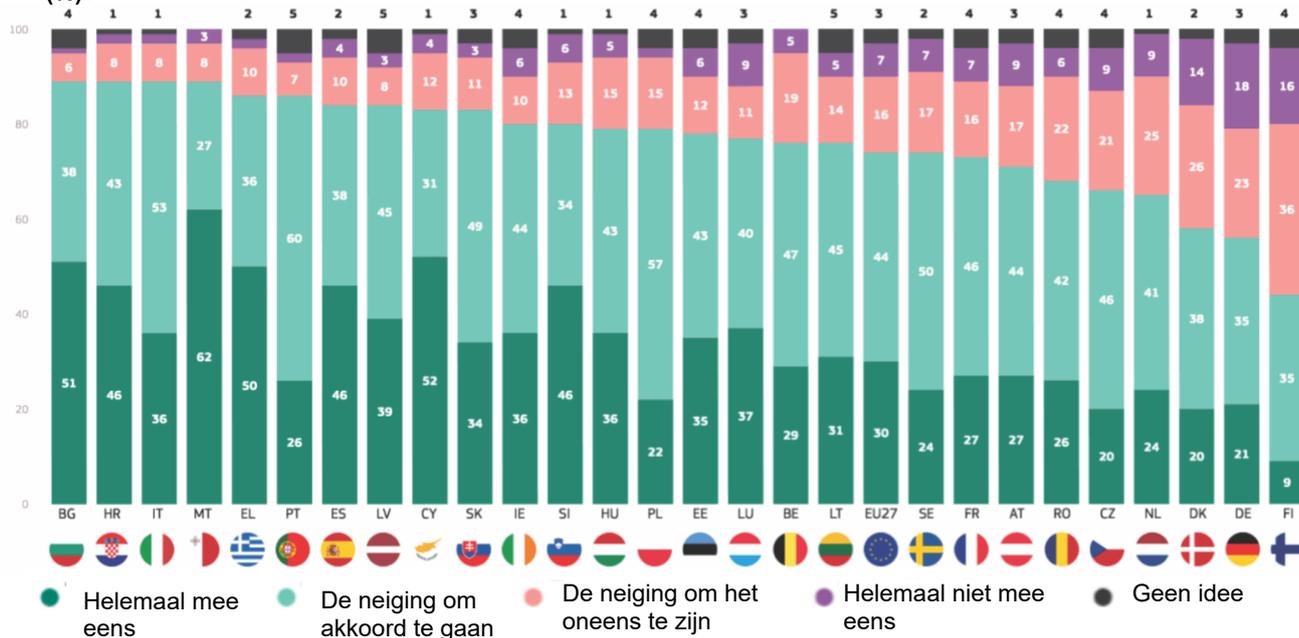

In acht lidstaten is meer dan 70 % van de respondenten het volledig eens met dit idee, met name in Zweden (85 %), Malta (83 %) en Denemarken (81 %), terwijl daarentegen slechts 32 % in Polen en 33 % in Roemenië het volledig eens is met dit idee.

Het percentage respondenten dat het er niet mee eens is, is het hoogst in Roemenië (24%). In nog eens vier lidstaten is ten minste een tiende van de respondenten het daar niet mee eens: Polen (13%), Griekenland, Cyprus en Italië (elk 10%)

In 26 lidstaten is een meerderheid van de respondenten het eens met de stelling dat overheidsinstanties moeten betalen voor de kosten van het opruimen van verontreiniging. Binnen deze groep lidstaten lopen de verhoudingen sterk uiteen. Ze zijn het hoogst in Bulgarije, Kroatië, Italië en Malta (alle 89%) en het laagst in Duitsland (56%) en Denemarken (58%). In Finland is een minderheid van de respondenten van mening dat: 44% is het hiermee eens vs. 52% is het er niet mee eens.

QB4.1. Kunt u mij vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen over het opruimen van vervuiling - Overheidsinstanties moeten de kosten van het opruimen van vervuiling betalen (%)?

Het percentage respondenten dat het volledig eens is met deze stelling is bijzonder hoog in Malta (62%) en Cyprus (52%), waar meer dan de helft van de respondenten het volledig eens is.

Meer dan een derde van de respondenten is het niet eens met de stelling. In Finland is een meerderheid (52%) het daar niet mee eens, met 41% van de Duitse, 40% van de Deense en 34% van de Nederlandse respondenten.

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

Uit de analyse van de sociodemografische gegevens blijkt het volgende:

Jongere respondenten zijn eerder van mening dat overheidsinstanties moeten betalen voor de kosten van het opruimen van vervuiling (80%) in vergelijking met andere leeftijdsgroepen (70%- 76%). Studenten (78%) en huisgenoten (76%) zeggen dat ook vaker dan andere beroepsgroepen. Ditzelfde patroon geldt voor degenen die in grote steden wonen (78%), vooral in vergelijking met degenen die in landelijke dorpen wonen (71%). Tot slot zijn degenen die een positief beeld van de EU hebben (77%) het ook eens met deze verklaring dan degenen die een negatief beeld hebben (67%).

Antwoordpatronen zijn nog consistentere als het gaat om de verantwoordelijkheid van bedrijven. De grootste verschillen zijn die tussen respondenten die een positief beeld van de EU hebben en degenen die dat niet hebben. 95 % van de eerste respondenten is van mening dat bedrijven moeten betalen voor de kosten van het opruimen van hun vervuiling, terwijl slechts 87 % van degenen met een negatief beeld dat doet.

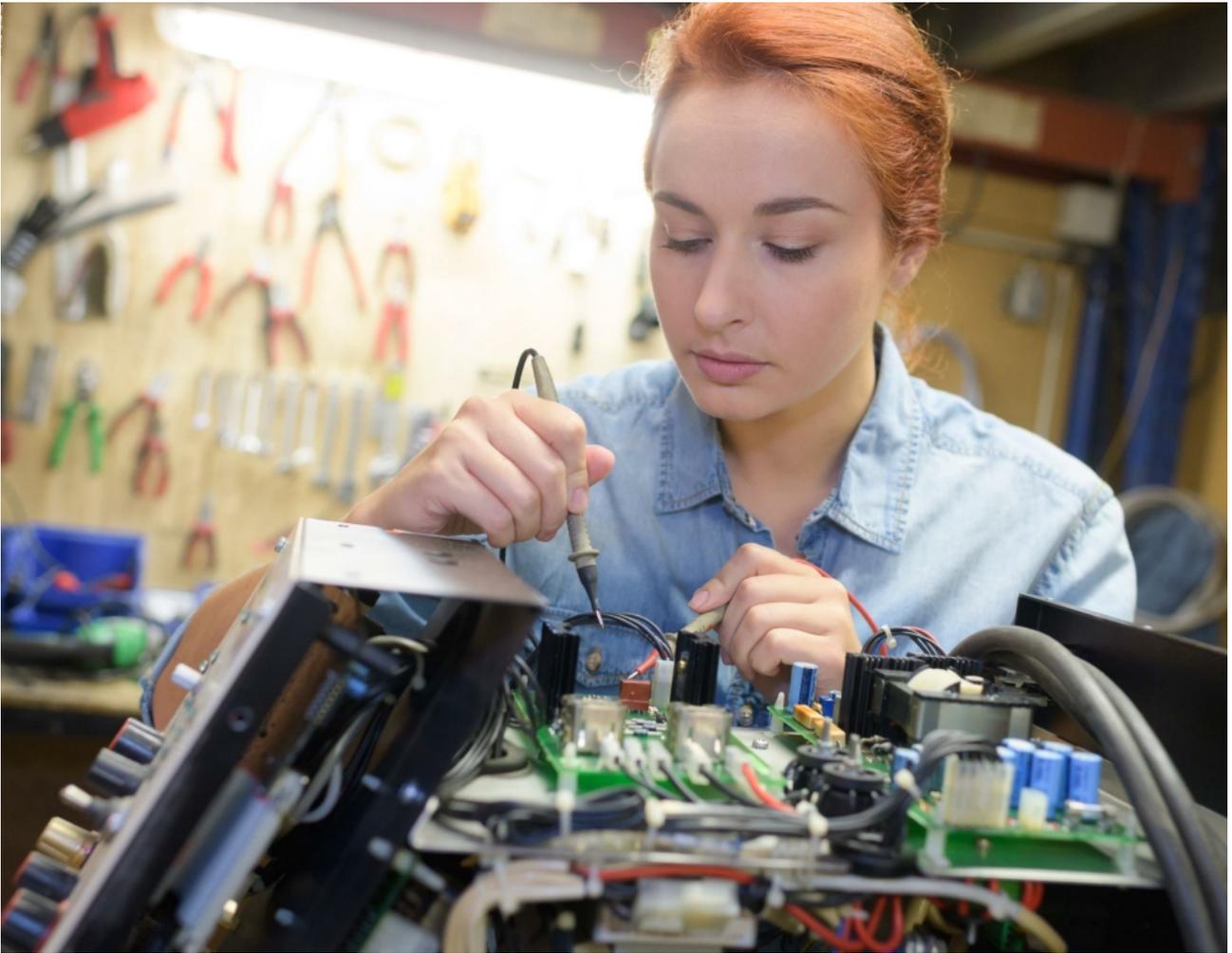
QB4.1 Vertel me in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende uitspraken over de kosten van het opruimen van vervuiling Overheidsinstanties moeten betalen voor de kosten van het opruimen van vervuiling (% - EU)

	Totaal "Akkoord"	Totaal "Niet mee eens"	Geen idee
EU27	74	23	3
Geslacht			
Man	71	26	3
Vrouw	76	21	3
Leeftijd			
15-24	80	17	3
25-39	76	22	2
40-54	74	24	2
55+	70	26	4
Onderwijs (einde)			
15-	73	22	5
16-19	76	21	3
20+	70	28	2
Nog steeds aan het studeren	79	18	3
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandigen	76	22	2
Leidinggevenden	71	27	2
Andere witte kragen	77	21	2
Handarbeiders	74	24	2
Huispersonen	76	19	5
Werklozen	76	20	4
Gepensioneerd	71	25	4
Studenten	78	19	3
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	71	26	3
Van tijd tot tijd	74	24	2
Bijna nooit/Nooit	78	19	3
Beeld van de EU			

Positief	77	21	2
Neutraal	74	23	3
Negatief	67	30	3

QB4.2 Vertel me in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende uitspraken over de kosten van het opruimen van vervuiling Bedrijven moeten betalen voor de kosten van het opruimen van hun vervuiling (% - EU)

	Totaal "Akkoord"	Totaal "Niet mee eens"	Geen idee
EU27	92	7	1
Geslacht			
Man	92	7	1
Vrouw	91	7	2
Leeftijd			
15-24	91	8	1
25-39	90	9	1
40-54	91	8	1
55+	92	6	2
Onderwijs (einde)			
15-	89	8	3
16-19	91	8	1
20+	92	7	1
Nog steeds aan het studeren	94	5	1
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandigen	90	9	1
Leidinggevenden	93	6	1
Andere witte kragen	92	7	1
Handarbeiders	90	9	1
Huispersonen	90	8	2
Werklozen	90	8	2
Gepensioneerd	92	6	2
Studenten	92	7	1
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	90	8	2
Van tijd tot tijd	92	7	1
Bijna nooit / Nooit	92	6	2
Beeld van de EU			
Positief	95	5	0
Neutraal	89	9	2
Negatief	87	11	2

III. Groene en circulaire economie

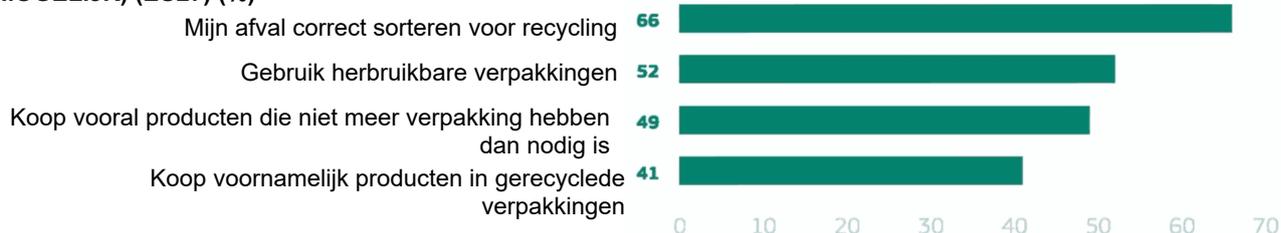
Het derde hoofdstuk richt zich op de inspanningen van burgers om afval te verminderen, hun perceptie van de meest problematische soorten afval en hun bereidheid om meer te betalen voor duurzame producten.

1. Maatregelen van burgers om afval te verminderen

Meer dan de helft van de Europeanen zou overwegen hun afval correct te sorteren of herbruikbare verpakkingen te gebruiken om de hoeveelheid afval te verminderen.

Op de vraag wat respondenten persoonlijk zouden doen om de hoeveelheid afval te verminderen,¹³ geven de meeste aan dat zij hun afval correct zouden sorteren voor recycling. Dit wordt gevolgd door het gebruik van herbruikbare verpakkingen en vooral het kopen van producten die niet meer verpakking hebben dan nodig is. Als laatste komt het kopen van producten in gerecyclede verpakkingen.

QB6. Welke van de volgende maatregelen zou u overwegen zelf te nemen om de hoeveelheid afval te verminderen? Selecteer alle opties die op u van toepassing zijn. (MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK) (EU27) (%)

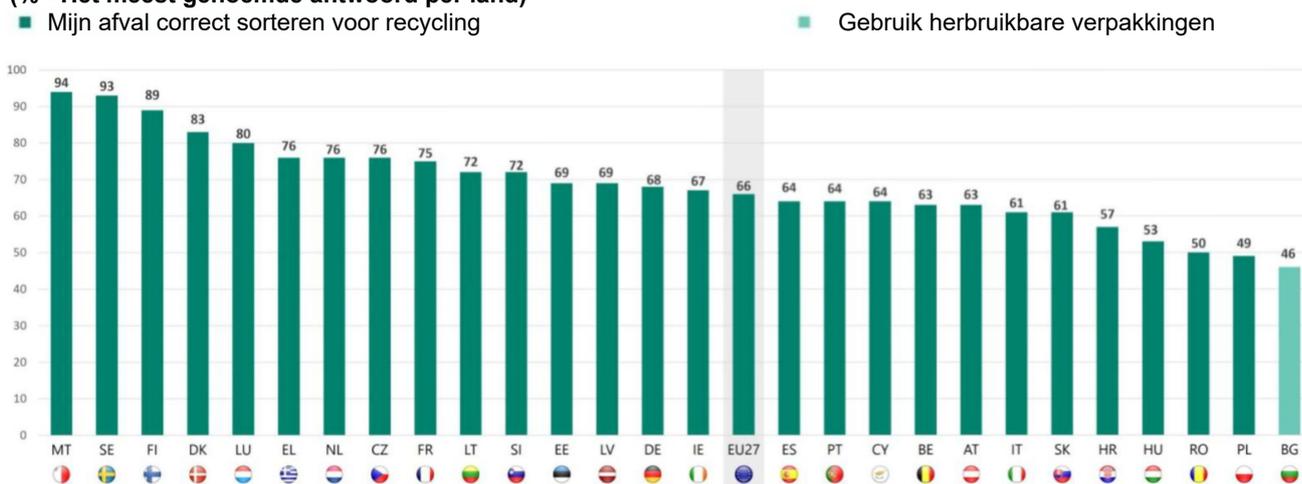

13 QB6. Welke van de volgende maatregelen zou u overwegen zelf te nemen om de hoeveelheid afval te verminderen?

“Mijn afval correct sorteren” is de meest gekozen actie in 26 lidstaten. Het wordt het meest geselecteerd in Malta (94%) en Zweden (93%), waar meer dan negen op de tien respondenten aangeven dat zij zouden overwegen hun afval correct te sorteren. De percentages zijn het laagst in Bulgarije (40%), waar deze actie op de tweede plaats komt.

“Het gebruik van herbruikbare verpakkingen” staat op de tweede plaats op EU-niveau en staat in Bulgarije op de eerste plaats (46 %). In alle andere lidstaten komt dit punt op de tweede of derde plaats. De percentages zijn bijzonder hoog in Zweden (82%) en Malta (74%).

QB6. Welke van de volgende maatregelen zou u overwegen zelf te nemen om de hoeveelheid afval te verminderen? Selecteer alle opties die op u van toepassing zijn. (MEERVOLLEDIGE ANTWOORDEN MOGELIJK) (% - Het meest genoemde antwoord per land)

“Voornamelijk producten kopen die niet meer verpakkingen hebben dan nodig” staat op de tweede of derde plaats in 23 lidstaten, waaronder Zweden (81 %), waar de vermeldingen het hoogst zijn. In Cyprus (28%), Portugal (29%), Malta (33%) en Litouwen (34%) staat dit item niet in de top drie.

“Voornamelijk producten kopen in gerecycleerde verpakkingen” staat op de tweede plaats in Italië (40 %) en is de op twee na meest geselecteerde actie in zes lidstaten, waaronder Griekenland (53 %). Opmerkelijk is dat Zweden (71 %) het hoogste percentage respondenten heeft dat dit onderwerp vermeldt, hoewel deze kwestie niet in de top drie van het land staat.

Uit de analyse van de sociodemografische gegevens blijkt dat de antwoordpatronen grotendeels consistent zijn tussen de verschillende sociodemografische groepen.

Er zijn enkele kleine verschillen te zien voor degenen die voltijds onderwijs volgden tot de leeftijd van 20 jaar of langer.

Deze groep vermeldt systematisch vaker alles voor individuele acties om de hoeveelheid afval te verminderen. Ditzelfde patroon geldt voor managers en in mindere mate voor zelfstandigen en studenten. 55 % van de managers zegt bijvoorbeeld dat zij “voornamelijk producten kopen die niet meer verpakkingen bevatten dan nodig is”, tegenover 43 % van de huisgenoten.

Respondenten die in grote steden wonen, vermelden ook vaker alle vier de acties dan degenen die op het platteland wonen. Zo noemt 57 % van de inwoners van stedelijke gebieden “herbruikbare verpakkingen”, tegenover 49 % van de inwoners van plattelandsgebieden.

QB6 Welke van de volgende dingen zou u overwegen om zelf te doen om de hoeveelheid afval te verminderen? Selecteer alle opties die op u van toepassing zijn. (MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK) (% - EU)

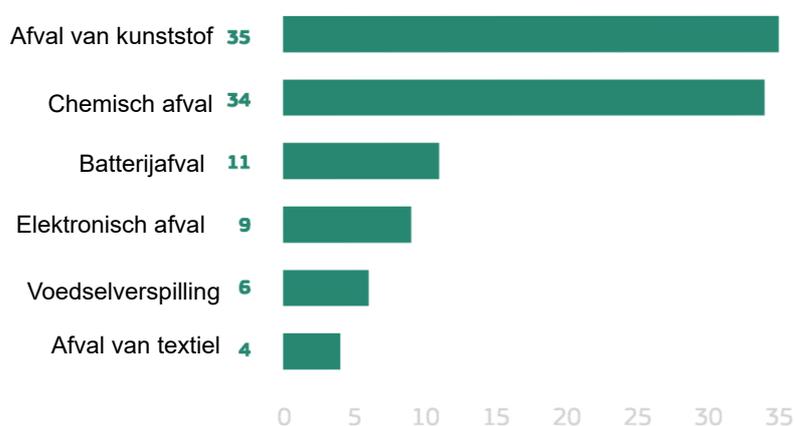
	Correct sorteren van mijn afval	Gebruik herbruikbare verpakkingen	Koop vooral producten die niet meer verpakking hebben dan nodig is	Koop voornamelijk producten in gerecyclede verpakkingen
EU27	66	52	49	41
Onderwijs (einde)				
15-	64	45	41	35
16-19	64	47	47	39
20+	69	58	56	45
Nog steeds aan het studeren	65	59	49	49
Sociaal-professionele categorie				
Zelfstandigen	64	52	52	44
Leidinggevenden	67	55	55	47
Andere witte kragen	65	54	51	43
Handarbeiders	64	49	47	38
Huispersonen	64	41	43	35
Werklozen	67	50	49	35
Gepensioneerd	68	50	49	40
Studenten	65	58	48	47
Subjectieve verstedelijking				
Landelijk dorp	63	49	47	38
Kleine / middelgrote stad	67	50	47	40
Grote stad	67	57	54	46

2. Meest problematische soorten afval

Europeanen zijn van mening dat kunststofafval en chemisch afval de meest problematische soorten afval in hun land zijn.

Op de vraag welk type afval het meest problematisch werd geacht, selecteerden de EU-respondenten het vaakst plastic en chemisch afval (respectievelijk 35 % en 34 %). Andere soorten afval blijven ver achter, met batterijafval (11%), gevolgd door elektronisch afval (9%), voedselafval (6%) en textielafval (4%).

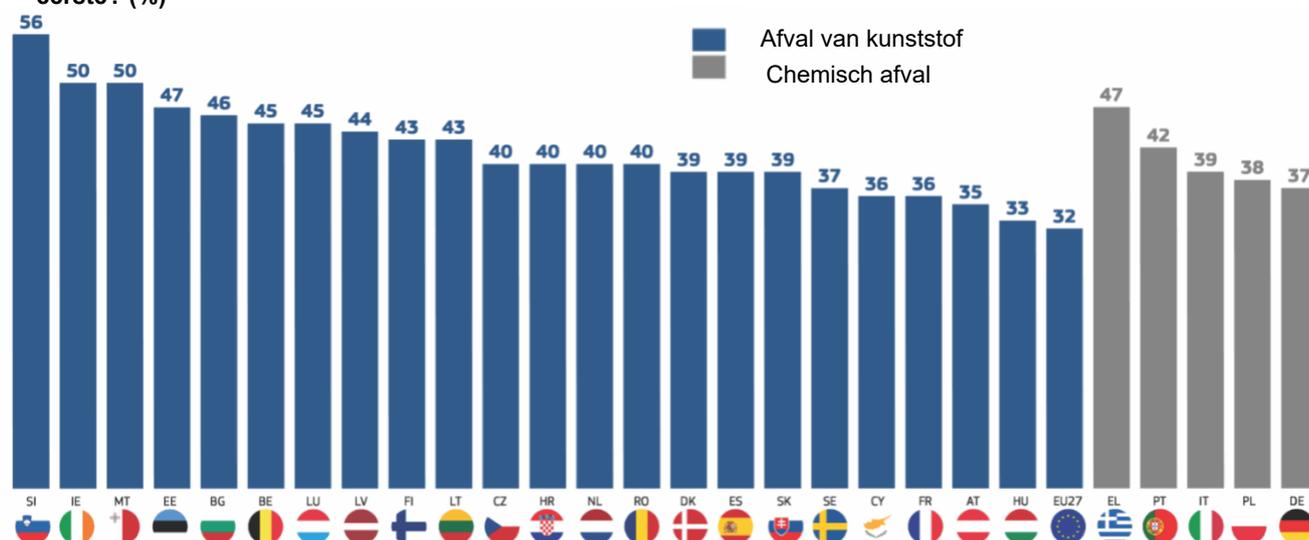
Vraag 87a. Welke van de volgende soorten afval zijn volgens u het meest problematisch in (ons land)? Ten eerste? (EU27) (%)

In 22 lidstaten wordt kunststofafval beschouwd als het meest problematische type afval in hun land. Dit is met name het geval in Slovenië (56%), Ierland (50%) en Malta (50%).

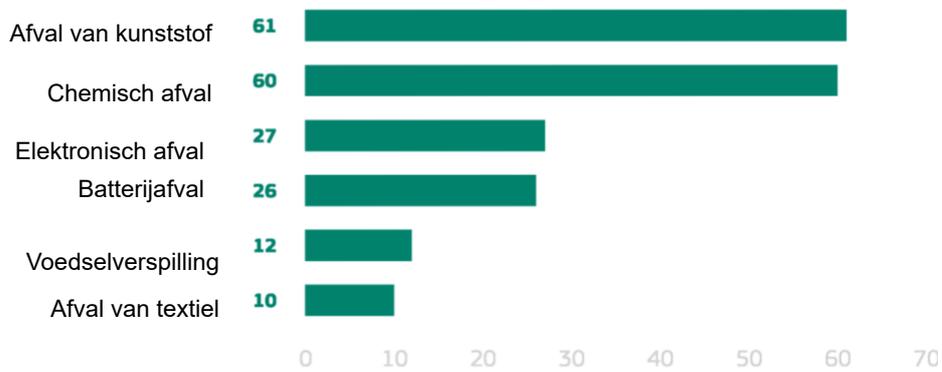
Net als de andere vijf lidstaten beschouwden zij chemisch afval in plaats daarvan als het meest problematische afval. Dit is met name het geval voor Griekenland (47%), Portugal (42%) en Italië (37%).

QB7a. Welke van de volgende soorten afval zijn volgens u het meest problematisch in (ons land)? Ten eerste? (%)

Bij de beoordeling van de meest problematische soorten afval in hun land,¹⁴wanneer de respondenten wordt gevraagd twee soorten aan te geven, beschouwt 61 % van de Europeanen kunststofafval als de meest of op één na meest problematische. Dit wordt op de voet gevolgd door chemisch afval (60 %). Ver achterop bij deze twee is elektronisch afval, geselecteerd door 27% van de respondenten, gevolgd door batterijafval (26%). Voedselverspilling (12 %) en textielafval (10 %) worden door ongeveer een tiende van de respondenten genoemd.

QB7T. Welke van de volgende soorten afval zijn volgens u meest problematisch in (ons land)? Ten eerste? En dan? (EU27) (%)

14 Vraag 7. Welke van de volgende soorten afval zijn volgens u het meest problematisch in (ons land)? Ten eerste? En dan?

Plastic afval staat op de eerste plaats op EU-niveau en is het meest genoemde item in 20 lidstaten, met name in Slovenië (75 %), Ierland (74 %) en België (71 %), waar het door meer dan zeven op de tien respondenten werd geselecteerd. In Zweden (59%) staat het op de eerste plaats met chemisch afval. Plastic afval staat op de tweede plaats in de zeven resterende lidstaten.

Chemisch afval staat op de tweede plaats op EU-niveau, maar staat op de eerste plaats in acht lidstaten, met name in Griekenland (73 %), waar het aandeel het hoogst is. Het staat op de tweede plaats in 18 lidstaten, waarvan Spanje (64 %) de grootste is. Het staat op de derde plaats in één lidstaat, Ierland, waar iets minder dan een derde (32%) het als de belangrijkste soort afval in hun land beschouwt.

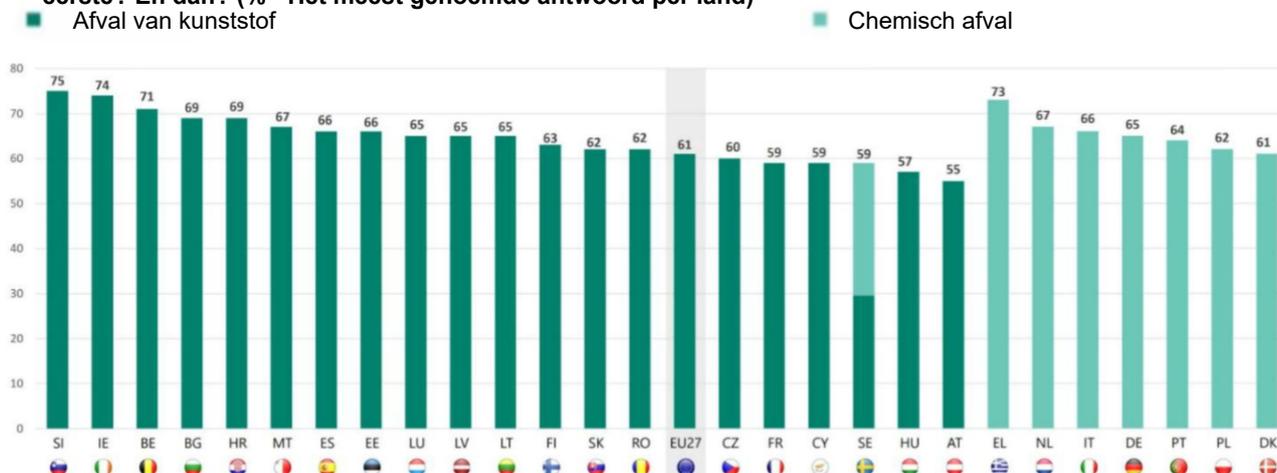
Elektronisch afval staat op de derde plaats op EU-niveau, maar op de tweede plaats in Zweden (31 %). Elektronisch afval is het op twee na meest genoemde type afval in 15 lidstaten. Het staat niet in de top drie van de overige elf lidstaten.

Batterijafval is het op twee na meest genoemde soort afval in negen lidstaten, waaronder Cyprus (51 %), waar het aandeel het hoogst is. Het staat niet in de top drie van de overige 18 lidstaten. Aan de andere kant van de schaal noemt slechts 12% van de respondenten dit soort afval in Ierland.

Voedselverspilling staat op de tweede plaats in Ierland (38%), waar het aandeel het hoogst is, en staat op de derde plaats in Roemenië (31%) en Bulgarije (22%). Het staat niet in de top drie van de resterende 24 lidstaten. In zes lidstaten noemt minder dan een tiende van de respondenten voedselverspilling, met het laagste percentage in Griekenland (6%).

Textielafval staat in geen enkele lidstaat in de top drie. De percentages zijn het hoogst in Finland (21 %), waar meer dan een vijfde van de respondenten dit soort afval als het meest problematisch beschouwt in hun land. Het laagste percentage respondenten is te vinden in Griekenland (3%), Cyprus (4%), Duitsland (4%) en Hongarije (5%).

QB7T. Welke van de volgende soorten afval zijn volgens u het meest problematisch in (ons land)? Ten eerste? En dan? (% - Het meest genoemde antwoord per land)

De analyse van de sociodemografische gegevens toont geen significante verschillen naar geslacht. Respondenten van 55 jaar en ouder vermelden echter vaker "chemisch afval" (63 %) dan andere leeftijdsgroepen (56 %-59 %). Dat geldt ook voor degenen die het voltijdse onderwijs het vroegst hebben verlaten (64% versus 59% - 61%). De gepensioneerden (63%) en zelfstandigen (63%) maken ook vaker dan andere beroeps categorieën melding van chemisch afval.

Degenen die in plattelandsgebieden wonen, vermelden vaker "batterijafval" en "chemisch afval" dan degenen die in grote steden wonen (respectievelijk 28 % en 62 %, tegenover 22 % en 59 %).

QB7T Welke van de volgende soorten afval zijn volgens u het meest problematisch in (ONS LAND)? Ten eerste? En dan?

	Afval van kunststof	Chemisch afval	Elektronisch afval	Batterijafval	Voedselverspilling	Afval van textiel
EU27	61	60	27	26	12	10
Leeftijd						
15-24	63	56	28	24	15	10
25-39	59	59	27	26	14	11
40-54	61	59	27	27	12	10
55+	62	63	26	26	10	8
Onderwijs (einde)						
15-	60	64	24	29	11	6
16-19	62	61	25	27	12	9
20+	61	59	29	25	12	11
Nog steeds aan het studeren	61	58	30	24	13	11
Sociaal-professionele categorie						
Zelfstandigen	62	63	24	25	11	11
Leidinggevenden	60	59	29	26	12	11
Andere witte kragen	60	59	27	27	13	11
Handarbeiders	60	60	26	28	14	9
Huispersonen	63	63	24	26	10	9
Werklozen	63	54	26	28	12	10
Gepensioneerd	63	63	26	25	10	8
Studenten	61	56	30	24	14	11
Subjectieve verstedelijking						
Landelijk dorp	61	62	26	28	11	9
Kleine / middelgrote stad	61	60	27	28	11	10
Grote stad	63	59	29	22	14	10

3. Bereidheid om meer te betalen voor duurzame producten

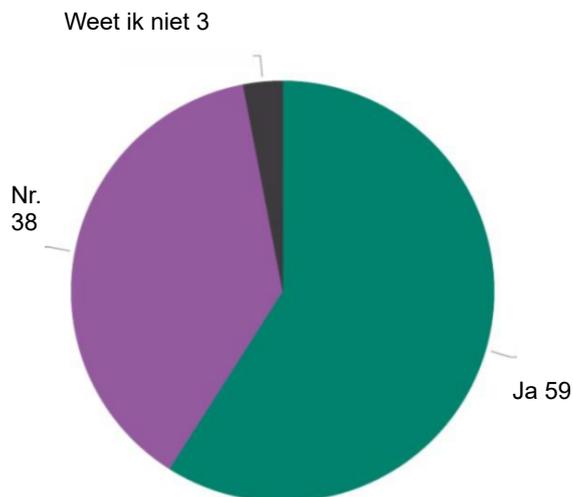
Bijna zes op de tien respondenten zijn bereid meer te betalen voor duurzame producten.

Op de vraag of Europeanen bereid zijn meer te betalen voor duurzame producten die gemakkelijker te repareren, recyclebaar en/of ecologisch duurzaam geproduceerd zijn,¹⁵ antwoordt bijna zes op de tien respondenten "ja" (59 %). Bijna vier op de tien respondenten antwoordt "nee" (38 %) en 3 % antwoordt "weet het niet".

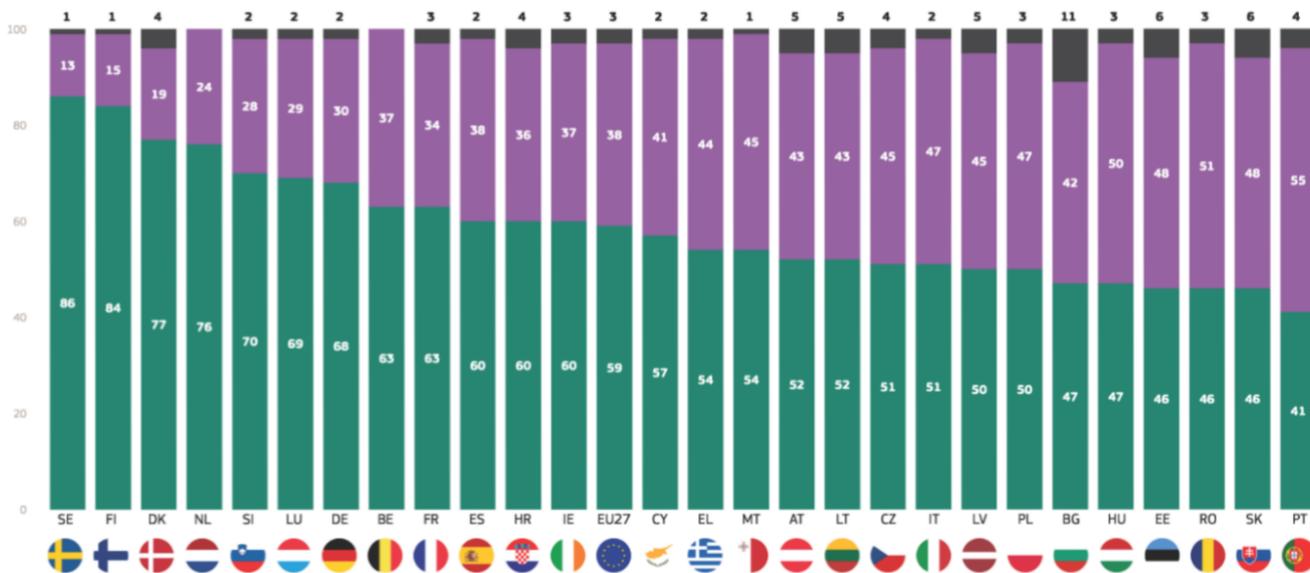
In 22 lidstaten zou een meerderheid van de respondenten aanvaarden om bij de aankoop van producten zoals meubels, textiel of elektronische apparaten meer te betalen voor producten die gemakkelijker te repareren, recyclebaar en/of ecologisch duurzaam zijn. Binnen deze groep lidstaten lopen de percentages echter sterk uiteen, van 86 % in Zweden en 84 % in Finland tot 47 % in Bulgarije.

Integendeel, in vijf lidstaten zou meer respondent niet bereid zijn meer te betalen dan bereid zijn meer te betalen — een meerderheid bereiken in Portugal (55%) en Hongarije (51%).

QB8. Wanneer u producten zoals meubels, textiel of elektronische apparaten koopt, zou u dan bereid zijn meer te betalen voor producten die gemakkelijker te repareren, recyclebaar en/of milieuvriendelijk geproduceerd zijn? (EU27) (%)

QB8. Wanneer u producten zoals meubels, textiel of elektronische apparaten koopt, zou u dan bereid zijn meer te betalen voor producten die gemakkelijker te repareren zijn, recyclebaar en / of geproduceerd op een ecologisch duurzame manier? (%)

15 Vraag 8. Wanneer u producten zoals elektronische apparaten koopt, zou u dan bereid zijn meer te betalen voor producten die gemakkelijker te repareren, recyclebaar en / of geproduceerd zijn op een ecologisch duurzame manier?

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

De analyse van de sociodemografische gegevens toont slechts zeer weinig verschillen naar geslacht en leeftijd. Degenen die het langst voltijds onderwijs hebben gevolgd, betalen echter vaker voor duurzame producten (69%) dan degenen die het voltijds onderwijs op 15-jarige leeftijd of eerder hebben verlaten (47%). Ditzelfde patroon geldt voor managers (67%), vooral in vergelijking met huispersoneel (47%) en werklozen (49%).

Degenen die bijna nooit of nooit problemen hebben met het betalen van hun rekeningen (65%) hebben ook meer kans om dit te zeggen dan degenen die meestal dergelijke problemen hebben (41%). Aanzienlijke verschillen in antwoordpatronen kunnen ook worden waargenomen voor degenen die zichzelf als hogere klasse van de samenleving beschouwen (79%), waar bijna acht op de tien respondenten 50 zeggen, vergeleken met degenen die zichzelf als arbeidersklasse zien (50%).

QB8 Wanneer u producten zoals meubels, textiel of elektronische apparaten koopt, zou u dan bereid zijn meer te betalen voor producten die gemakkelijker te repareren, recyclebaar en/of milieuvriendelijk geproduceerd zijn? (% - EU)

	Ja	Nee	Geen idee
EU27	59	38	3
Geslacht			
Man	59	38	3
Vrouw	60	38	2
Leeftijd			
15-24	61	37	2
25-39	60	37	3
40-54	59	39	2
55+	59	38	3
Onderwijs (einde)			
15-	47	50	3
16-19	55	42	3
20+	69	29	2
Nog steeds aan het studeren	66	31	3
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandigen	61	37	2
Leidinggevenden	67	31	2
Andere witte kragen	61	36	3
Handarbeiders	55	42	3
Huispersonen	47	51	2
Werklozen	49	47	4
Gepensioneerd	60	37	3
Studenten	64	33	3
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	41	56	3
Van tijd tot tijd	51	46	3
Bijna nooit / Nooit	65	33	2
Overweeg deel uit te maken van			
De arbeidersklasse	50	46	4
De lagere middenklasse	58	39	3
De middenklasse	62	36	2
De hogere middenklasse	73	26	1
De hogere klasse	79	21	0

IV. Gevaarlijke chemische stoffen

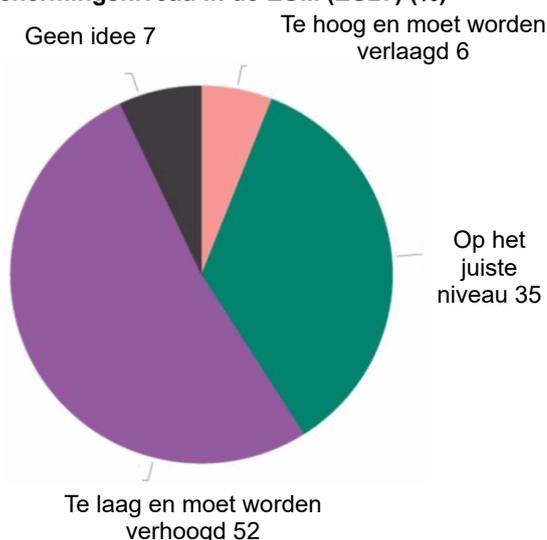
In het vierde hoofdstuk wordt ingegaan op de perceptie van de inspanningen van de Europese Unie om het milieu en de menselijke gezondheid te beschermen tegen gevaarlijke chemische stoffen. Vervolgens duikt het in de bezorgdheid rond gevaarlijke chemicaliën met betrekking tot milieu, gezondheid en aankoopbeslissingen. Ten slotte rapporteert het over zelfgerapporteerde vertrouwdsheid met PFAS en daarmee samenhangende zorgen over het milieu en de menselijke gezondheid.

1. Milieubescherming van de EU tegen gevaarlijke chemische stoffen

Meer dan de helft van de Europeanen is van mening dat het feitelijke niveau van bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu tegen gevaarlijke chemische stoffen te laag is en moet worden verhoogd.

Een meerderheid (52 %) van de Europeanen is van mening dat het huidige niveau van bescherming van de EU tegen gevaarlijke chemische stoffen voor het milieu en de menselijke gezondheid te laag is en moet worden verhoogd.¹⁶ Meer dan een derde (35 %) is van mening dat het huidige beschermingsniveau op het juiste niveau is en 6 % vindt dat het te hoog is en moet worden verlaagd. Opmerkelijk is dat het percentage respondenten dat “weet niet” antwoordt, hoger is dan het aantal respondenten dat het beschermingsniveau als te hoog beschouwt.

QB9. Denkt u dat, om de menselijke gezondheid en het milieu te beschermen tegen gevaarlijke chemische stoffen, het huidige beschermingsniveau in de EU... (EU27) (%)

¹⁶ Vraag 9. Denkt u dat, om de menselijke gezondheid en het milieu te beschermen tegen gevaarlijke chemische stoffen, het huidige beschermingsniveau in de EU ... is?

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

In 21 lidstaten is een meerderheid van mening dat de huidige bescherming tegen gevaarlijke chemische stoffen in de EU voor de menselijke gezondheid en het milieu te laag is en moet worden verhoogd.

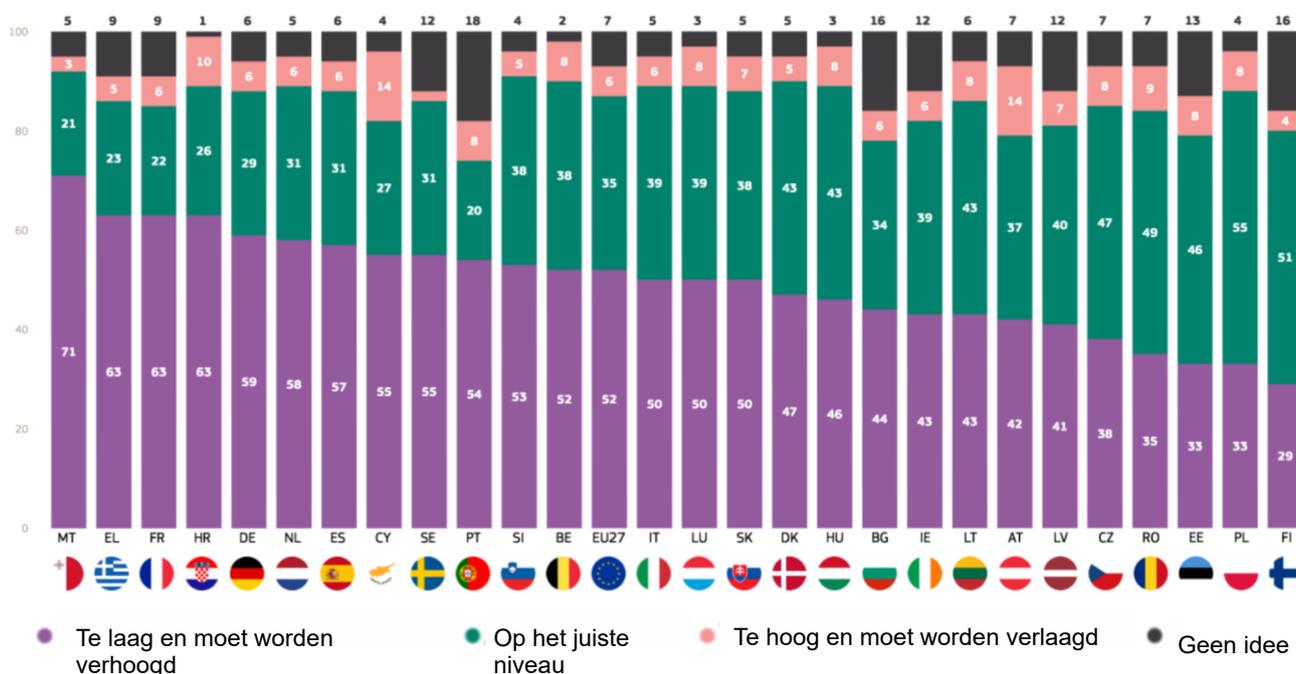
Binnen deze groep lopen de percentages echter sterk uiteen, van 71% in Malta en 63% in Griekenland, tot 41% in Letland (vs. 40% op het juiste niveau) en 42% in Oostenrijk (vs. 37% op het juiste niveau).

In twee lidstaten, namelijk Polen (55%) en Finland (51%), is een meerderheid van de respondenten van mening dat

het huidige beschermingsniveau ongeveer goed is. In nog eens drie lidstaten, namelijk Roemenië (49%), Tsjechië (47%) en Estland (46%), vinden meer respondenten dat het juist is in plaats van te laag, maar geen van beide bereikt een meerderheid.

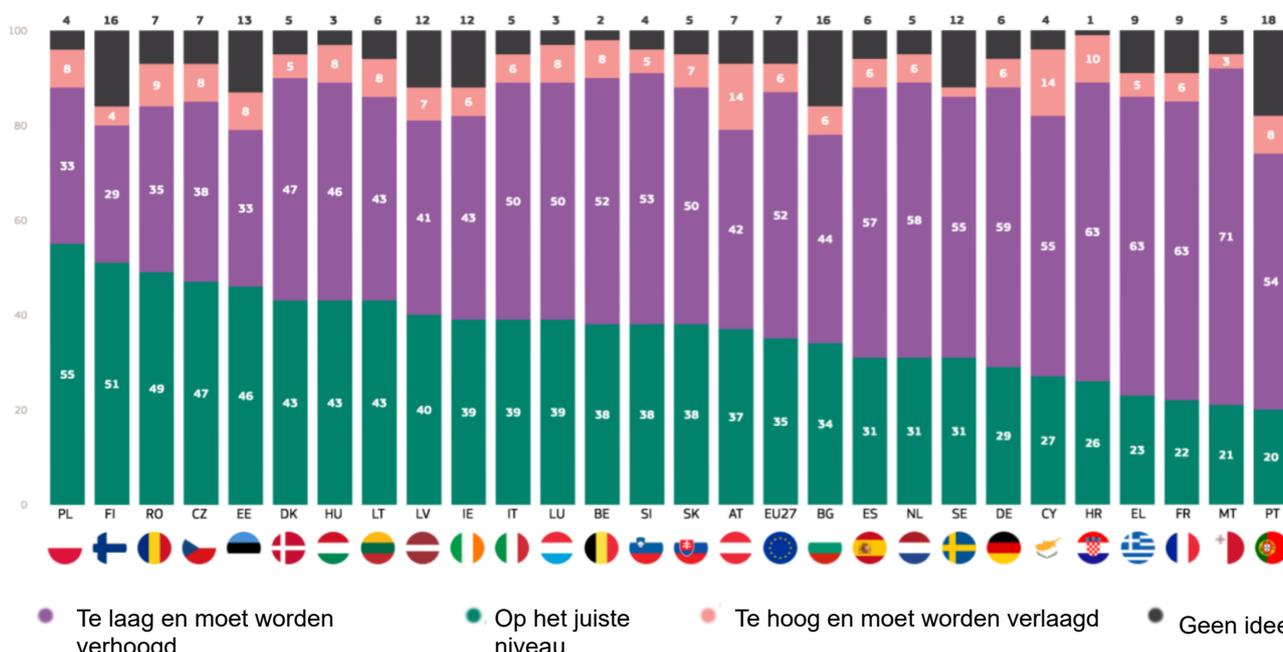
In Litouwen zijn de meningen gelijk verdeeld: 43% "op het juiste niveau" tegenover 43% "te laag en moet worden verhoogd".

QB9. Om de menselijke gezondheid en het milieu te beschermen tegen gevaarlijke chemische stoffen, denkt u dat het huidige beschermingsniveau in de EU... (%)

● Te laag en moet worden verhoogd
 ● Op het juiste niveau
 ● Te hoog en moet worden verlaagd
 ● Geen idee

QB9. Om de menselijke gezondheid en het milieu te beschermen tegen gevaarlijke chemische stoffen, denkt u dat het huidige beschermingsniveau in de EU... (%)

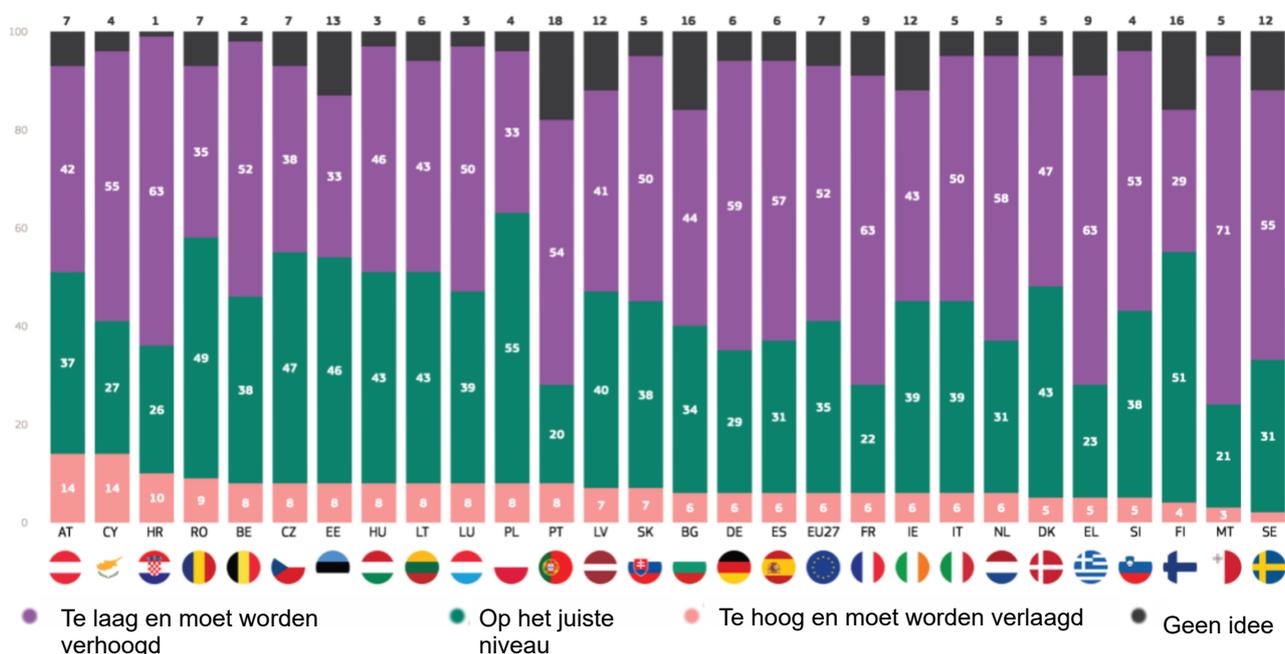

● Te laag en moet worden verhoogd
 ● Op het juiste niveau
 ● Te hoog en moet worden verlaagd
 ● Geen idee

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

In Oostenrijk, Cyprus (elk 14%) en Kroatië (10%) is ten minste één op de tien respondenten van mening dat het huidige beschermingsniveau te hoog is en moet worden verlaagd. Tot slot is het opmerkelijk dat in Portugal (18 %), Finland, Bulgarije (elk 16 %), Estland (13 %), Letland, Ierland en Zweden (elk 12 %) meer dan een op de tien respondenten aangeeft het niet te weten.

QB9. Om de menselijke gezondheid en het milieu te beschermen tegen gevaarlijke chemische stoffen, denkt u dat het huidige beschermingsniveau in de EU... (%)

De analyse van de sociodemografische gegevens toont consistente antwoordpatronen in de verschillende categorieën. Oudere respondenten zijn echter eerder van mening dat de bescherming van de menselijke gezondheid tegen gevaarlijke chemische stoffen te laag is. 55% van de 55-plussers zegt 50, vergeleken met 48% van de jongere respondenten. De werklozen vallen op met een lager percentage dat het eens is met deze stelling (46% in vergelijking met 51%-56% in andere beroepsgroepen).

QB9 Om de menselijke gezondheid en het milieu te beschermen tegen gevaarlijke chemische stoffen, denkt u dat het huidige beschermingsniveau in de EU... (% - EU)

	Te laag en moet worden verhoogd	Op het juiste niveau	Te hoog een moet worden verlaagd	Geen idee
EU27	52	35	6	7
Leeftijd				
15-24	48	39	7	6
25-39	50	33	7	5
40-54	53	35	7	5
55+	55	31	5	9
Onderwijs (einde)				
15-	52	30	5	13
16-19	52	34	8	6
20+	53	36	6	5
Nog steeds aan het studeren	51	37	6	6
Sociaal-professionele categorie				
Zelfstandigen	53	34	8	5
Leidinggevend en	52	38	6	4
Andere witte kragen	51	38	6	5
Handarbeiders	51	36	7	6
Huispersonen	55	29	8	8
Werklozen	46	35	7	12
Gepensioneerd	55	30	6	9
Studenten	51	37	7	5

2. Zorgen over gevaarlijke chemische stoffen

Meer dan acht op de tien Europeanen maken zich zorgen over de gevolgen van schadelijke chemische stoffen in alledaagse producten voor hun gezondheid en het milieu.¹⁷

Een grote meerderheid van de respondenten (84%) zegt zich zorgen te maken over de gevolgen van schadelijke chemische stoffen in alledaagse producten voor hun gezondheid; 41% is het er volledig mee eens en 43% is het er meestal mee eens. Een klein deel (15%) zegt zich geen zorgen te maken.

Vergeleken met een eerdere enquête in 2019 is het aandeel respondenten dat zich zorgen maakt over de impact van schadelijke chemische stoffen in alledaagse producten op hun gezondheid licht gedaald, met één procentpunt, terwijl het aandeel van degenen die zich geen zorgen maken symmetrisch is toegenomen. Hoewel de totale verandering klein is, is er bij het granulaire niveau sprake van een daling van vier procentpunten bij degenen die het “volledig met elkaar eens” zijn en een stijging van drie procentpunten bij degenen die het “mee eens” zijn.

Hetzelfde percentage Europeanen (84 %) geeft aan zich zorgen te maken over de impact van schadelijke chemische stoffen in alledaagse producten op het milieu, waaronder 39 % die het er “volledig mee eens” is dat zij

zich zorgen maken. 15% van de respondenten zegt zich geen zorgen te maken.

Sinds 2019 is het aandeel respondenten dat zich zorgen maakt over de impact van schadelijke chemische stoffen in alledaagse producten op het milieu sterk gedaald met zes procentpunten, terwijl het aandeel van degenen die zich geen zorgen maken symmetrisch is toegenomen. In detail is het aandeel van degenen die “volledig akkoord gaan” met ongerustheid met negen procentpunten gedaald, terwijl degenen die “mee eens zijn” met ongerustheid zijn toegenomen met drie procentpunten. Als gevolg hiervan wonnen gematigde antwoordpatronen terrein voor beide items, terwijl meer gepolariseerde antwoordpatronen afnamen.

Bijna driekwart (72 %) van de Europeanen geeft aan rekening te houden met de chemische veiligheid van producten bij het doen van aankopen, waaronder 26 % die het “volledig eens” is met deze verklaring en 46 % die “de neiging heeft ermee in te stemmen”. Iets meer dan een kwart van de respondenten (27 %) is het daar niet mee eens, waaronder 6 % die het “helemaal oneens” is.

QB10. De volgende uitspraken hebben betrekking op alledaagse producten, zoals koekenpannen, speelgoed en schoonmaakmiddelen. Gelieve mij te vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen. {EU27} (%)

U maakt zich zorgen over de impact van schadelijke chemicaliën in alledaagse producten op het milieu

U maakt zich zorgen over de impact van schadelijke chemicaliën in alledaagse producten op uw gezondheid

U houdt rekening met de chemische veiligheid van producten bij het doen van aankopen

- Helemaal mee eens
 - De neiging om mee eens te zijn
 - De neiging om het oneens te zijn
 - Helemaal niet mee eens
 - Geen idee
1. U maakt zich zorgen over de impact van schadelijke chemicaliën in alledaagse producten op het milieu; 2. U maakt zich zorgen over de impact van chemische stoffen in alledaagse producten op uw gezondheid; 3. U houdt rekening met de chemische veiligheid van producten bij het doen van aankopen.

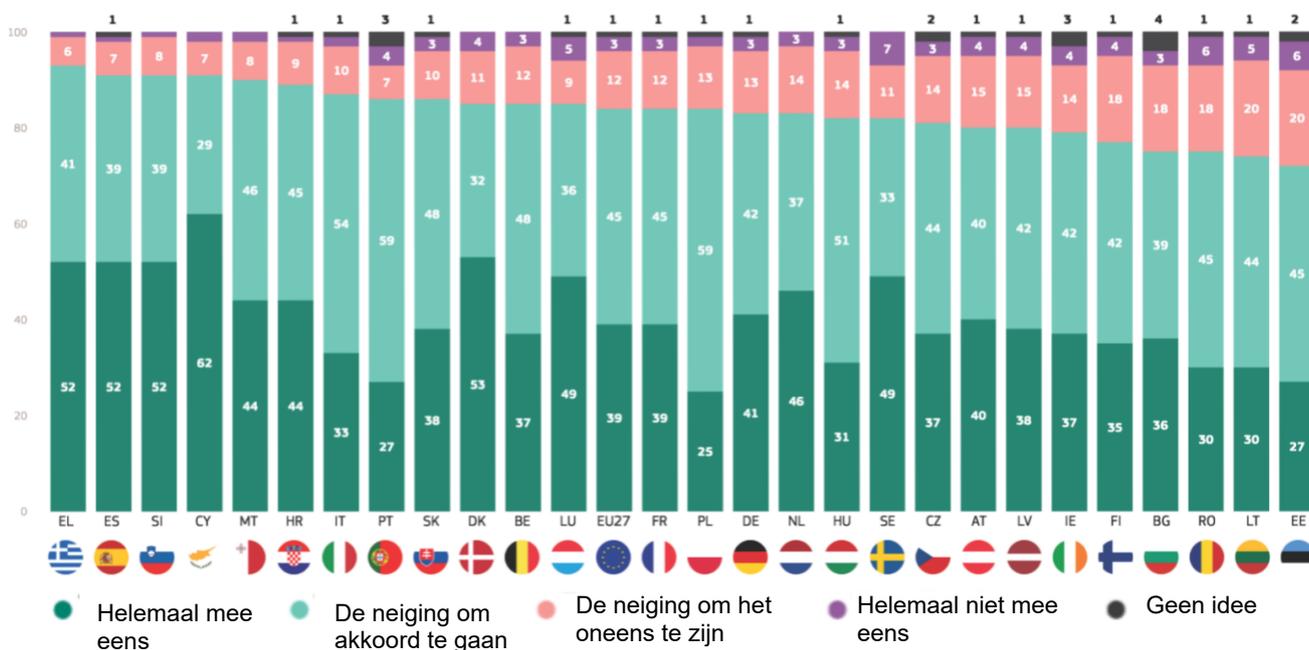
a) Bezorgdheid over de gevolgen van schadelijke chemische stoffen voor het milieu

In alle 27 lidstaten geeft meer dan zeven op de tien respondenten aan zich zorgen te maken over de gevolgen van schadelijke chemische stoffen in alledaagse producten voor het milieu. De percentages variëren van 93% in Griekenland en 91% in Spanje, Slovenië en Cyprus, waar ze het hoogst zijn, tot 72% in Estland en 74% in Litouwen, waar ze het laagst zijn. In vijf lidstaten is meer dan de helft van de respondenten het "volledig eens" met de verklaring, met name in Cyprus (62 %).

Omgekeerd is in vijf lidstaten ten minste een vijfde van de respondenten het niet eens met deze verklaring, met name in Estland (26%) en Litouwen (25%). Hoewel het percentage respondenten dat zich zorgen maakt over de gevolgen van schadelijke chemische stoffen in alledaagse producten voor het milieu over de hele linie zeer hoog is, is het sinds 2019 in alle 27 lidstaten gedaald.

De daling bedraagt meer dan tien procentpunten in zes lidstaten, namelijk Estland (72 %, -13), Bulgarije (75 %, -12), Portugal (86 %, -11), Luxemburg (85 %, -10), Letland (80 %, -10) en Ierland (79 %, 10).

QB10.2. De volgende uitspraken hebben betrekking op alledaagse producten, zoals koekenpannen, speelgoed en reinigingsmiddelen. Gelieve mij te vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen: U maakt zich zorgen over de impact van schadelijke chemicaliën die aanwezig zijn in alledaagse producten op het milieu (%)

b) Bezorgdheid over de gevolgen van schadelijke chemische stoffen voor de gezondheid

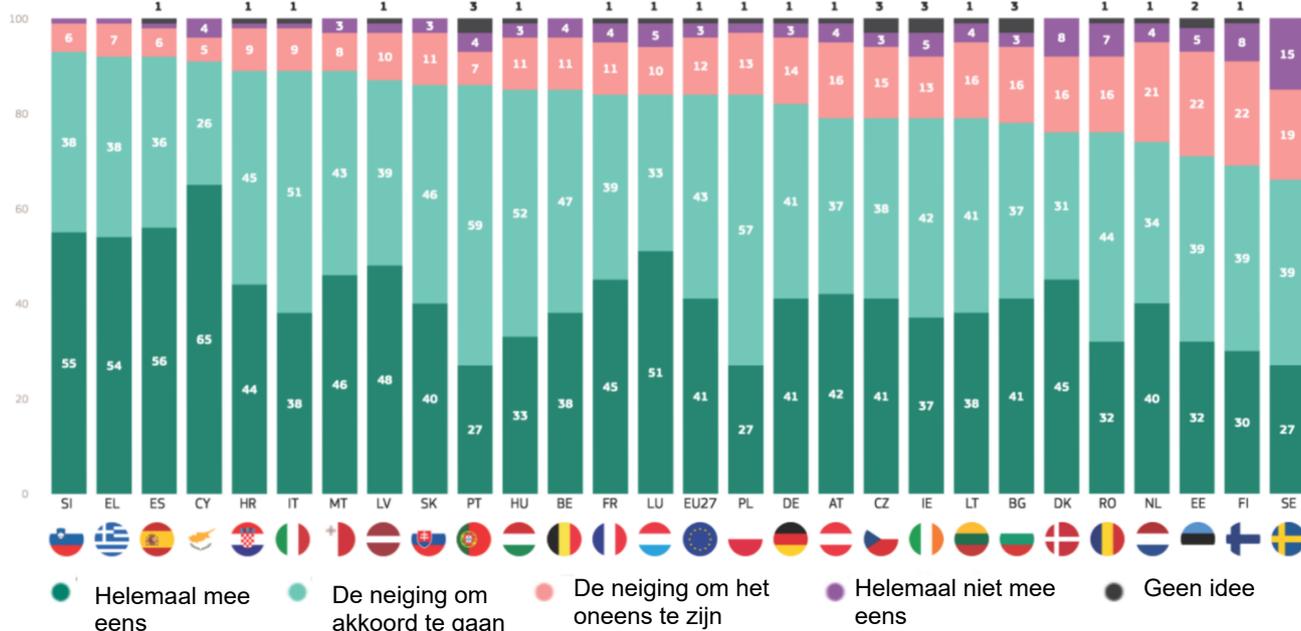
In alle 27 lidstaten geeft ten minste twee derde van de respondenten aan zich zorgen te maken over de gevolgen van schadelijke chemische stoffen in alledaagse producten voor hun gezondheid. De percentages variëren van 93% in Slovenië, 92% in Griekenland en Spanje, waar ze het hoogst zijn, tot 66% in Zweden en 69% in Finland, waar minder dan zeven op de tien respondenten zich zorgen maken. In vijf lidstaten is meer dan de helft van de respondenten het “volledig eens” met de verklaring, met name in Cyprus (65 %).

Daarentegen is in acht lidstaten ten minste een vijfde van de respondenten het niet eens met deze stelling, waaronder 34 % in Zweden.

Sinds 2019 is het percentage respondenten dat zich zorgen maakt over de gevolgen van schadelijke chemische stoffen in alledaagse producten voor hun gezondheid toegenomen in vijf lidstaten, waaronder Nederland (74 %, +3 procentpunten), terwijl het percentage onveranderd is gebleven in Italië (89 %), Oostenrijk (79 %) en Denemarken (76 %).

Daarentegen daalden de percentages in de overige 19 lidstaten, met name in Bulgarije (78%, -12) en Portugal (86%, -10).

QB10.3. De volgende uitspraken hebben betrekking op alledaagse producten, zoals koekenpannen, speelgoed en reinigingsmiddelen. Vertel me alsjeblieft in hoeverre je het eens of oneens bent met de volgende uitspraken: - Je maakt je zorgen over de impact van schadelijke chemicaliën in alledaagse producten op je gezondheid (%)

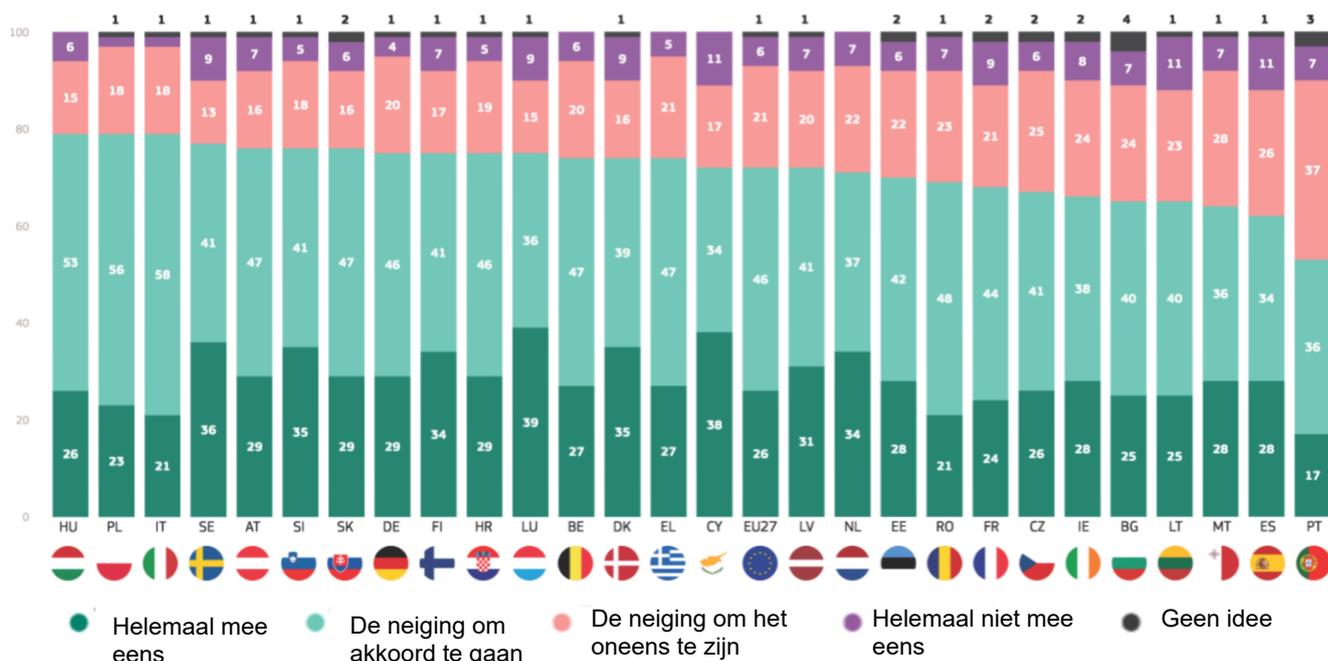

c) Verantwoording van de chemische veiligheid van producten bij het doen van aankopen

In alle 27 lidstaten is meer dan de helft van de respondenten het ermee eens dat zij bij aankopen rekening houden met de chemische veiligheid van producten. De percentages variëren van 79% in Hongarije, Polen en Italië, waar ze het hoogst zijn, tot 53% in Portugal en 62% in Spanje, waar ze het laagst zijn. In acht lidstaten zijn ten minste drie op de tien respondenten het "volledig eens" met de stelling, met name in Luxemburg (39 %) en Cyprus (38 %).

Ten minste drie op de tien respondenten zijn het daarentegen oneens in negen lidstaten, met name in Portugal (44%). Bovendien is meer dan een op de tien respondenten (elk 11 %) het in Spanje, Cyprus en Litouwen volledig oneens met de verklaring.

QB10.1. De volgende uitspraken hebben betrekking op alledaagse producten, zoals koekenpannen, speelgoed en reinigingsmiddelen. Gelieve mij te vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen: - U houdt rekening met de chemische veiligheid van producten bij het doen van aankopen (%)

Uit de analyse van de sociodemografische gegevens blijkt dat oudere respondenten en degenen die tot de leeftijd van 20 jaar voltijds onderwijs volgden, het eerder eens zijn over alle drie de verklaringen dan hun respectieve tegenhangers. 77% van degenen die het langst studeerden, houdt bijvoorbeeld rekening met de chemische veiligheid van producten bij het doen van aankopen, vergeleken met 66% van degenen die op 15-jarige leeftijd of eerder voltijds onderwijs verlieten.

Hetzelfde antwoordpatroon geldt voor degenen die bijna nooit of nooit problemen hebben met het betalen van hun rekeningen. 85% van hen zegt zich bijvoorbeeld zorgen te maken over de impact van chemicaliën in alledaagse producten op hun gezondheid, vergeleken met 80% onder degenen die het grootste deel van de tijd dergelijke problemen hebben.

Degenen die een positief beeld van de EU hebben, zullen het ook vaker systematisch eens zijn over alle drie de verklaringen dan degenen die een negatief beeld hebben. Zo maakt 89% van hen zich zorgen over de impact van schadelijke chemische stoffen in alledaagse producten op het milieu, tegenover 77% van degenen die een negatief beeld van de EU hebben.

QB10 De volgende uitspraken hebben betrekking op alledaagse producten, zoals koekenpannen, speelgoed en reinigingsmiddelen. Kunt u mij vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen? (% - Totaal 'Akkoord')

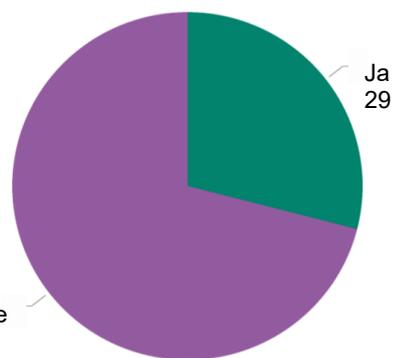
	U maakt zich zorgen over de impact van schadelijke chemicaliën die aanwezig zijn in alledaagse producten op het milieu	U maakt zich zorgen over de impact van schadelijke chemicaliën in alledaagse producten op uw gezondheid	U houdt rekening met de chemische veiligheid van producten bij het doen van aankopen
EU27	84	84	72
Geslacht			
Man	83	82	69
Vrouw	87	86	74
Onderwijs (einde)			
15-	83	84	66
16-19	84	84	72
20+	87	84	77
Nog steeds aan het studeren	83	82	64
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	82	80	61
Van tijd tot tijd	82	83	70
Bijna nooit / Nooit	86	85	74
Beeld van de EU			
Positief	89	87	76
Neutraal	83	82	70
Negatief	77	78	64

3. Zelfgerapporteerde kennis en zorgen over PFAS

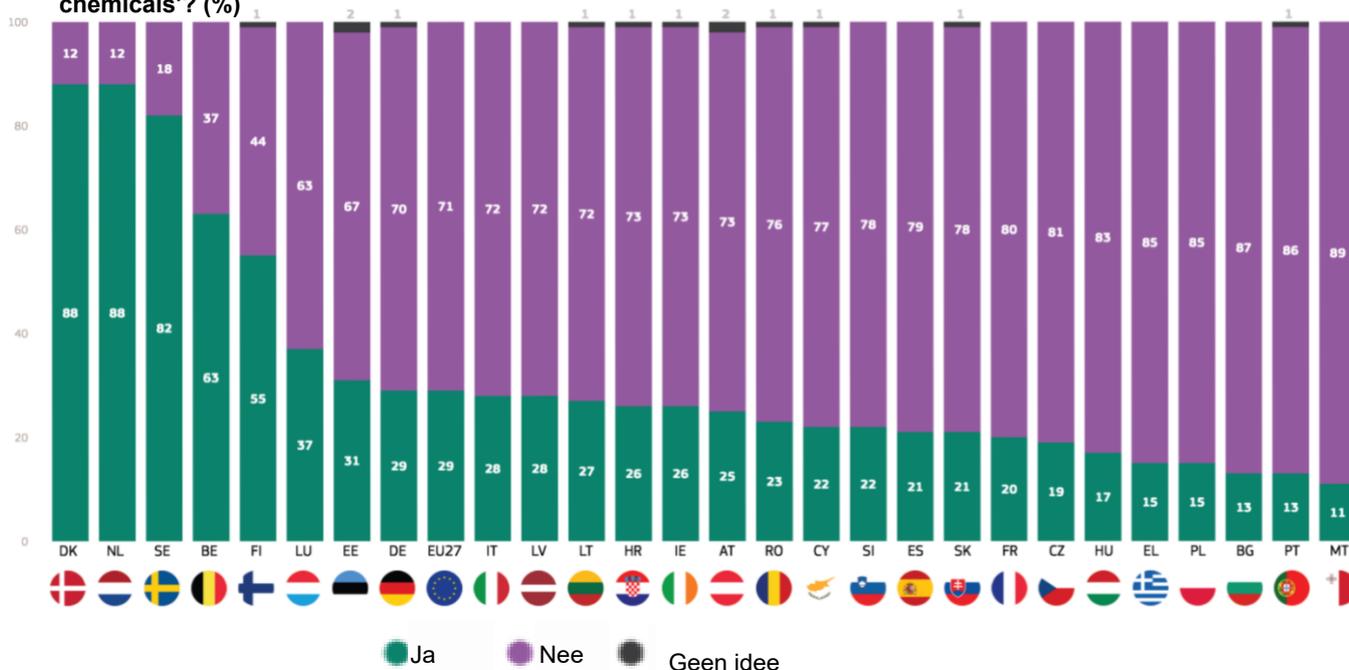
QB11. Ooit gehoord van de term PFAS, ook wel bekend als 'forever chemicals'? (EU27) (%)

a) Zelfgerapporteerde kennis van PFAS

Bij het meten van de zelfgerapporteerde kennis van de term PFAS (ook bekend als "voor altijd chemische stoffen") zegt 29 % van de Europeanen dat ze het hebben gehoord, terwijl 71 % dat niet heeft gedaan.

QB11. Ooit gehoord van de term PFAS, ook wel bekend als 'forever chemicals'? (%)

18 Vraag 11. Heeft u wel eens gehoord van de term PFAS, ook wel "voor altijd chemische stoffen" genoemd?

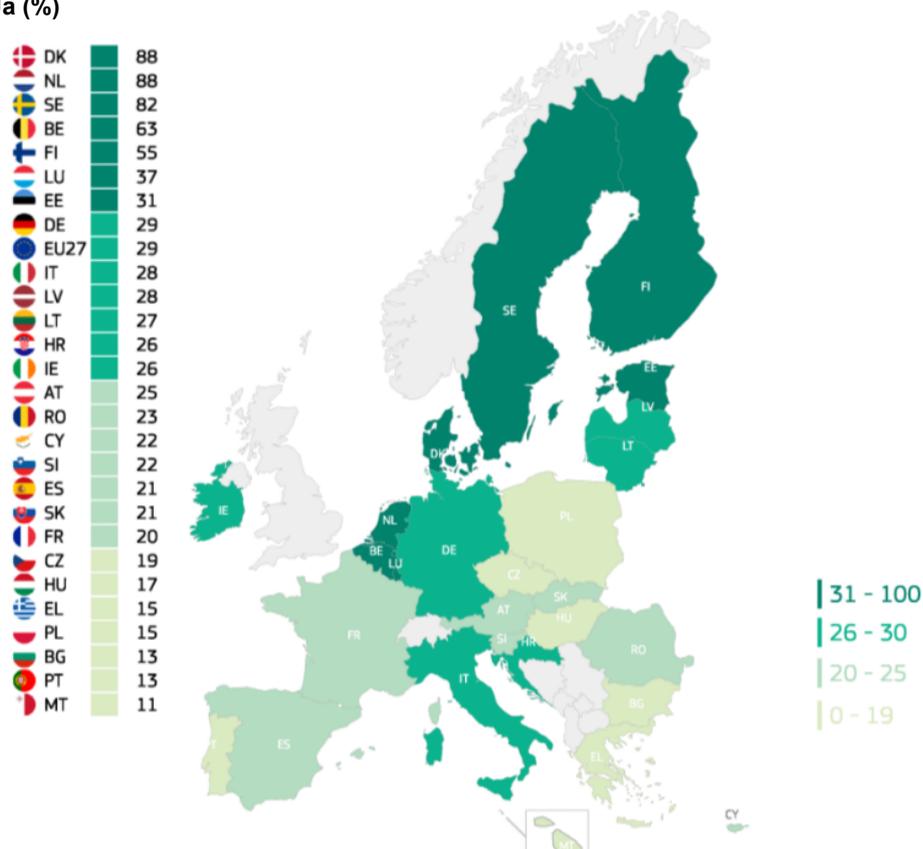
Onderstaande kaart toont het percentage respondenten in elke lidstaat dat van de term PFAS heeft gehoord.

Meer dan de helft van de respondenten in vijf lidstaten hoorde vóór de enquête van PFAS — in Denemarken, Nederland (elk 88%), Zweden (82%), België (63%) en Finland (55%).

Aan de andere kant van de schaal heeft in zeven lidstaten minder dan een op de vijf respondenten van de term PFAS gehoord. Het bewustzijnsniveau is het laagst in Portugal, Bulgarije (elk 13%) en Malta (11%), waar iets meer dan een op de tien respondenten ervan heeft gehoord.

QB11. Ooit gehoord van de term PFAS, ook wel bekend als 'forever chemicals'? -

Ja (%)

De analyse van de sociodemografische gegevens laat enkele significante verschillen zien, die meestal verband houden met het onderwijs en de sociale positie.

Degenen die het langst voltijds onderwijs hebben gevolgd, hebben dus meer dan twee keer zoveel kans om van PFAS te hebben gehoord (41%) dan degenen die op 15-jarige leeftijd of eerder voltijds onderwijs hebben verlaten (15%). Dezelfde patronen gelden voor managers (40%) en in mindere mate voor studenten (30%). De verschillen zijn ook groot als we kijken naar degenen die zichzelf zien als de hogere klasse van de samenleving (54%) in vergelijking met degenen die zichzelf beschouwen als de arbeidersklasse (19%).

Respondenten met een positief beeld van de EU (34 %) zeggen dit ook vaker dan respondenten met een negatief beeld (26 %).

QB11 Heb je wel eens gehoord van de term PFAS, ook wel bekend als 'forever chemicals'? (% - EU)

	Ja	Nee	Geen idee
EU27	29	71	0
Onderwijs (einde)			
15-	15	85	0
16-19	23	76	1
20+	41	59	0
Nog steeds aan het studeren	30	70	0
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandigen	38	62	0
Leidinggevenden	40	59	1
Andere witte kragen	32	68	0
Handarbeiders	24	76	0
Huispersonen	20	80	0
Werklozen	23	76	1
Gepensioneerd	26	74	0
Studenten	30	70	0
Overweeg deel uit te maken van			
De arbeidersklasse	19	81	0
De lagere middenklasse	26	73	1
De middenklasse	30	70	0
De hogere middenklasse	53	46	1
De hogere klasse	54	45	1
Beeld van de EU			
Positief	34	65	1
Neutraal	23	77	0
Negatief	26	74	0

Na te zijn gevraagd naar hun kennis van de term PFAS, kregen alle respondenten de volgende definitie: PFAS, ook bekend als "voor altijd chemicaliën" zijn door de mens gemaakte chemicaliën die worden gebruikt in veel producten, zoals voedselverpakkingen, antiaanbaklaagpannen, buitenkleding en vele anderen. Ze hebben nuttige eigenschappen, zoals weerstand tegen hitte, olie, vlekken of water, of worden gebruikt voor antiaanbaklaag. Veel PFAS kunnen nadelige effecten hebben op het milieu en de gezondheid van mens en dier en worden beschouwd als "voor altijd chemische stoffen" omdat ze niet afbreken en lang in het milieu kunnen blijven bestaan.

Nadat de definitie was verstrekt, werd de respondenten vervolgens gevraagd naar hun bezorgdheid over de gevolgen van PFAS voor de menselijke gezondheid, het milieu en hun aankoopbeslissingen.

b) Bezorgdheid over PFAS

Gevraagd naar de mate van bezorgdheid over PFAS,¹⁹ zegt 84 % van de respondenten zich zorgen te maken over de effecten van PFAS op het milieu: 44 % is het er volledig mee eens en 40 % is het ermee eens. Weinig respondenten (13%) zijn het niet eens met de uitspraken.

Een vergelijkbaar percentage (81 %) geeft aan zich zorgen te maken over de mogelijke gezondheidseffecten van blootstelling aan PFAS: 39 % is het er volledig mee eens en 42 % is het daarmee eens. Weinigen zijn het opnieuw oneens met de verklaring (16%).

QB12. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (EU27) (%)

U maakt zich zorgen over de effecten van PFAS op het milieu

U maakt zich zorgen over de mogelijke gezondheidseffecten van blootstelling aan PFAS.

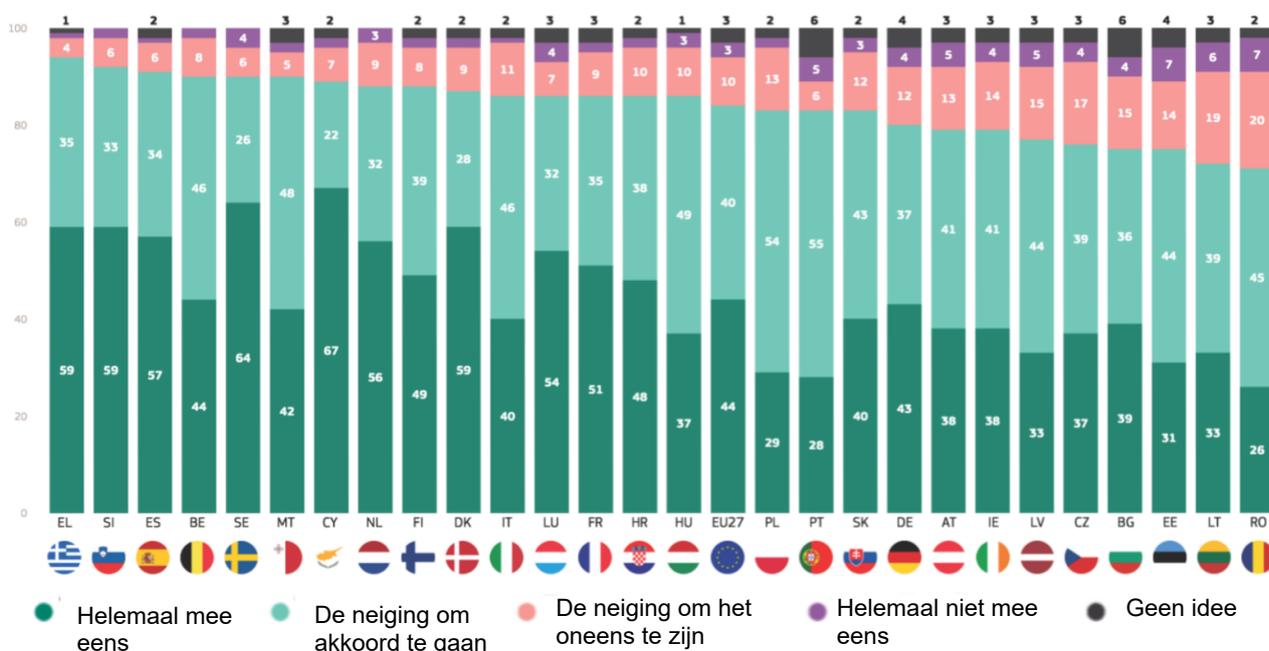
- Helemaal mee eens
- De neiging om akkoord te gaan
- De neiging om het oneens te zijn
- Helemaal niet mee eens
- Geen idee

¹⁹ Vraag 12. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? 1. U maakt zich zorgen over de mogelijke gezondheidseffecten van blootstelling aan PFAS; 2. U maakt zich zorgen over de effecten van PFAS op het milieu.

In alle 27 lidstaten zegt meer dan zeven op de tien respondenten zich zorgen te maken over de effecten van PFAS op het milieu. De bezorgdheid is het grootst in Griekenland (94%), Slovenië (92%), Spanje (91%), België, Zweden en Malta (elk 90%), waar ten minste negen op de tien respondenten dit zeggen. De mate van bezorgdheid is het laagst in Roemenië (71 %) en Litouwen (72 %). In negen lidstaten is meer dan de helft van de respondenten het volledig eens met de verklaringen, met de hoogste percentages in Cyprus (67 %) en Litouwen (72 %).

De onenigheid met de verklaring is het grootst in Roemenië (27 %) en Litouwen (25 %), waar ten minste een kwart van de respondenten tegen dit idee is.

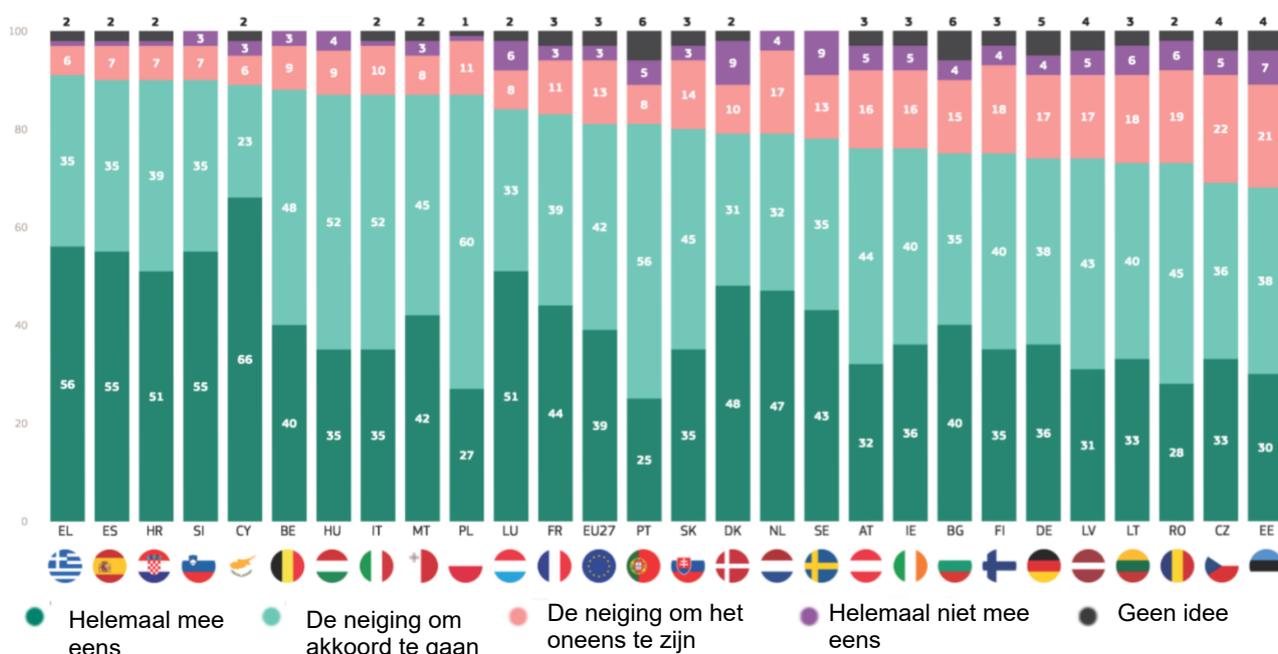
QB12.2. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? U maakt zich zorgen over de effecten van PFAS op het milieu (%)

In alle 27 lidstaten zegt meer dan twee derde van de respondenten zich zorgen te maken over de mogelijke gezondheidseffecten van blootstelling aan PFAS. De bezorgdheid is het grootst in Griekenland (91%), Spanje, Kroatië en Slovenië (elk 90%), waar ten minste negen op de tien respondenten dit zeggen. De mate van bezorgdheid is het laagst in Estland (68 %) en Tsjechië (69 %). In Cyprus (66%), Griekenland (56%), Slovenië, Spanje (elk 55%), Kroatië en Luxemburg (elk 51%) is meer dan de helft van de respondenten het volledig eens met deze stelling.

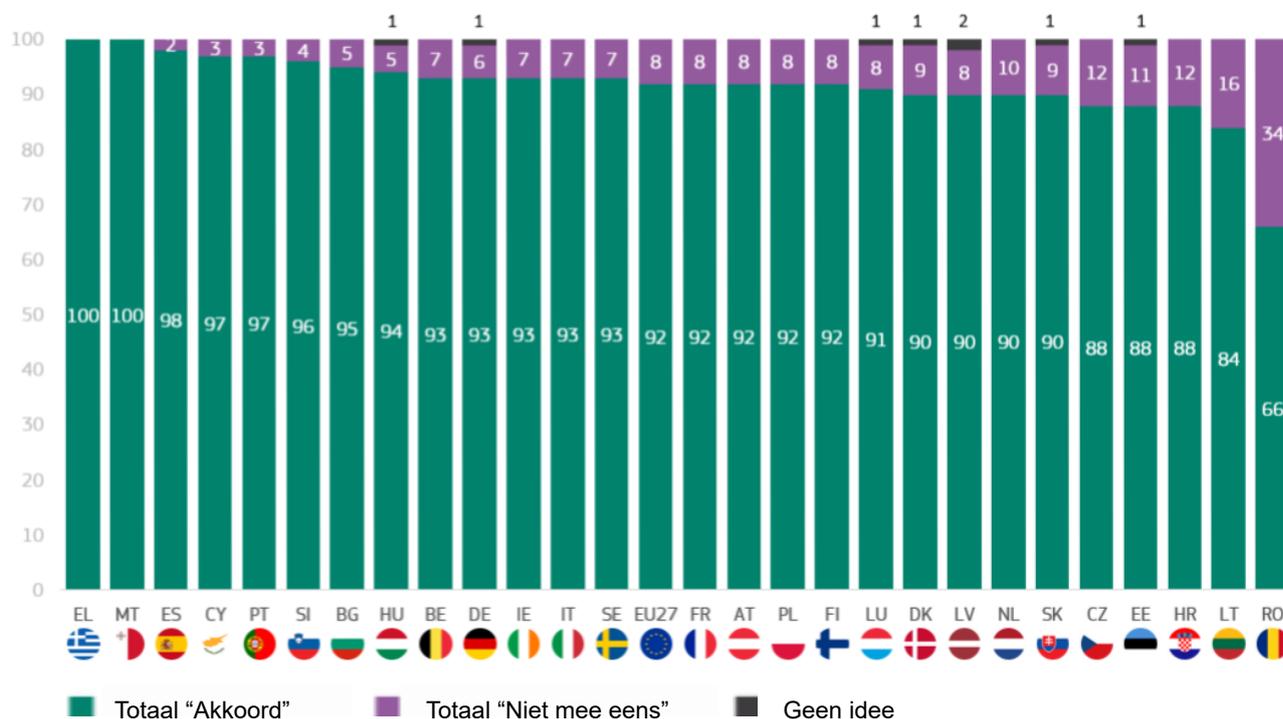
De onenigheid met de verklaring is het grootst in Estland (28 %), Tsjechië (27 %) en Roemenië (25 %).

QB12.1. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? U maakt zich zorgen over de mogelijke gezondheidseffecten van blootstelling aan PFAS. (%)

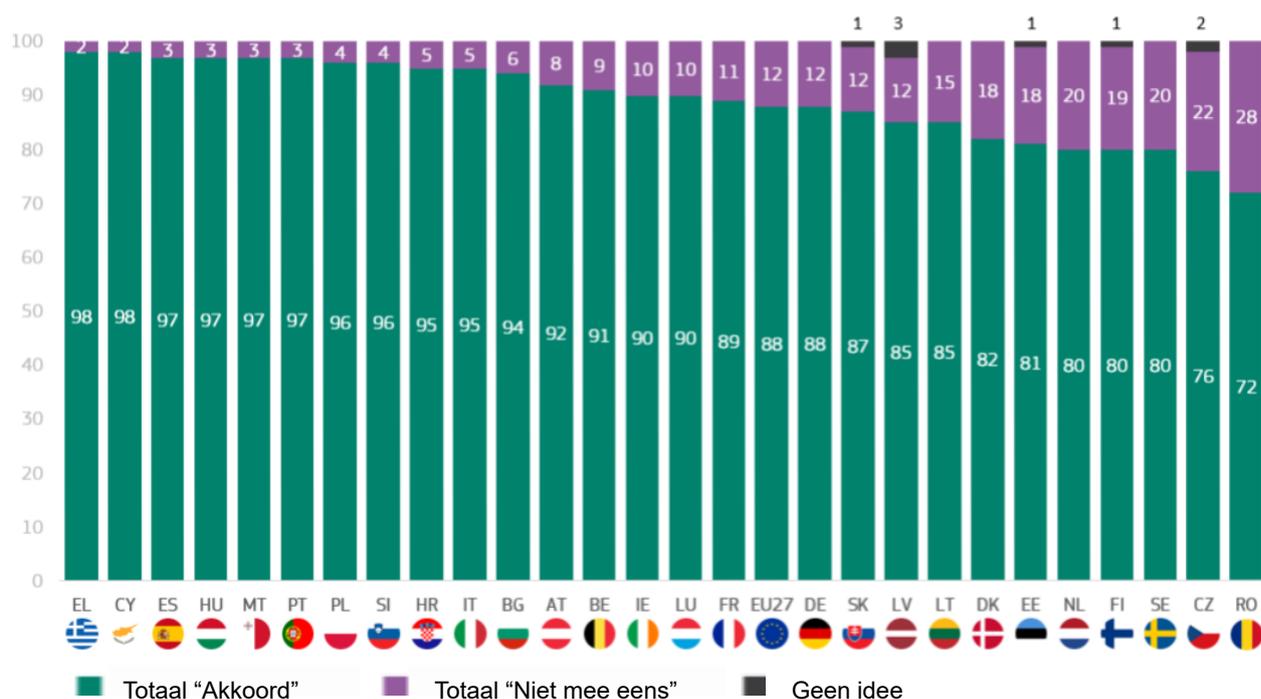

Zoals eerder vermeld, werden respondenten na een korte inleidende tekst gevraagd naar hun bezorgdheid over PFAS. Zo werden zowel respondenten die eerder op de hoogte waren van PFAS als degenen die dat niet waren, gevraagd naar hun mate van bezorgdheid.

QB12.2.hebben gehoord. U maakt zich zorgen over de gevolgen van PFAS voor het milieu (EU27) (%)

QB12.1.hebben gehoord. U maakt zich zorgen over de mogelijke gezondheidseffecten van blootstelling aan PFAS. (EU27) (%)

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

Hoewel over het algemeen een grote meerderheid van de respondenten aangeeft dat ze zich zorgen maken over PFAS, ongeacht of ze ervan op de hoogte waren of niet voorafgaand aan de enquête, hebben respondenten die voorkennis van PFAS melden meer kans om zich zorgen te maken over hun impact op de menselijke gezondheid en het milieu. Ze zullen vooral eerder zeggen dat ze het er "volledig mee eens" zijn dat ze zich zorgen maken over die gevolgen.

QB12. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (EU27) (%)

	U maakt zich zorgen over de mogelijke gezondheids effecten van blootstelling aan PFAS			U maakt zich zorgen over de effecten van PFAS op het milieu			
		Heb gehoord	Niet gehoord		Heb gehoord	Niet gehoord	
Helemaal mee eens	39	51	34	Helemaal mee eens	44	59	38
De neiging om akkoord te gaan	42	37	45	De neiging om akkoord te gaan	40	33	43
De neiging om het oneens te zijn	13	9	14	De neiging om het oneens te zijn	10	7	12
Helemaal niet mee eens	3	3	3	Helemaal niet mee eens	3	1	3
Weet ik niet	3	0	4	Weet ik niet	3	0	4
Totaal 'Akkoord'	81	88	79	Totaal 'Akkoord'	84	92	81
Totaal 'Niet mee eens'	16	12	17	Totaal 'Niet mee eens'	12	8	15

Uit de analyse van de sociodemografische gegevens blijkt dat oudere respondenten en degenen die tot de leeftijd van 20 jaar voltijds onderwijs volgden, het eerder met de twee uitspraken eens zijn dan hun respectieve tegenhangers. 88% van degenen die het langst studeerden, maakt zich bijvoorbeeld zorgen over de effecten van PFAS op het milieu, vergeleken met 79% van degenen die op 15-jarige leeftijd of eerder voltijds onderwijs verlieten.

Hetzelfde antwoordpatroon geldt voor degenen die bijna nooit of nooit problemen hebben met het betalen van hun rekeningen. 86% van hen maakt zich bijvoorbeeld zorgen over de milieueffecten van PFAS, tegenover 81% van degenen die dergelijke problemen het grootste deel van de tijd hebben.

QB12.1 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? U maakt zich zorgen over de mogelijke gezondheidseffecten van blootstelling aan PFAS. (% - EU)

	Totaal "Akkoord"	Totaal "Niet mee eens"	Geen idee
EU27	81	16	3
Geslacht			
Man	80	18	2
Vrouw	83	14	3
Leeftijd			
15-24	79	18	3
25-39	82	16	2
40-54	83	15	2
55+	81	16	3
Onderwijs (einde)			
15-	78	17	5
16-19	81	16	3
20+	84	15	1
Nog steeds aan het studeren	82	16	2
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	78	17	5
Van tijd tot tijd	81	16	3
Bijna nooit / Nooit	83	15	2
Beeld van de EU			
Positief	85	13	2
Neutraal	80	17	3
Negatief	74	23	3

Degenen die een positief beeld van de EU hebben, zullen het ook vaker systematisch eens zijn over alle drie de verklaringen dan degenen die een negatief beeld hebben. 85 % van hen maakt zich bijvoorbeeld zorgen over de mogelijke gevolgen van PFAS voor de gezondheid wanneer zij eraan worden blootgesteld, tegenover 74 % van degenen die een negatief beeld van de EU hebben.

QB12.2 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? U maakt zich zorgen over de effecten van PFAS op het milieu. (% - EU)

	Totaal "Akkoord"	Totaal "Niet mee eens"	Geen idee
EU27	84	13	3
Geslacht			
Man	83	14	3
Vrouw	85	12	3
Leeftijd			
15-24	85	13	2
25-39	84	14	2
40-54	84	14	2
55+	84	13	3
Onderwijs (einde)			
15-	79	16	5
16-19	82	15	3
20+	88	11	1
Nog steeds aan het studeren	87	12	1
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	81	15	4
Van tijd tot tijd	81	16	3
Bijna nooit / Nooit	86	12	2
Beeld van de EU			
Positief	88	10	2
Neutraal	82	15	3
Negatief	75	21	4

V. Watergerelateerde kwesties

Het vijfde hoofdstuk gaat over watervraagstukken. Om te beginnen wordt onderzocht in hoeverre Europeanen zich bewust zijn van watergerelateerde dreigingen in hun respectieve landen, gevolgd door een onderzoek naar de perceptie van watergerelateerde risico's op nationaal niveau. Tot slot wordt de rol van nationale belanghebbenden bij een doeltreffend waterbeheer onderzocht alvorens aanvullende maatregelen te bespreken om waterproblemen in Europa aan te pakken.

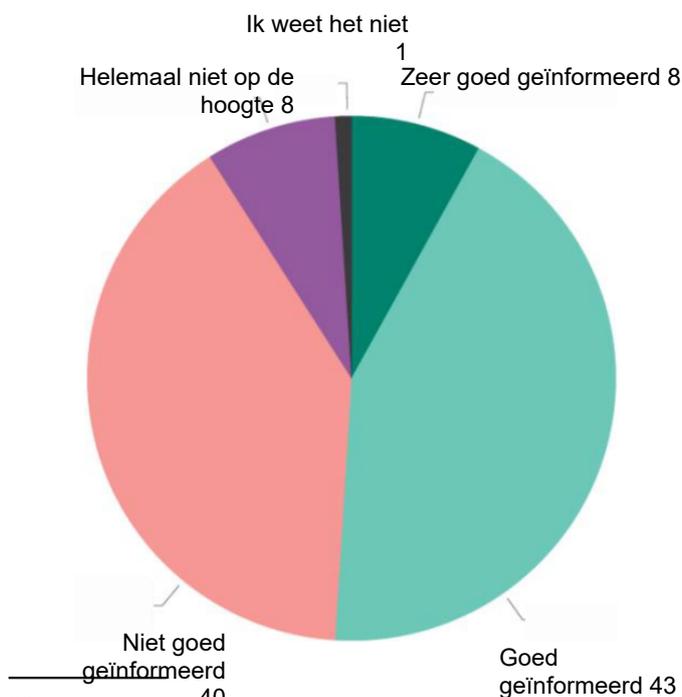
1. Bewustwording van watergerelateerde problemen op nationaal niveau

Europeanen zijn verdeeld over hoe goed zij zich geïnformeerd voelen over watergerelateerde problemen in hun land.

Iets meer dan de helft van de respondenten (51 %) voelt zich goed geïnformeerd over watergerelateerde problemen zoals vervuiling, overstromingen, droogte en inefficiënt watergebruik in hun land:²⁰ 43 % voelt zich "goed geïnformeerd" en 8 % voelt zich "zeer goed geïnformeerd".

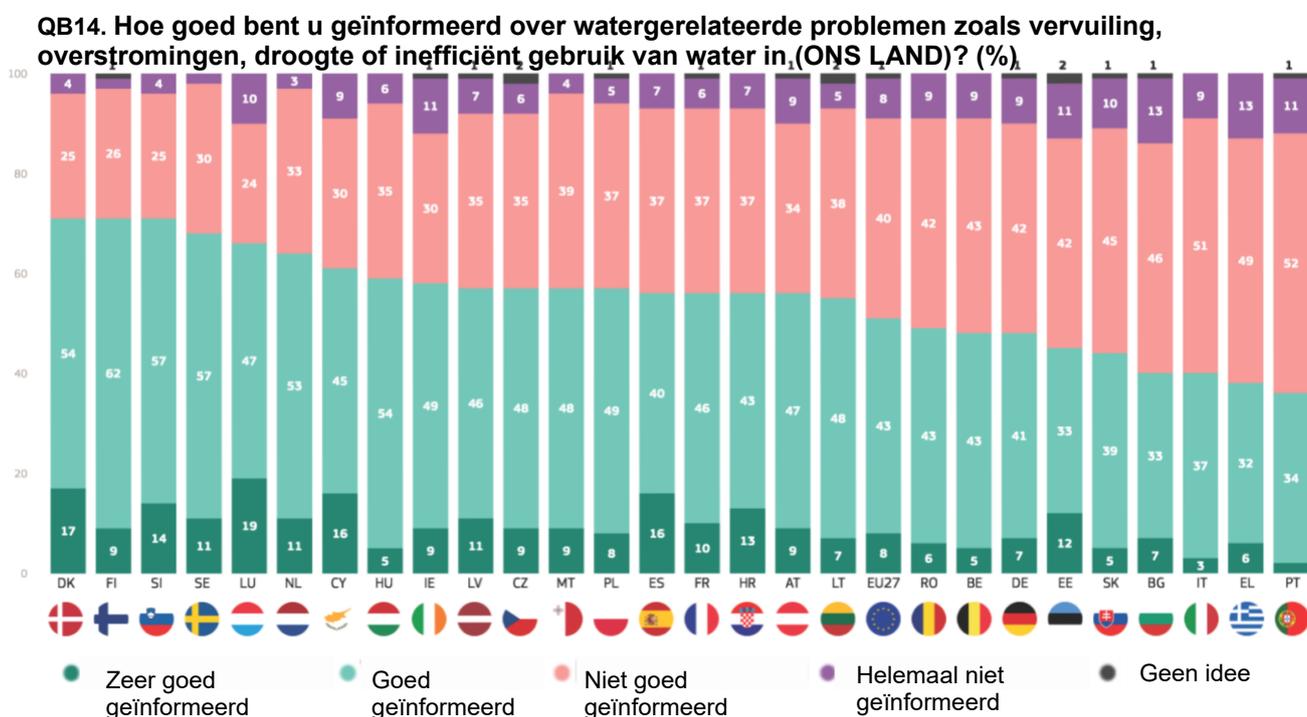
Een iets kleiner deel (48 %) voelt zich niet goed geïnformeerd over watergerelateerde problemen in hun land, 40 % voelt zich "niet goed geïnformeerd" en 8 % voelt zich "helemaal niet geïnformeerd". Slechts 1% van de respondenten zegt het niet te weten.

QB14. Hoe goed bent u geïnformeerd over watergerelateerde problemen zoals vervuiling, overstromingen, droogte of inefficiënt watergebruik in (ONS LAND)? (EU27) (%)

²⁰ Hoe goed bent u geïnformeerd over watergerelateerde problemen zoals vervuiling, overstromingen, droogte of inefficiënt gebruik van water in (ONS LAND)?

Meer dan de helft van de respondenten in 18 lidstaten is van mening dat zij goed geïnformeerd zijn over watergerelateerde problemen in hun land. Binnen deze groep zijn de percentages het hoogst in Denemarken, Finland en Slovenië (71 %), waar meer dan zeven op de tien respondenten zich goed geïnformeerd voelen. Het percentage respondenten dat zich zeer goed geïnformeerd voelt, is het hoogst in Luxemburg (19 %), Denemarken (17 %), Spanje en Cyprus (elk 16 %).

Anderzijds voelt meer dan de helft van de respondenten in negen lidstaten zich niet goed geïnformeerd over watergerelateerde problemen in hun land, met de hoogste niveaus in Portugal (63%), Griekenland (62%) en Italië (60%). In zeven lidstaten voelt ten minste één op de tien respondenten zich helemaal niet goed geïnformeerd over deze problemen.

Uit de analyse van de sociodemografische gegevens blijkt het volgende:

Terwijl een meerderheid van de mannen (55%) vindt dat ze goed geïnformeerd zijn over watergerelateerde kwesties in hun land, is het slechts een minderheid van vrouwen (49% versus 51%) die dit zegt.

De verschillen zijn ook aanzienlijk tussen degenen die het voltijds onderwijs het vroegst hebben verlaten (38%), waar slechts een kleine minderheid zich geïnformeerd voelt, en degenen die voltijds onderwijs hebben gevolgd tot de leeftijd van 20 jaar of langer (62%).

Managers zeggen dit ook vaker (61%) dan huismannen (39%) of werklozen (43%). Dat geldt ook voor degenen die bijna nooit of nooit moeite hebben met het betalen van hun rekeningen (57%), vergeleken met degenen die het grootste deel van de tijd dergelijke problemen hebben (38%). Het is opmerkelijk dat er in dit opzicht geen verschillen zijn tussen stedelijke gebieden en die welke in meer landelijke gebieden wonen.

QB14 Hoe goed geïnformeerd bent u over watergerelateerde problemen zoals vervuiling, overstromingen, droogte of inefficiënt gebruik van water in (ONS LAND)? (% — EU)

	Zeer goed geïnformeerd	Goed geïnformeerd	Niet goed geïnformeerd	Helemaal niet geïnformeerd	Geen idee
EU27	8	43	40	8	1
Geslacht					
Man	10	45	39	6	0
Vrouw	7	42	42	9	0
Onderwijs (einde)					
15-	6	32	48	14	0
16-19	7	41	44	8	0
20+	11	51	34	4	0
Nog steeds aan het studeren	7	44	40	8	1
Sociaal-professionele categorie					
Zelfstandigen	11	47	36	5	1
Leidinggevenden	11	50	34	5	0
Andere witte kragen	10	45	40	5	0
Handarbeiders	7	42	44	7	0
Huispersonen	7	32	48	13	0
Werklozen	7	36	43	13	1
Gepensioneerd	8	43	39	9	1
Studenten	8	43	40	8	1
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen					
Het grootste deel van de tijd	7	31	44	17	1
Van tijd tot tijd	6	36	47	10	1
Bijna nooit / Nooit	9	48	37	6	0
Subjectieve verstedelijking					
Landelijk dorp	9	43	40	7	1
Kleine / middelgrote stad	8	44	40	8	0
Grote stad	8	44	40	8	0

2. Belangrijkste bedreigingen in verband met water

Bijna zeven op de tien Europeanen beschouwen vervuiling als de belangrijkste watergerelateerde bedreiging in hun land.

Respondenten werd gevraagd wat volgens hen de belangrijkste bedreigingen waren in verband met water uit een vooraf gecodeerde lijst. Verontreiniging werd door 21% van de respondenten het vaakst als belangrijkste bedreiging geselecteerd. Daarna komt de overconsumptie van water (17%), gevolgd door klimaatverandering (16%) en droogte (14%). De andere beschikbare opties werden door de burgers als volgt gekozen: overstromingen (11 %), watertekorten (11 %), aantasting van natuurlijke habitats (7 %) en algengroei (2 %).

QB13a. Welke van de volgende maatregelen moet de EU prioritair nemen om de natuur te beschermen? Eerst ? (EU27) (%)

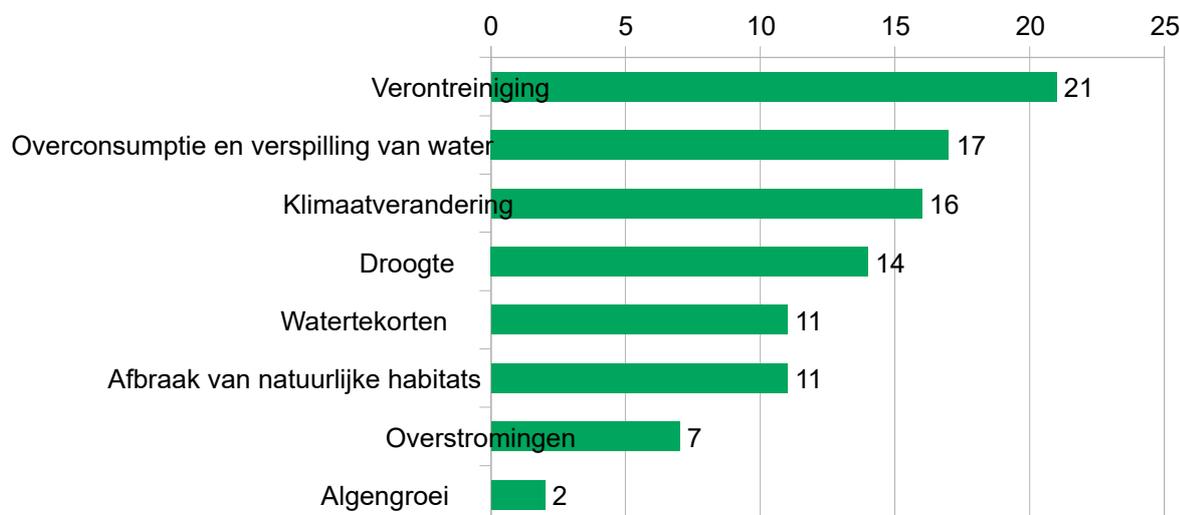
(*de vorige grafiek is onjuist, zie volgende pagina*)

De respondenten werd vervolgens gevraagd om uit een lijst van acht watergerelateerde problemen de vier te kiezen die volgens hen de grootste bedreiging voor hun land vormden.²¹ De volgende resultaten hebben betrekking op de cumulatieve antwoorden van alle vier de antwoorden.

Verontreiniging (21%) wordt gezien als de belangrijkste bedreiging in verband met water in hun land, gevolgd door overconsumptie en verspilling van water (17%) en klimaatverandering (16%). Droogte (14%) volgt, gevolgd door overstromingen (11%), watertekorten (11%) en algengroei als laatste (2%).

(*de vorige grafiek was onjuist, de juiste grafiek zou als volgt zijn *)

QB15a. Wat zijn volgens u de belangrijkste bedreigingen in verband met water? In (ons land)? Eerst? (%)

QB15T. Wat zijn volgens u de belangrijkste bedreigingen in verband met water in (ons land)? Eerst? De tweede? De derde? De vierde? (EU27) (%)

21 Vraag 15. Wat zijn volgens u de belangrijkste bedreigingen in verband met water in (ons land)? Eerst? De tweede? De derde? De vierde?

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

Verontreiniging staat op de eerste plaats of staat gezamenlijk op de eerste plaats in 21 lidstaten en is het hoogst in Finland (89%), Slovenië (85%), Denemarken (83%), Litouwen (83%) en Slowakije (80%). Verontreiniging is de op een na meest geselecteerde bedreiging in Duitsland (66%) en Italië (64%), terwijl het op de derde plaats komt in Malta (66%), Spanje (64%) en Portugal (60%). Cyprus is het enige land waar vervuiling niet in de top drie staat.

Watertekorten staan op de tweede plaats in Spanje (67%) en Portugal (64%). Hoewel het in geen enkele andere lidstaat in de top drie staat, wordt het door een meerderheid van de respondenten in zeven lidstaten als een top drie beschouwd, namelijk Cyprus (62%), Malta (60%), Duitsland, Polen (beide 52%), Tsjechië (51%), Bulgarije (50%) en Polen (51%). Het is het laagst in Finland (9%).

Overconsumptie van water en verspilling van water staan op de eerste plaats in Duitsland (70%) en op de tweede of derde plaats in 19 lidstaten, het hoogst in Cyprus, Kroatië en Slowakije (elk 71%). Het staat niet in de top drie van zeven lidstaten, maar slechts in twee lidstaten beschouwt een meerderheid het niet als een belangrijke bedreiging voor hun land, namelijk Roemenië (47%) en Letland (42%).

Klimaatverandering staat op de derde plaats op EU-niveau, maar komt op de eerste plaats in drie lidstaten, namelijk Kroatië (74 %, samen met vervuiling), Portugal (69 %, samen met droogte) en Italië (68 %). Deze dreiging staat op de tweede of derde plaats in nog eens 14 lidstaten, het hoogst in Zweden (70%). Het staat niet in de top drie van tien lidstaten en wordt door een meerderheid in vier lidstaten niet als een belangrijke bedreiging beschouwd — het laagst in Estland (36 %).

Droogte staat in vier lidstaten bovenaan de lijst van watergerelateerde bedreigingen, namelijk in Cyprus, Spanje (elk 77%), Malta en Portugal (elk 69%). Zij staan op de tweede plaats in Tsjechië en Roemenië (elk 60%) en op de derde plaats in Bulgarije (59%) en Slowakije

(52%). Hoewel het in geen enkele andere lidstaat in de top drie staat, wordt het door een meerderheid van de respondenten in Frankrijk (58%) en Polen (51%) als de belangrijkste drie beschouwd. Het is het laagst in Finland (8%).

Degradatie van natuurlijke gewoonten staat op de tweede plaats in Finland (73%), waar het percentage het hoogst is, gevolgd door Estland (68%), Litouwen (58%) en Letland (51%). Het komt op de derde plaats in Zweden (66%), Hongarije (60%) en Kroatië (59%). Hoewel het in geen enkele andere lidstaat in de top drie staat, wordt het door een meerderheid van de respondenten in Oostenrijk (53%), Duitsland (57%), Denemarken (56%), Roemenië (54%) en Slovenië (51%) als een top-3-probleem beschouwd. Het is het laagst in Bulgarije en Spanje (beide 34%).

Overstromingen staan op de derde plaats in Denemarken (62%), Slovenië (59%) en Finland (55%). Hoewel ze in geen enkele andere lidstaat in de top drie staan, worden ze door een meerderheid van de respondenten in België (58%), Ierland (56%), Nederland (54%), Italië en Roemenië (beide 50%) als een top-3-kwestie beschouwd. Ze staan het laagst in Malta (11%) en Estland (14%).

Finland onderscheidt zich met een groot deel van de respondenten dat algengroei (66%) noemt als een watergerelateerd probleem in hun land. Deze kwestie staat op de derde plaats in Finland, maar staat in geen enkele andere lidstaat in de top drie, noch wordt zij elders door een meerderheid geselecteerd. In zeven lidstaten wordt het door minder dan een tiende van de respondenten genoemd.

QB15t. Wat zijn volgens u de belangrijkste bedreigingen in verband met water in (ons land)? Eerst? De tweede? De derde? De vierde? (%)

	EU27	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	E5	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	5E	SI	SK
Verontreiniging	69	64	76	78	54	68	66	83	73	72	64	89	70	74	76	83	64	83	74	85	66	70	70	60	70	78	85	80
Overconsumptie en verspilling van water	63	63	64	62	71	59	70	55	67	63	64	51	62	71	64	58	62	54	67	42	67	57	62	59	47	62	64	71
Klimaatverandering	61	56	71	49	64	41	61	74	36	54	60	61	60	74	53	61	68	55	51	50	55	64	58	69	59	70	54	49
Droogte	48	30	31	59	77	60	33	11	24	48	77	8	58	37	48	13	47	43	39	24	69	44	51	69	60	21	39	52
Watertekorten	48	41	33	50	62	51	52	21	21	43	67	9	46	36	38	33	49	19	33	13	60	47	52	64	36	34	26	42
Afbraak van natuurlijke habitats	46	53	47	34	36	49	57	56	68	47	34	73	37	59	60	45	44	58	42	51	38	43	38	42	54	66	51	41
Overstromingen	41	46	58	43	26	33	38	62	14	55	19	16	46	41	37	56	50	26	44	43	11	54	39	22	50	36	59	45
Algengroei	15	20	13	8	8	15	13	21	41	7	6	66	13	8	20	30	13	28	14	47	16	13	21	9	19	28	7	10

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

Uit de analyse van de sociodemografische gegevens blijkt dat respondenten die het langst voltijds onderwijs hebben gevolgd, consequent vaker melding maken van een van de bedreigingen. Verontreiniging wordt gekozen als nummer één bedreiging, ongeacht de sociodemografische status van de respondenten.

Er zijn enkele kleine verschillen per beroeps categorie. Managers (65%) en studenten (69%) hebben meer kans om klimaatverandering te noemen dan andere categorieën, terwijl huismensen opvallen met een hoog percentage van het vermelden van droogtes (56% versus 45%-50%) en watertekorten (55% versus 42%-49%).

Respondenten die in plattlandsgebieden wonen, vermelden ook vaker watertekorten (51% versus 44% van de respondenten die in grote steden wonen), terwijl degenen die in stedelijke gebieden wonen vaker melding maken van vervuiling (71% versus 69% in plattlandsgebieden) en klimaatverandering (63% versus 58%).

QB15T Wat zijn volgens u de belangrijkste bedreigingen in verband met water in (ONS LAND)? Eerst? De tweede? De derde? De vierde? (% - EU)

	Verontreiniging	Overconsumptie en verspilling van water	Klimaatverandering	Afbraak van natuurlijke habitats	Droogte	Watertekorten	Overstromingen	Algen groei
EU27	69	63	61	46	48	48	41	15
Geslacht								
Man	69	63	61	47	48	48	39	15
Vrouw	69	62	61	46	48	48	42	15
Leeftijd								
15-24	69	63	66	48	45	43	41	15
25-39	70	63	59	48	48	47	39	17
40-54	68	64	61	47	48	50	40	15
55+	69	62	60	44	50	49	42	13
Onderwijs (einde)								
15-	65	63	58	40	55	55	42	11
16-19	69	62	61	46	48	48	41	15
20+	70	63	60	48	47	46	40	16
Nog steeds aan het studeren	70	63	69	50	43	41	39	15
Sociaal-professionele categorie								
Zelfstandigen	69	64	57	47	49	48	42	15
Leidinggevend en	68	63	65	50	46	49	38	14
Andere witte kragen	70	62	60	49	45	49	41	16
Handarbeiders	68	64	60	46	49	49	40	16
Huispersonen	70	58	52	37	56	55	42	16
Werklozen	76	63	58	43	49	42	41	15
Gepensioneerd	68	62	60	44	50	47	43	13
Studenten	67	64	69	49	45	42	40	14
Subjectieve verstedelijking								
Landelijk dorp	69	63	58	44	48	51	39	15
Kleine / middelgrote stad	67	64	62	46	49	48	41	14
Grote stad	71	61	63	49	48	44	41	15

3. De rol van nationale belanghebbenden bij efficiënt waterbeheer

Op de vraag of specifieke actoren momenteel voldoende doen om water efficiënt te gebruiken, is een meerderheid van de respondenten van mening dat dit niet het geval is, met uitzondering van visserij en aquacultuur.

Driekwart (75%) van de Europeanen is van mening dat de industrie niet genoeg doet om water efficiënt te gebruiken, terwijl 17% van mening is dat zij de juiste hoeveelheid doet.²²

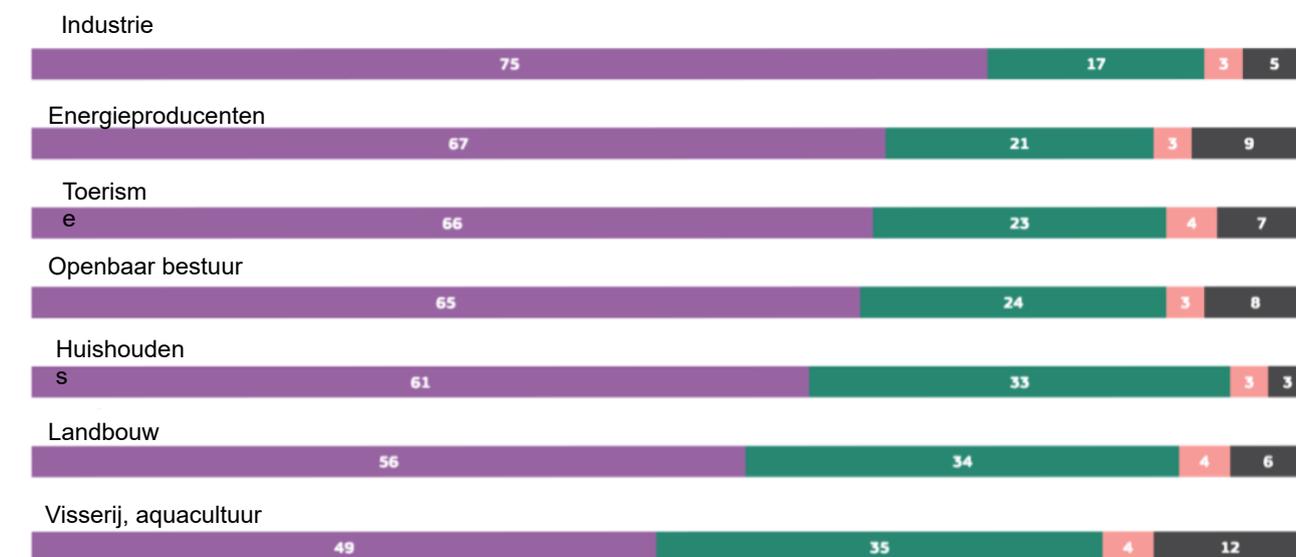
Ongeveer twee derde van de respondenten vindt ook dat energieproducenten (67 % “niet genoeg” versus 21 % “ongeveer het juiste bedrag”), toerisme (66 % versus 23 %) en overheidsdiensten (65 % versus 24 %) momenteel niet genoeg doen om de watervoorraden in hun land efficiënt te gebruiken.

Meer dan zes op de tien respondenten (61 %) zeggen dat huishoudens niet genoeg doen om de watervoorraden efficiënt te gebruiken (vs. 33 % “ongeveer de juiste hoeveelheid”) en 56 % zegt hetzelfde voor de landbouw (vs. 34 % “ongeveer de juiste hoeveelheid”).

Tot slot is 49 % van de respondenten van mening dat de visserij/aquacultuur momenteel niet genoeg doet om het water in hun land efficiënt te gebruiken, terwijl 35 % van mening is dat zij ongeveer de juiste hoeveelheid doen. Voor alle actoren vindt tussen de 3 en 4 % van de

respondenten dat ze te veel doen. Het is opmerkelijk dat de antwoorden “weet niet” consequent lager zijn dan tien procent, behalve voor visserij en aquacultuur (12 %).

QB16. Vindt u dat elk van de volgende actoren momenteel te veel doet, over goed of niet genoeg om water efficiënt te gebruiken in (ONS LAND)? (EU27) (%)

²² Vraag 16. Doet elk van de volgende actoren volgens u
 ● Niet genoeg doen ● Doen over het juiste bedrag
 om water efficiënt te gebruiken in (ONS LAND)? 1. Industrie, 2. Huishoudens, 3. Landbouw, 4. Energieproducenten, 4. Visserij, aquacultuur, 5. Toerisme, 6. openbaar bestuur.

● Te veel doen

● Ik weet het niet

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

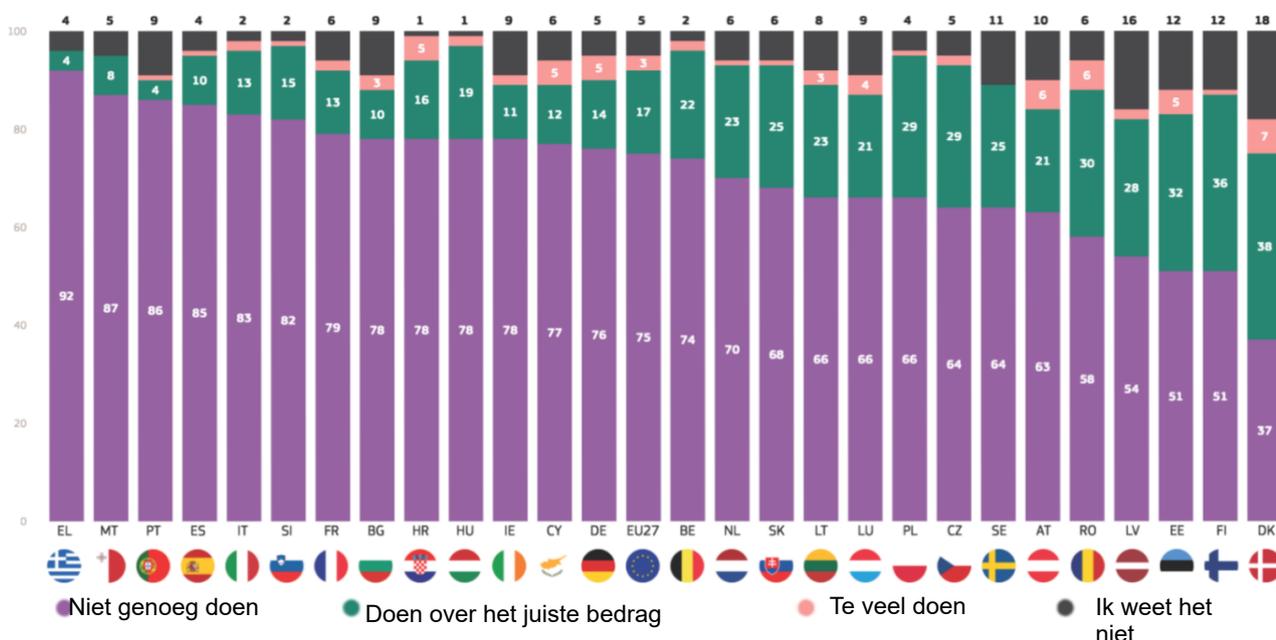
In 26 lidstaten is een meerderheid van de respondenten van mening dat de industriesector momenteel niet genoeg doet om water in hun land efficiënt te gebruiken. Binnen deze groep lopen de percentages echter sterk uiteen: zij zijn het hoogst in Griekenland (92%) en Malta (87%) en het laagst in Finland en Estland (51%).

Alleen in Denemarken vindt een minderheid dat de industrie niet genoeg doet (37%), bijna verdeeld is met degenen die denken dat het de juiste hoeveelheid doet (38%).

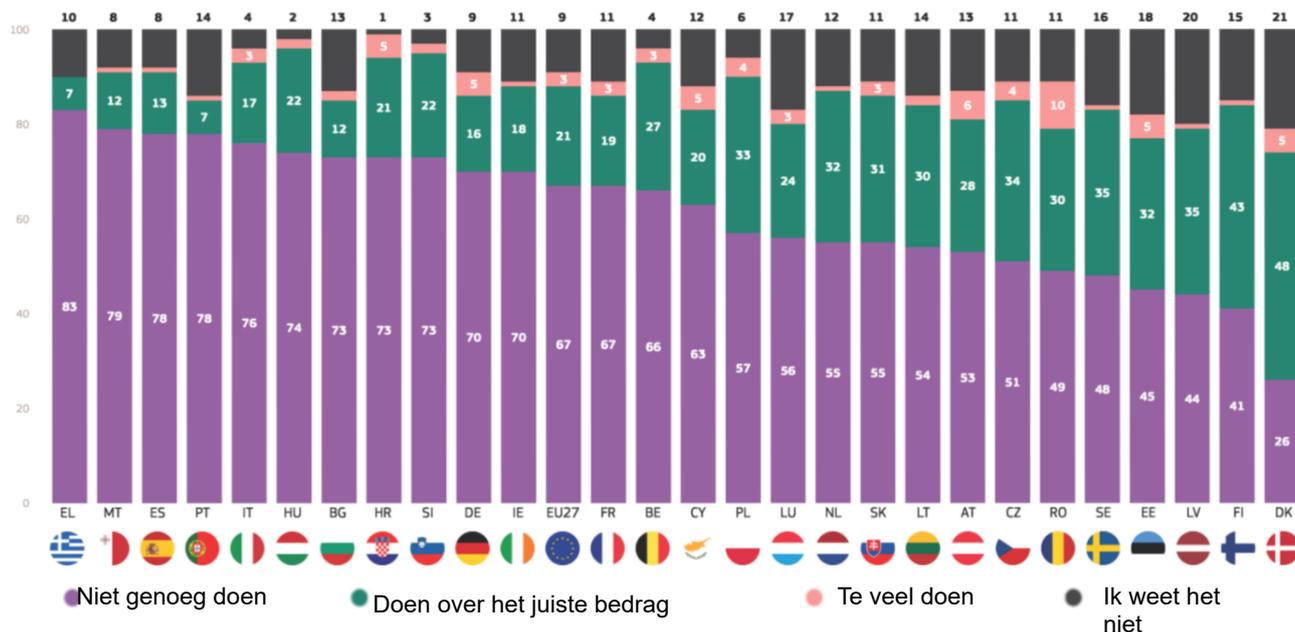
In 21 lidstaten zegt ten minste de helft van de respondenten dat energieproducenten momenteel niet genoeg doen om de watervoorraden in hun land efficiënt te gebruiken. Binnen deze groep varieert het aandeel van 83% in Finland en 79% in Malta tot 51% in Tsjechië. In twee lidstaten heeft slechts een minderheid deze mening, namelijk Finland (41 % tegen 43 % over het juiste bedrag) en Denemarken (26 % tegen 48 %).

Opmerkelijk is dat de percentages in Denemarken en Letland met respectievelijk 21 % en 20 % bijzonder hoog zijn.

QB16.1. Vindt u dat elk van de volgende actoren momenteel te veel, juist of niet genoeg doet om water efficiënt te gebruiken in (ONS LAND)?- Industrie (%)

QB16.4. Vindt u dat elk van de volgende actoren momenteel te veel, juist of niet genoeg doet om water efficiënt te gebruiken in (ONS LAND)? -Energieproducenten (%)

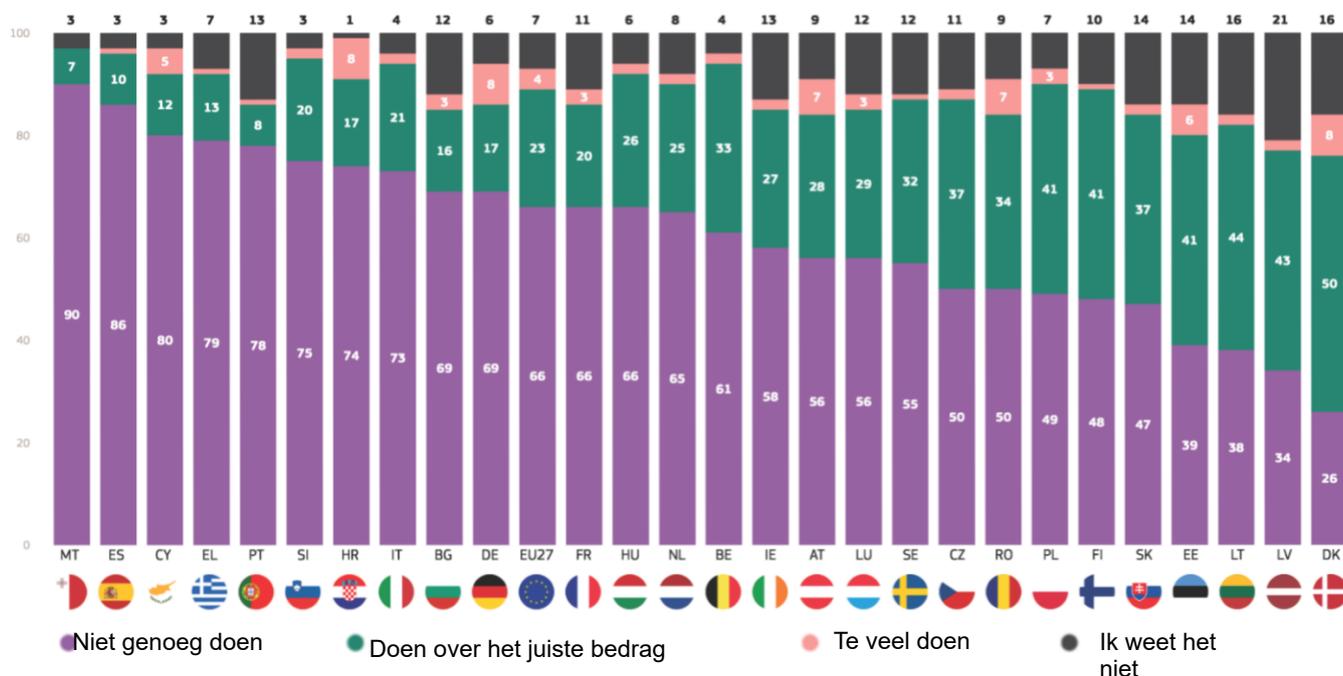
Speciale Eurobarometer 550 Milieu

In 20 lidstaten vindt ten minste de helft van de respondenten dat de toeristische sector momenteel niet genoeg doet om de watervoorraden in hun land efficiënt te gebruiken. Binnen deze groep lopen de percentages uiteen van 90% in Malta en 86% in Spanje tot 50% in Tsjechië en Roemenië.

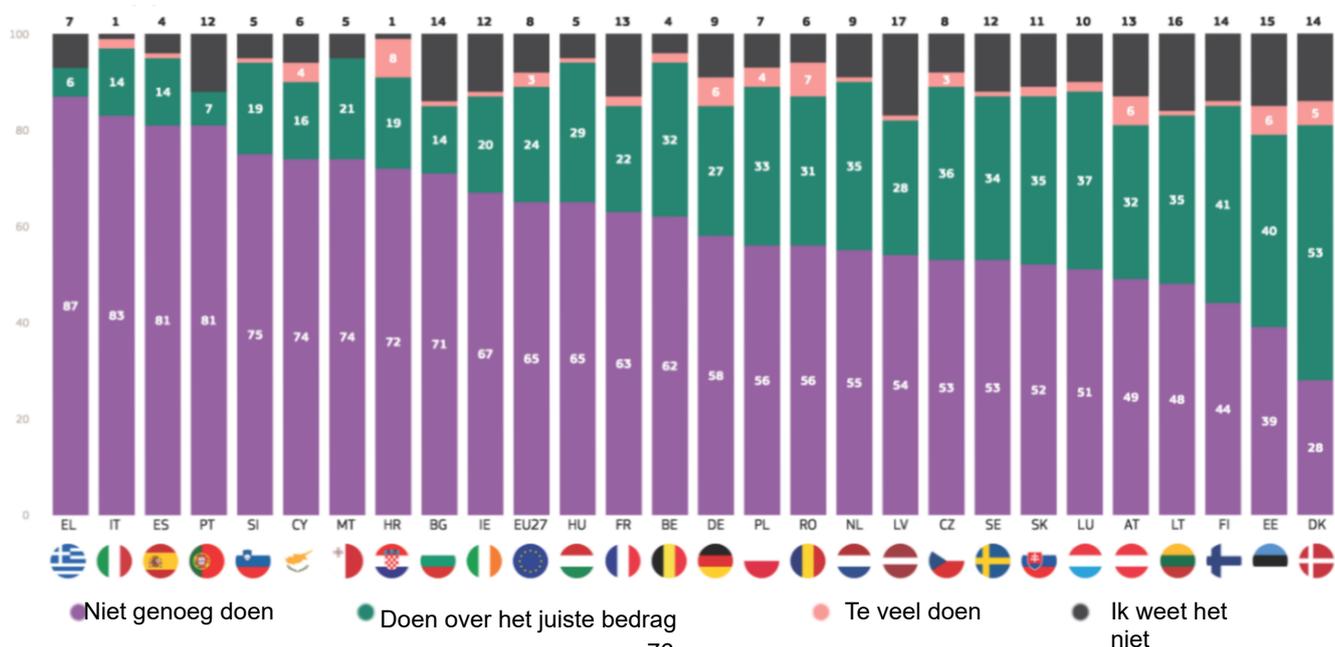
In vier lidstaten denken meer respondenten dat zij het juiste bedrag in plaats van niet genoeg doen, namelijk in Denemarken (50 % versus 26 % "niet genoeg"), Letland (45 % versus 34 %), Litouwen (44 % versus 38 %) en Estland (41 % versus 39 %). In Letland zegt meer dan een vijfde van de respondenten dat ze het niet weten (21 %).

In 22 lidstaten zegt ten minste de helft van de respondenten dat de overheid momenteel niet genoeg doet om de watervoorraden in hun land efficiënt te gebruiken. Binnen deze groep lopen de percentages uiteen van 87% in Griekenland en 83% in Italië tot 51% in Luxemburg. In twee lidstaten denken meer respondenten dat zij het juiste bedrag in plaats van niet genoeg doen, opnieuw in Denemarken (53 % versus 28 % "niet genoeg") en Estland (40 % versus 39 %).

QB16.6. Vindt u dat elk van de volgende actoren momenteel te veel, juist of niet genoeg doet om water efficiënt te gebruiken in (ONS LAND)?:-Toerisme (%)

QB16.7. Vindt u dat elk van de volgende actoren momenteel te veel, juist of niet genoeg doet om water efficiënt te gebruiken in (ONS LAND)?:-Openbaar bestuur (%)

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

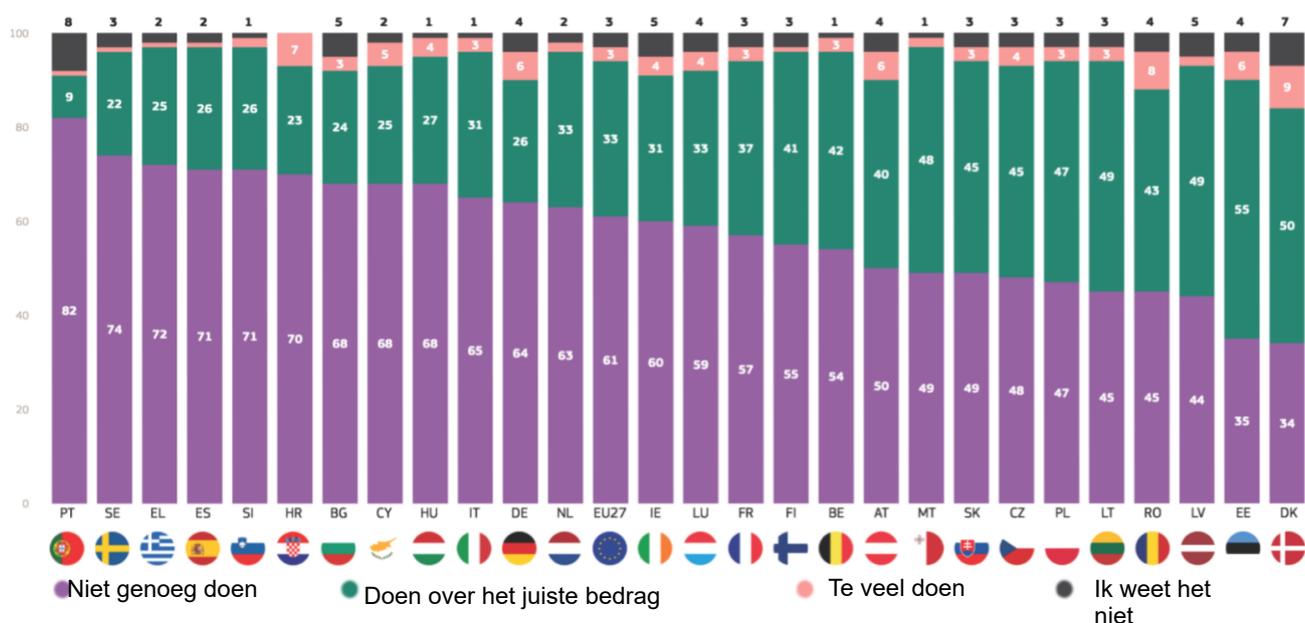
In 18 lidstaten zegt ten minste de helft van de respondenten dat huishoudens momenteel niet genoeg doen om de watervoorraden in hun land efficiënt te gebruiken. In deze groep lopen de percentages uiteen van 82% in Portugal en 74% in Zweden tot 50% in Oostenrijk.

In vier lidstaten zijn meer respondenten van mening dat het om het juiste bedrag gaat in plaats van niet genoeg, opnieuw in Denemarken (50 % versus 34 % "niet genoeg"), Estland (35 % versus 55 %), Letland (49 % versus 44 %) en Litouwen (49 % versus 45 %). De meningen zijn verdeeld of bijna verdeeld in Polen (47 % voor beide landen) en Malta (48 % "ongeveer gelijk" versus 49 % "niet genoeg").

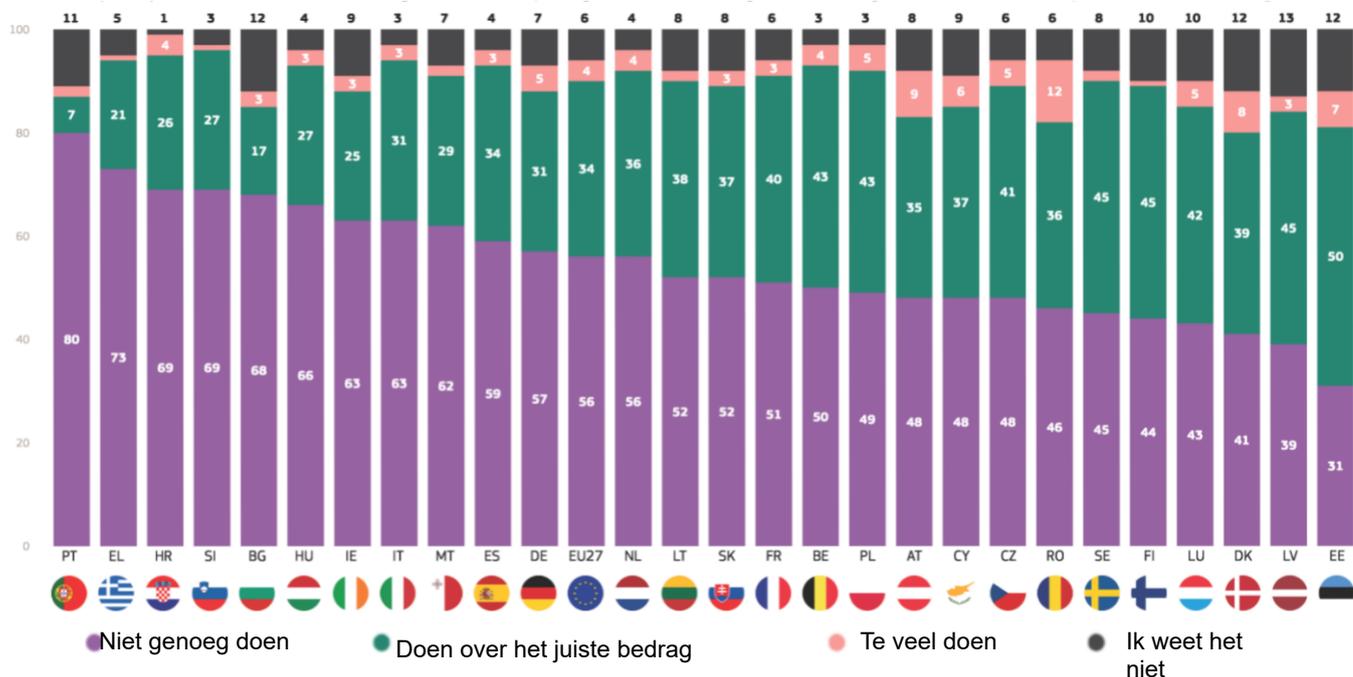
In 16 lidstaten vindt ten minste de helft van de respondenten dat de landbouwsector momenteel niet genoeg doet om de watervoorraden in hun land efficiënt te gebruiken. In deze groep lopen de percentages uiteen van 80% in Portugal en 73% in Griekenland tot 50% in België. In twee lidstaten denken meer respondenten dat zij het juiste bedrag in plaats van niet genoeg doen, opnieuw in Estland (50 % versus 31 % "niet genoeg") en Letland (45 % versus 39 %).

De meningen zijn verdeeld of bijna verdeeld in Zweden (45 % voor beide landen), Finland (45 % "ongeveer rechts" tegenover 44 % "niet genoeg" en Luxemburg (42 % "ongeveer rechts" tegenover 43 % "niet genoeg").

QB16.2. Vindt u dat elk van de volgende actoren momenteel te veel, juist of niet genoeg doet om water efficiënt te gebruiken in (ONS LAND)?:-Huishoudens (%)

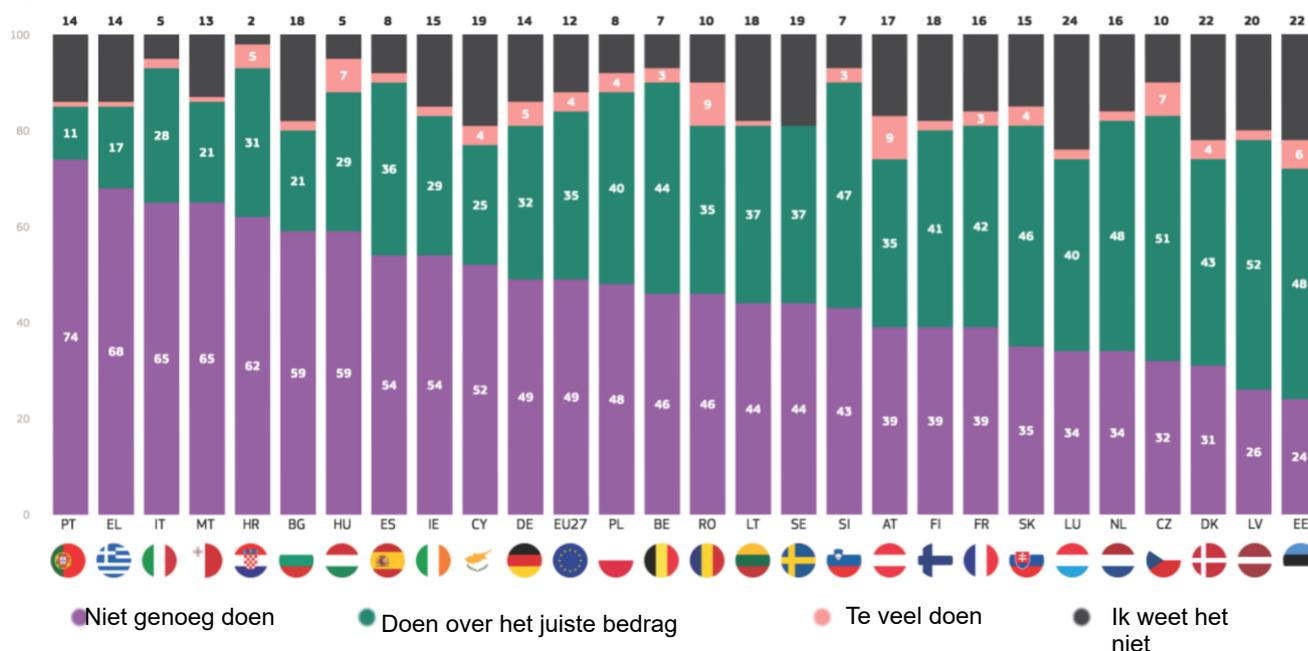
QB16.3. Vindt u dat elk van de volgende actoren momenteel te veel, juist of niet genoeg doet om water efficiënt te gebruiken in (ONS LAND)?:-Landbouw (%)

In tien lidstaten zegt meer dan de helft van de respondenten dat de visserij/aquacultuur momenteel niet genoeg doet om de watervoorraden in hun land efficiënt te gebruiken. In deze groep lopen de percentages uiteen van 74% in Portugal tot 52% in Cyprus. In tien lidstaten denken meer respondenten dat zij het juiste bedrag in plaats van niet genoeg doen, waarbij de kloof consequent het grootst is in Estland (48 % versus 24 % "niet genoeg") en Letland (52 % versus 26 %). Ook in Tsjechië vindt een meerderheid (52%) dat het genoeg doet.

Opmerkelijk is dat in 20 lidstaten ten minste een tiende van de respondenten aangeeft het niet te weten, met de hoogste percentages in Luxemburg (24 %) en Estland (22 %).

QB16.5. Vindt u dat elk van de volgende actoren momenteel te veel, juist of niet genoeg doet om water efficiënt te gebruiken in (ons land)? :-Visserij, aquacultuur (%)

Speciale Eurobarometer 550 Milieu

Uit de analyse van de sociaaldemografische gegevens blijkt dat de respondenten, ongeacht hun sociaaleconomische status, van mening waren dat alle genoemde sectoren meer moeten doen om water efficiënt te gebruiken.

Met name in alle verschillende sociaaldemografische groepen werd de sector het vaakst gekozen als de actor die "niet genoeg doet", terwijl de visserij- en aquacultuursector het minst vaak werd geselecteerd.

QB16 Doet elk van de volgende actoren naar uw mening momenteel te veel, juist of niet genoeg om water efficiënt te gebruiken in (ONS LAND)? (% - 'Niet genoeg doen')

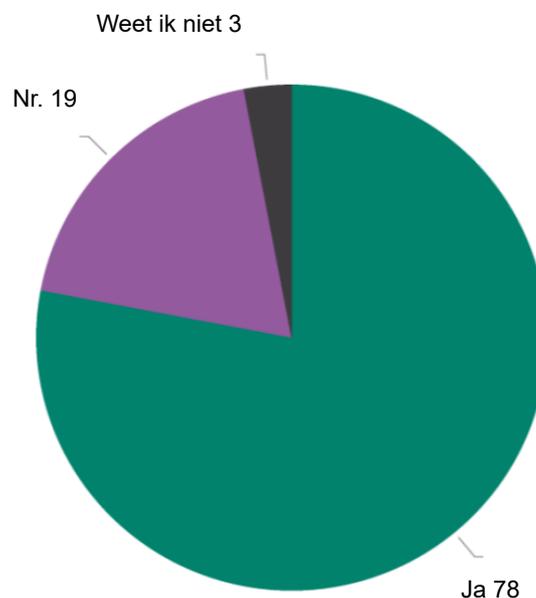
	Industrie	Energieproducers	Toerisme	Openbaar bestuur	Huishoudens	Landbouw	Visserij, aquacultuur
EU27	75	67	66	65	61	56	49
Geslacht							
Man	75	66	65	64	60	56	49
Vrouw	76	67	67	66	62	56	49
Leeftijd							
15-24	73	63	84	62	57	52	49
25-39	76	67	65	55	60	57	52
40-54	76	68	68	66	63	58	50
55+	75	67	66	65	61	55	48
Onderwijs (einde)							
15-	75	68	69	69	60	54	50
16-19	76	67	65	65	59	56	51
20+	75	66	67	64	64	57	48
Nog steeds aan het studeren	75	65	67	63	57	54	49
Sociaal-professionele categorie							
Zelfstandigen	76	69	70	69	63	60	53
Leidinggevenden	76	68	70	65	67	60	52
Andere witte kragen	77	68	65	67	62	59	52
Handarbeiders	75	66	64	65	59	55	50
Huispersonen	75	65	67	67	56	49	47
Werklozen	76	68	62	62	57	54	43
Gepensioneerd	74	66	65	64	61	55	47
Studenten	75	65	67	62	57	54	50
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen							
Het grootste deel van de tijd	78	71	69	71	62	58	52
Van tijd tot tijd	76	67	66	69	60	56	54
Bijna nooit / Nooit	75	66	66	63	61	56	47
Overweeg deel uit te maken van							
De arbeidersklasse	76	67	65	66	57	56	49
De lagere middenklasse	77	68	67	65	63	56	51
De middenklasse	75	66	66	66	61	55	49
De hogere middenklasse	72	64	68	62	67	62	48
De hogere klasse	76	71	62	62	61	56	53
Beeld van de EU							
Positief	78	68	69	67	65	60	53
Neutraal	74	66	64	64	58	53	48
Negatief	70	63	61	64	55	49	45

4. Aanvullende maatregelen om waterproblemen in Europa aan te pakken

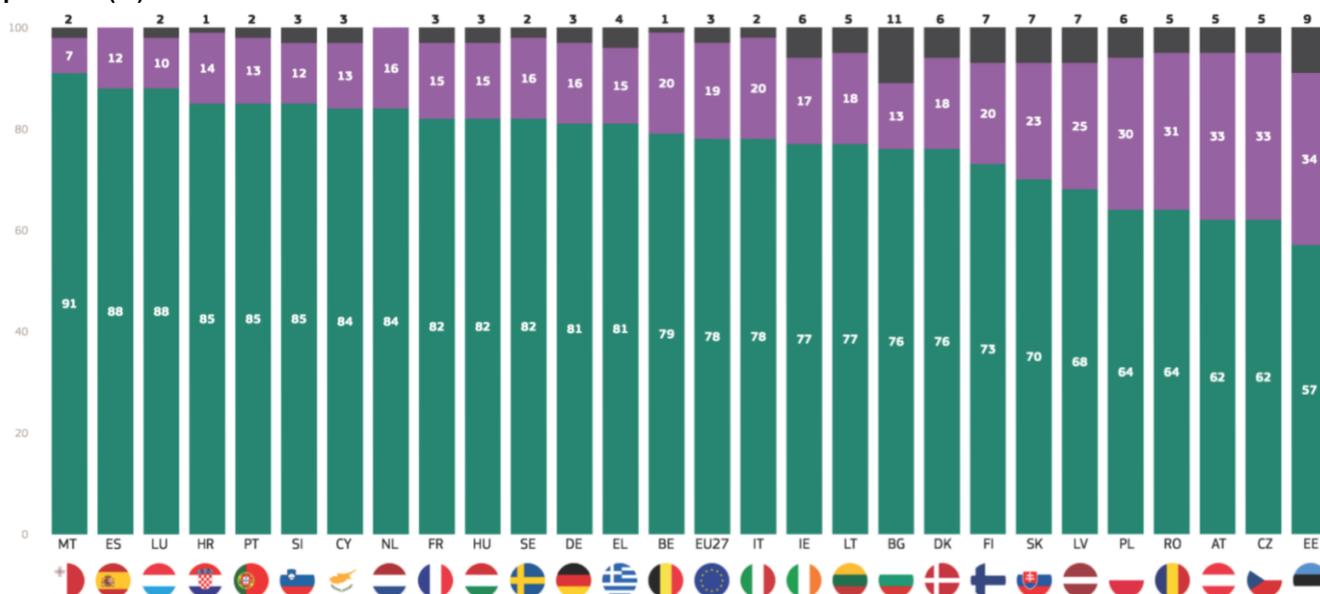
Meer dan driekwart van de Europeanen is van mening dat de EU aanvullende maatregelen moet voorstellen om watergerelateerde problemen in Europa aan te pakken.

Meer dan driekwart (78 %) van de respondenten is van mening dat de EU aanvullende maatregelen moet voorstellen om de waterproblemen in Europa aan te pakken.²³ Iets minder dan een vijfde (19 %) is tegen dit idee en 3 % zegt het niet te weten.

QB17. Vindt u dat de EU aanvullende maatregelen moet voorstellen om de waterproblemen in Europa aan te pakken? (EU27) (%)

QB17. Vindt u dat de EU aanvullende maatregelen moet voorstellen om de waterproblemen in Europa aan te pakken? (%)

23 Vraag 17. Vindt u dat de EU aanvullende maatregelen moet voorstellen om de waterproblemen in Europa aan te pakken?

● Ja ● Nee ● Geen idee

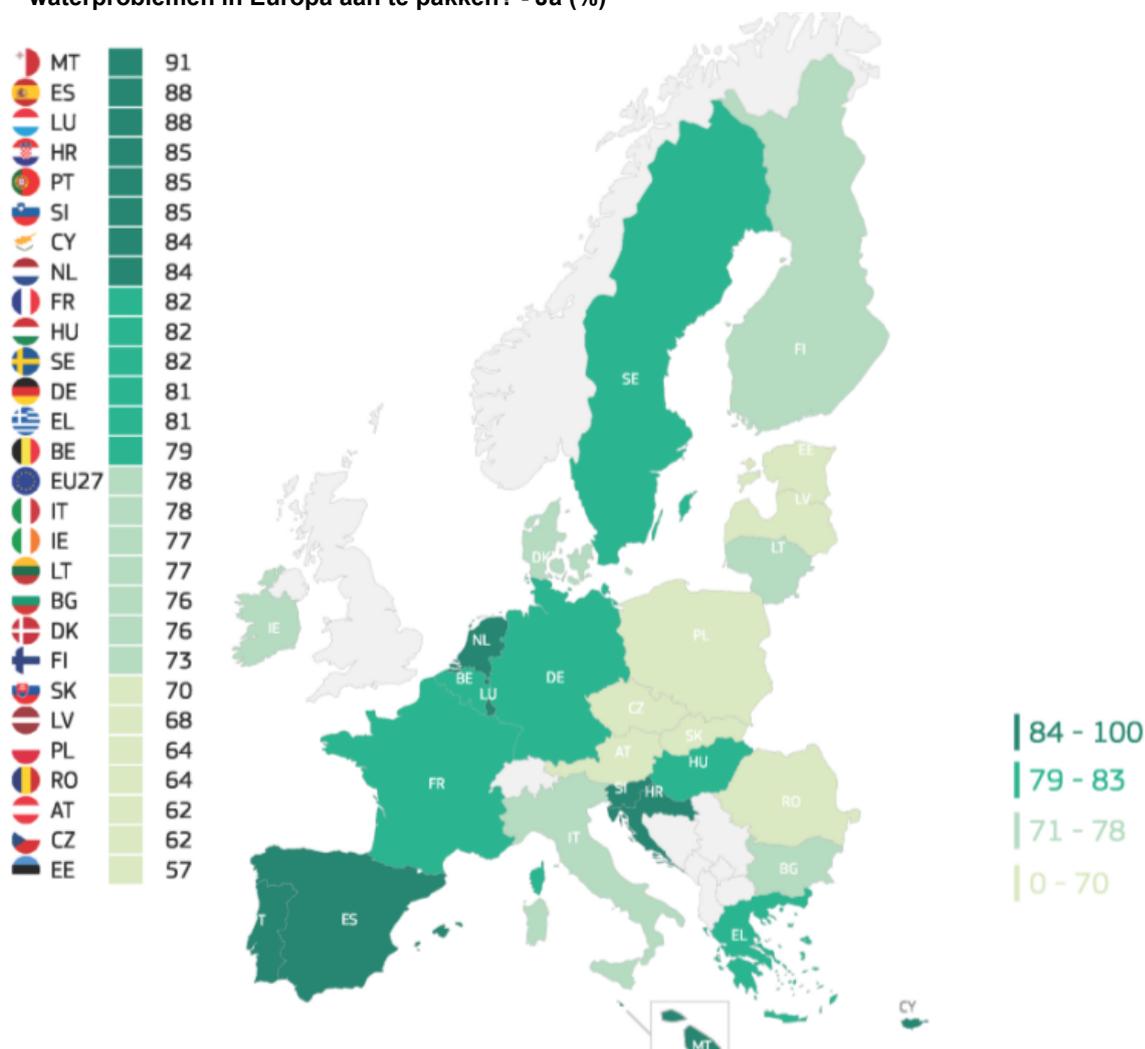
Onderstaande kaart toont het percentage respondenten in elke lidstaat dat van mening is dat de EU aanvullende maatregelen moet voorstellen om de waterproblemen in Europa aan te pakken.

Een meerderheid van de respondenten in alle 27 lidstaten is van mening dat de EU aanvullende maatregelen moet voorstellen om watergerelateerde problemen in Europa aan te pakken. De verhoudingen verschillen echter sterk van lidstaat tot lidstaat. Ze zijn het hoogst in Malta (91%), gevolgd door Spanje en Luxemburg (88%), terwijl ze het laagst zijn in Tsjechië en Oostenrijk (elk 62%) en Estland (57%).

Het verzet tegen dit idee is symmetrisch het sterkst in die drie lidstaten: Estland (34%), Tsjechië en Oostenrijk (elk 33%). In totaal is meer dan een kwart van de respondenten in zes lidstaten tegen.

Opmerkelijk is dat in Bulgarije een groot deel van de respondenten antwoordt "weet niet" (11 %).

QB17. Vindt u dat de EU aanvullende maatregelen moet voorstellen om de waterproblemen in Europa aan te pakken? - Ja (%)

Uit de analyse van de sociodemografische gegevens blijkt dat er grote steun is voor het idee dat de EU aanvullende maatregelen moet voorstellen om de waterproblemen in Europa aan te pakken. De steun is met name sterker bij degenen die het langst voltijds onderwijs hebben gevolgd (80%), studenten (82%), managers (83%), degenen die in grote steden wonen (83%) en degenen die een positief beeld van de EU hebben (85%), vooral in vergelijking met degenen die een negatief beeld hebben (64%).

Vraag 17 Vindt u dat de EU aanvullende maatregelen moet voorstellen om de waterproblemen in Europa aan te pakken? (% - EU)

	Ja	Nee	Geen idee
EU27	78	19	3
Geslacht			
Man	77	20	3
Vrouw	79	17	4
Leeftijd			
15-24	80	17	3
25-39	78	19	3
40-54	78	19	3
55+	78	18	4
Onderwijs (einde)			
15-	76	19	5
16-19	77	20	3
20+	80	18	2
Nog steeds aan het studeren	82	15	3
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandigen	77	20	3
Leidinggevend en	83	16	1
Andere witte kragen	79	19	2
Handarbeiders	76	21	3
Huispersonen	74	23	3
Werklozen	75	21	4
Gepensioneerd	78	17	5
Studenten	81	16	3
Beeld van de EU			
Positief	85	13	2
Neutraal	75	21	4
Negatief	64	32	4

Conclusie

In dit verslag worden de resultaten gepresenteerd van een speciale Eurobarometer-enquête die in maart-april 2024 is gehouden. Het onderzoekt de houding en ervaringen van respondenten in de EU met betrekking tot het milieu.

De Europeanen blijven zich grote zorgen maken over het milieu, dat zij nog steeds zien als een kwestie die hen persoonlijk aangaat. De bevindingen zijn de afgelopen vijf jaar consistent geweest. Milieukwesties hebben aanzienlijke gevolgen voor het dagelijks leven en de gezondheid van de Europeanen, waarbij meer dan driekwart dit effect erkent. De bezorgdheid over de gezondheidseffecten van chemische stoffen in alledaagse producten wordt gedeeld door meer dan vier op de vijf respondenten, die zich evenzeer zorgen maken over de gevolgen voor het milieu. Sinds de enquête van 2019 zijn deze zorgen licht afgenomen.

De wetgeving en het beleid van de EU zijn van cruciaal belang voor de bescherming van het milieu, zoals het publiek die ziet. 45 % van de respondenten geeft bij nieuwe ontwikkelingen prioriteit aan het herstel en de bescherming van de natuur als belangrijkste doelstellingen van de EU. 84 % erkent de noodzaak van EU-milieuwetgeving voor binnenlandse bescherming en 81 % steunt de rol van de EU bij het verhogen van milieunormen buiten haar grenzen. Daarnaast is 78 % voorstander van het voorstellen van meer EU-maatregelen om watergerelateerde kwesties aan te pakken, en 52 % pleit voor een betere bescherming tegen gevaarlijke chemische stoffen.

Uit de enquête blijkt dat respondenten meer willen doen om het milieu te beschermen en dat de verantwoordelijkheid gedeeld moet worden. Er bestaat sterke steun voor het doorvoeren van substantiële maatschappelijke veranderingen om de natuur te herstellen en te beschermen. Bijna zes op de tien Europeanen pleiten voor het bevorderen van een circulaire economie door het minimaliseren van afval en het verbeteren van hergebruik en recycling als de meest effectieve milieustrategieën. Bovendien benadrukt 55% dat het belangrijk is ervoor te zorgen dat producten die in de EU worden verkocht het milieu niet schaden, en meer dan de helft gelooft in de strikte handhaving van de milieuwetgeving.

Een overgrote meerderheid (92%) dringt erop aan dat bedrijven de kosten van het opruimen van vervuiling dekken, waarbij bijna driekwart soortgelijke financiële verantwoordelijkheden voor overheidsinstanties ondersteunt. Zes op de tien Europeanen achten overheidsfinanciering voor groene economische transities ontoereikend. Bovendien is een meerderheid ontevreden over de inspanningen van nationale belanghebbenden om de watervoorraden efficiënt te gebruiken, waarbij 75% wijst op de ontoereikendheid van de sector in dit opzicht.

Over het algemeen kan de bereidheid tot duurzamer consumentengedrag worden waargenomen. 59% van de Europeanen is bereid meer te betalen voor duurzame producten en 72% houdt bij de aankoop rekening met chemische veiligheid.

Effectieve afvalreductiestrategieën omvatten zorgvuldige recycling door 66% van de respondenten, het gebruik van herbruikbare verpakkingen door 52% en een voorkeur voor minimaal verpakte producten door 49%. Bovendien kiest 41% voor producten die zijn verpakt in gerecyclede materialen.

Op EU-niveau als geheel worden kunststof- en chemisch afval beschouwd als het meest problematische afval, dat respectievelijk door 61 % en 60 % van de respondenten wordt genoemd, waarbij het elektronisch afval met 27 % achterblijft. De belangrijkste watergerelateerde bedreigingen zijn vervuiling (69%) en overconsumptie en verspilling van water (63%).

Het bewustzijn en begrip van milieukwesties varieert echter. Iets meer dan de helft van de Europeanen vindt zichzelf goed geïnformeerd over watergerelateerde kwesties zoals vervuiling en droogte, terwijl een iets kleinere groep zich niet geïnformeerd voelt. Kennis van PFAS ('forever chemicals') is beperkt; slechts 29% had er voorafgaand aan de enquête van gehoord, in tegenstelling tot de 71% die dat niet had gedaan. Respondenten die eerder van PFAS hadden gehoord, melden vaker een hoge mate van bezorgdheid over hun impact op hun gezondheid en op het milieu dan degenen die dat niet hadden gedaan, maar het hoge niveau van bezorgdheid over de hele linie benadrukt dat toegenomen bewustzijn over voor altijd chemische stoffen gevolgen heeft voor hun waargenomen gevaar.

Opmerkingen

-
-

(Pierre Dieumegard)

Het is jammer dat een studie over de houding van Europeanen ten opzichte van het milieu geen enkele vraag bevat over het grote milieuprobleem van onze tijd: opwarming van de aarde en broeikasgassen.

In deel V 2 "Voornaamste bedreigingen in verband met water" is de eerste grafiek slecht, omdat het een mengsel is van de resultaten van de vragen 13 (te nemen maatregelen) en 15 (bedreigingen voor water). Er is een juiste grafiek toegevoegd.

zorgen over zowel hun persoonlijke gezondheid als het milieu, terwijl Esten, Litouwers, Roemenen en Bulgaren zich veel minder zorgen maken (75% of minder).

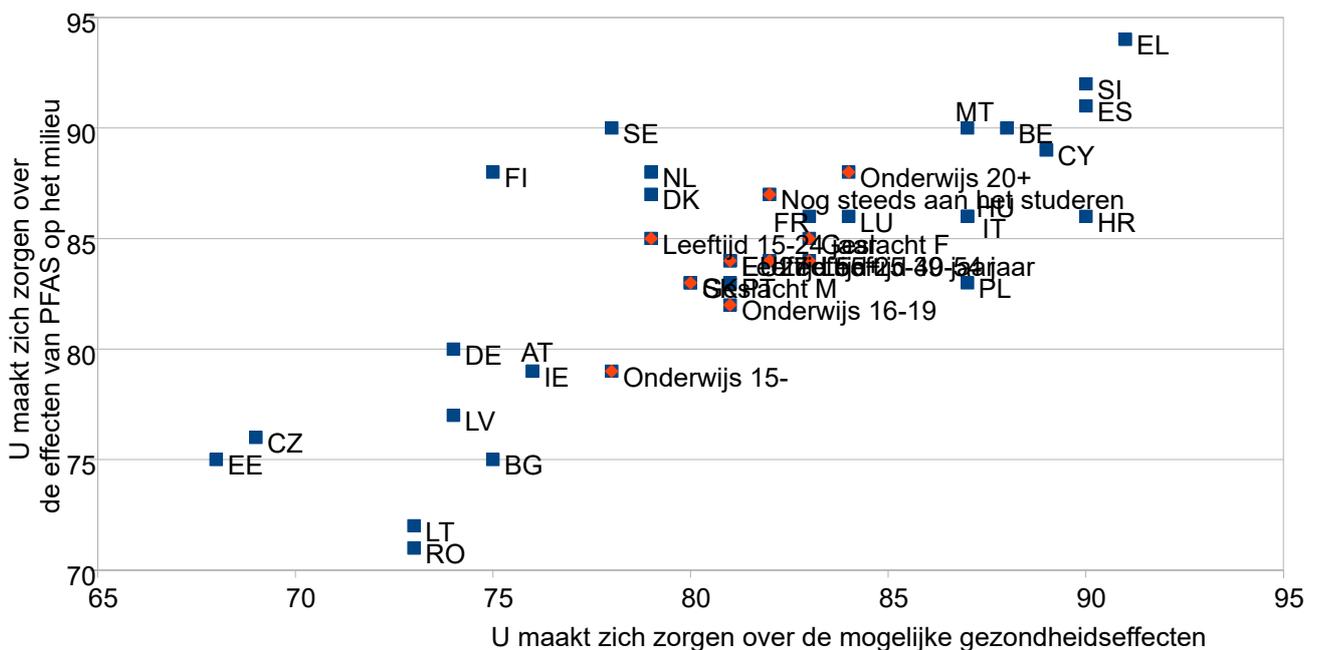
Het is een gemeenschappelijke observatie: de verschillen tussen landen zijn veel groter dan die tussen sociale categorieën.

Kennis van "voortijd chemische stoffen"

Polyfluoralkyls (PFAS) zijn chemische verbindingen die al tientallen jaren op grote schaal worden gebruikt en daarom aanwezig zijn in onze omgeving. Onderzoek toont aan dat ze giftig kunnen zijn, zelfs in kleine hoeveelheden.

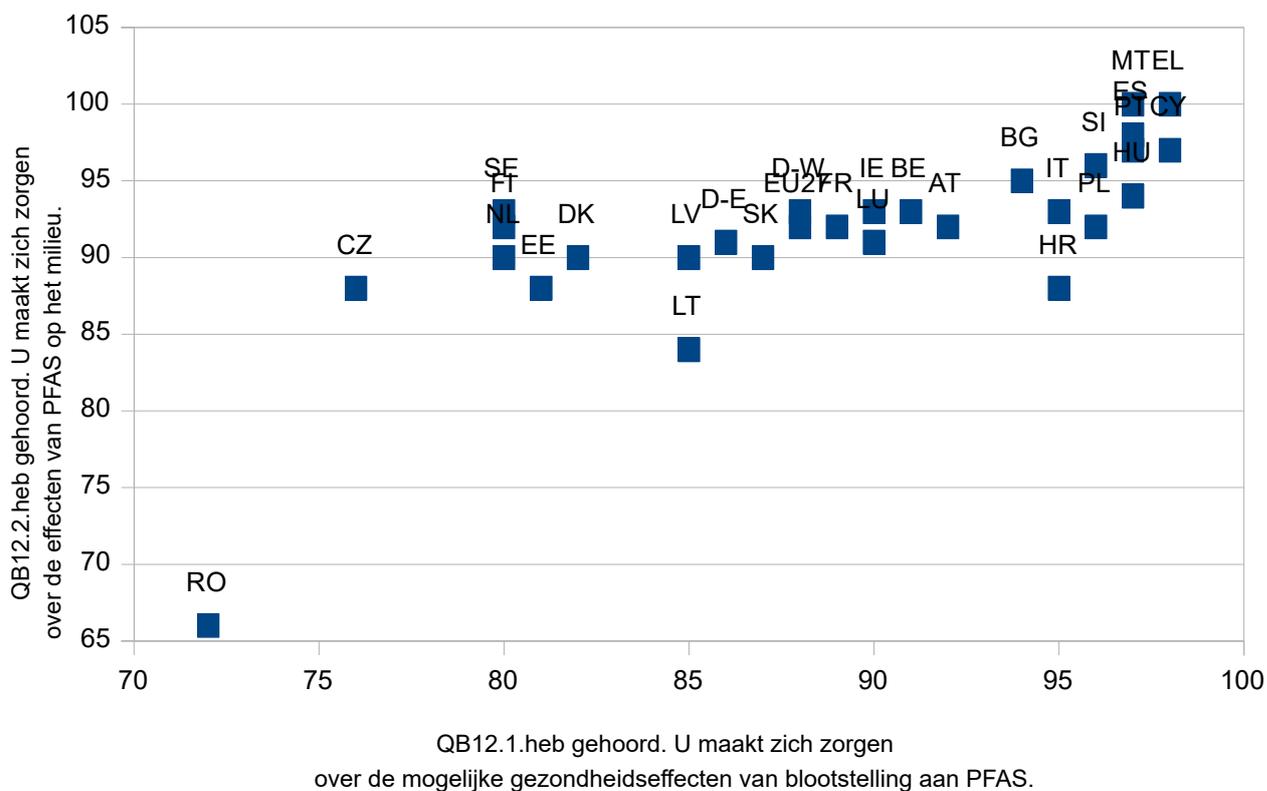
In Frankrijk, na vele jaren van stilte, werd PFAS begin 2024 op de radio, op televisie en in de kranten genoemd. Er zijn verzoekschriften gestuurd naar kandidaten voor de Europese verkiezingen. Daarna keerde de mediastilte terug.

QB12.1 - QB12.2 (U bent bezorgd ... PFAS)

En zelfs toen de ondervraagden zich al bewust waren van het probleem van PFAS, verschilt hun perceptie van hoe gevaarlijk ze zijn sterk van land tot land. De onderstaande grafiek toont de reacties van mensen die al van het PFAS-probleem hadden gehoord.

Terwijl in Griekenland (EL) en Malta (MT) iedereen die van de PFAS heeft gehoord zich zorgen maakt over de gevolgen ervan voor het milieu, is in Roemenië (RO) slechts twee derde van de ondervraagden bezorgd. Het is moeilijk om Europees beleid te maken als de publieke opinie zo sterk varieert!

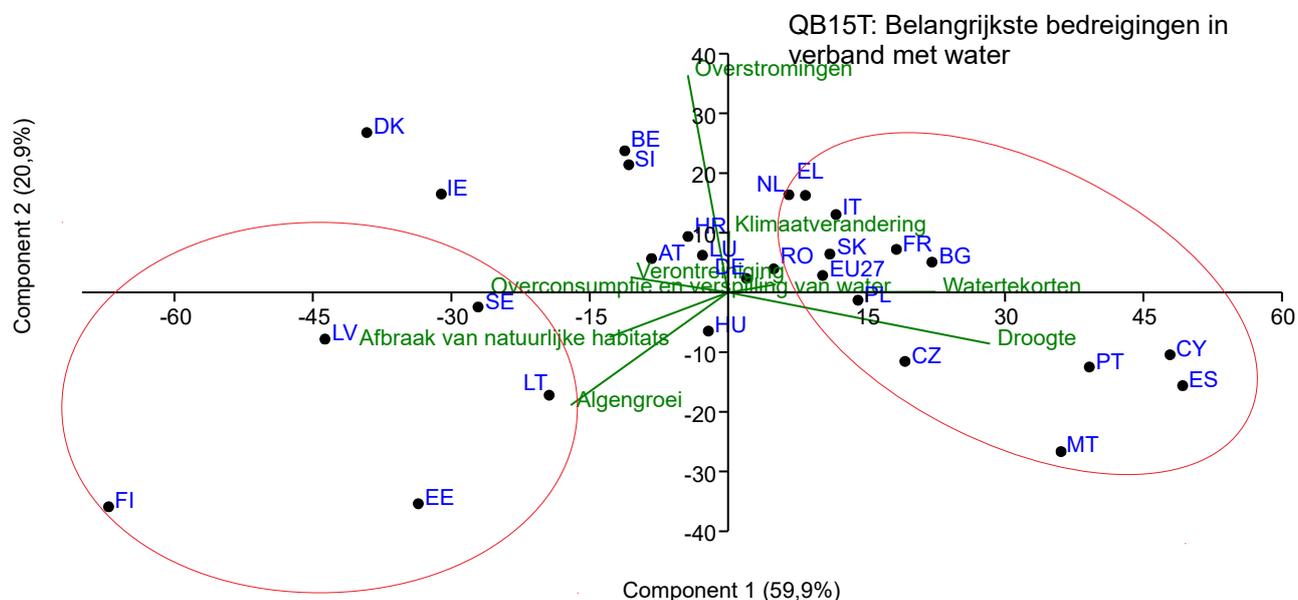

Waterbeleid

Over het algemeen zijn de meningsverschillen tussen landen veel groter dan tussen sociale groepen (geslacht, opleidingsniveau, leeftijd, enz.).

Tabel QB15T werd verwerkt met behulp van analyse van de hoofdbestanddelen (PCA = ACP).²⁴

Het is niet verwonderlijk dat Finland zich geen zorgen maakt over droogte of gebrek aan water, maar het is interessant om te zien dat groepen landen met dezelfde geografische kenmerken dezelfde zorgen over water delen. De mediterrane landen zijn het meest bezorgd over droogte en gebrek aan water (rode ellips aan de rechterkant), terwijl de landen rond de Oostzee meer biologische zorgen hebben, algengroei en de aantasting van natuurlijke habitats (rode ellips aan de linkerkant).

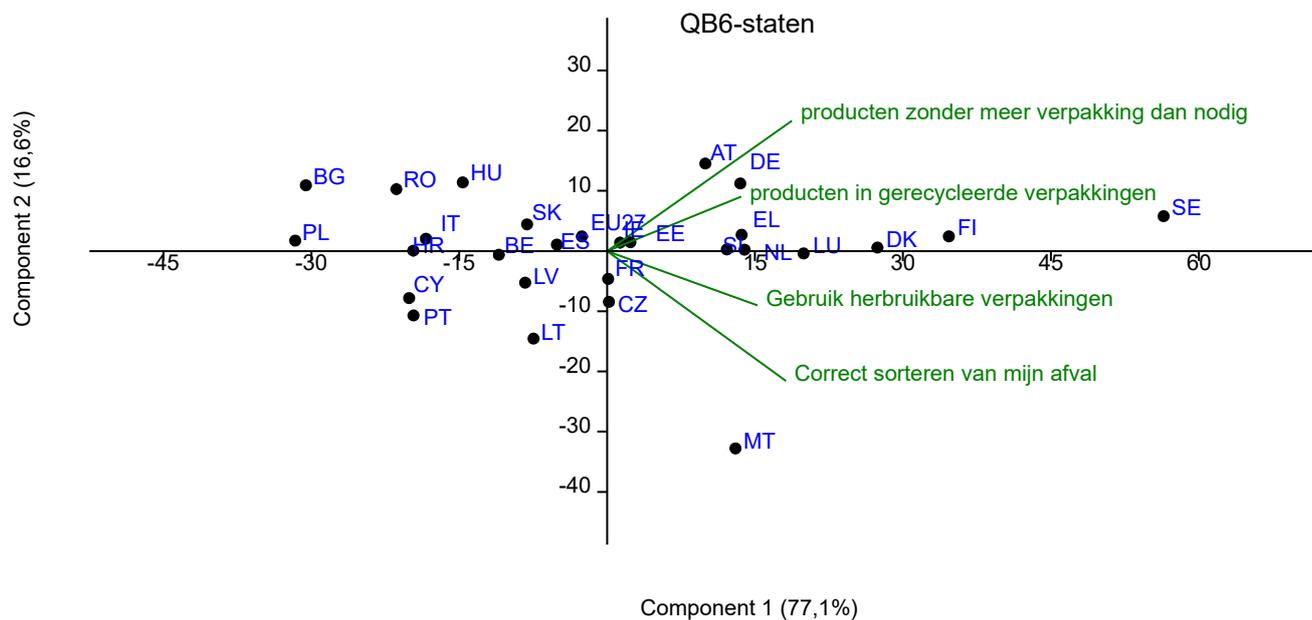
24 Hammer, Ø., Harper, D.A.T., en P.D. Ryan, 2001. verleden: Paleontologische statistiek softwarepakket voor onderwijs en data-analyse. Palaeontologia Electronica 4, lid 1: 9 blz. <https://www.nhm.uio.no/english/research/resources/past/>

Persoonlijke actie op het probleem van afval

Dit is het onderwerp van vraag Q6: "QB6 Welke van de volgende maatregelen zou u overwegen zelf te nemen om de hoeveelheid afval te verminderen? Selecteer alle opties die op u van toepassing zijn. "

Het grootste contrast is tussen actieve en inactieve landen. Mensen in sommige landen zeggen dat ze verschillende dingen doen (Zweden, Denemarken, Finland), terwijl mensen in andere landen zeggen dat ze niet veel doen (Bulgarije, Roemenië, Polen, Hongarije, Italië, Kroatië).

Mensen met weinig opleiding, huispersoneel of werklozen zijn minder actief in het verminderen van afval dan mensen met een lange opleiding of managers.

Technische specificaties

Tussen 6 maart en 8 april 2024 heeft Verian (voormalig Kantar Public) namens Kantar Belgium op verzoek van de Europese Commissie, directoraat-generaal Communicatie, eenheid "Mediamonitoring en Eurobarometer", de golf 101,2 van de Eurobarometer-enquête uitgevoerd.

Golf 101.2 bestrijkt de bevolking van de respectieve nationaliteiten van de lidstaten van de Europese Unie, die in elk van de 27 lidstaten wonen en 15 jaar en ouder zijn.

De basissteekproefopzet die in alle landen wordt toegepast, is een gestratificeerde meerfasensteekproef (waarschijnlijkheidssteekproef). In elk land wordt het steekproefkader eerst gestratificeerd naar NUTS-regio's en binnen elke regio naar stedelijke maatstaven (DEGURBA). Het aantal geselecteerde steekproefpunten in elke strata weerspiegelt de stratumbevolking 15+. In de tweede fase werden steekproefpunten getrokken met een waarschijnlijkheid die evenredig was met hun populatiegrootte van 0+ binnen elk stratum. De steekproeven vertegenwoordigen dus het gehele grondgebied van de onderzochte landen volgens de NUTS II van Eurostat (of gelijkwaardig) en volgens de verdeling van de ingezeten bevolking van de respectieve nationaliteiten in termen van grootstedelijke, stedelijke en plattelandsgebieden.²⁵

Op elk van de geselecteerde bemonsteringspunten werd willekeurig een begincoördinaat getrokken en een omgekeerde gee-coderingstool gebruikt om het adres te identificeren dat het dichtst bij de coördinaat ligt. Dit adres was het startadres voor de willekeurige wandeling. Verdere adressen (elk Nde adres) werden geselecteerd door standaard "willekeurige route" procedures, van het oorspronkelijke adres. In elk huishouden werd de respondent willekeurig getrokken. De benadering van de willekeurige selectie was afhankelijk van de grootte van het huishouden. Bij wijze van voorbeeld voor huishoudens met twee 15+ leden werd het script gebruikt om ofwel de informant (persoon die de screeningvragenlijst beantwoordde) ofwel het andere in aanmerking komende lid in het huishouden te selecteren. Voor huishoudens met drie 15+ leden werd het script gebruikt om ofwel de informant (1/3 van de tijd) of de twee andere in aanmerking komende leden in het huishouden (2/3 van de tijd) te selecteren. Waar de twee andere leden werden geselecteerd, werd de interviewer vervolgens verteld om naar de jongste of oudste te vragen. Het script zou de selectie willekeurig toewijzen aan de jongste of oudste met gelijke waarschijnlijkheid. Dit proces wordt voortgezet voor vier 15+ leden van het huishouden, waarbij willekeurig wordt gevraagd naar de jongste, de tweede jongste en de oudste. Voor huishoudens met vijf 15+ leden keren we terug naar de laatste verjaardagsregel.

Als er geen contact werd gemaakt met iemand in het huishouden, of als de geselecteerde respondent niet beschikbaar was (druk), bezocht de interviewer hetzelfde huishouden tot drie extra keren (in totaal vier contactpogingen). Interviewers geven nooit vooraf aan dat de enquête namens de Europese Commissie wordt uitgevoerd; zij kunnen deze informatie verstrekken zodra de enquête is voltooid, op verzoek

De wervingsfase was iets anders in Nederland, Finland en Zweden. In de twee laatstgenoemde landen werd een steekproef van adressen binnen elk steekproefpunt geselecteerd uit het adres- of bevolkingsregister (in Finland wordt de selectie niet in alle steekproefpunten uitgevoerd, maar in sommige landen waar de responspercentages naar verwachting zullen verbeteren). De selectie van adressen gebeurde op een willekeurige manier. Huishoudens werden vervolgens telefonisch gecontacteerd en gerekruteerd om deel te nemen aan de enquête. In Nederland wordt een dual frame RDD-steekproef (mobiele en vaste nummers) gebruikt omdat er geen uitgebreid bevolkingsregister met telefoonnummers beschikbaar is. De selectie van getallen op beide frames gebeurt op een willekeurige manier waarbij elk getal een gelijke kans op selectie krijgt. In tegenstelling tot Zweden en Finland is de steekproef niet-geclusterd.

²⁵ Stadsplattelandsclassificatie op basis van DEGURBA (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>)

Gespreksmodus per land

De interviews werden afgenomen door middel van persoonlijke interviews, hetzij fysiek bij mensen thuis, hetzij via video-interactie op afstand in de juiste nationale taal. Interviews met video-interactie op afstand (“online face-to-face” of CAVI, Computer Assisted Video Interviewing, werden alleen uitgevoerd in Tsjechië, Denemarken en Malta).

Landen	Geen CAPI-interviews	Geen CAVI-interviews	TOTAAL GEEN
België (BE)	1,043		1,043
Bulgarije (BG)	1,065		1,065
Tsjechië (CZ)	788	219	1,007
Denemarken (DK)	739	244	983
Duitsland (DE)	1,516		1,516
Estland (EE)	1,007		1,007
Ierland (IE)	1,006		1,006
Griekenland (EL)	1,000		1,000
Spanje (ES)	1,009		1,009
Frankrijk (FR)	1,012		1,012
Kroatië (HR)	1,004		1,004
Italië (IT)	1,034		1,034
Cyprus (CY)	501		501
Letland (LV)	1,001		1,001
Litouwen (LT)	1,007		1,007
Luxemburg (LU)	507		507
Hongarije (HU)	1,008		1,008
Malta (MT)	345	155	500
Nederland (NL)	1,005		1,005
Oostenrijk (AT)	1,015		1,015
Polen (PL)	1,010		1,010
Portugal (PT)	1,019		1,019
Roemenië (RO)	1,049		1,049
Slovenië (SI)	1,004		1,004
Slowakije (SK)	1,011		1,011
Finland (FI)	1,000		1,000
Zweden (SE)	1,023		1,023
Totaal EU27	25,728	618	26,346

EWS

Responspercentages

Voor elk land wordt een vergelijking gemaakt tussen de antwoordende steekproef en het universum (d.w.z. de totale bevolking in het land). Gewichten worden gebruikt om de antwoordende steekproef aan het universum aan te passen op basis van geslacht, leeftijd, regio en mate van verstedelijking. Voor Europese ramingen (d.w.z. het EU-gemiddelde) worden de gewichten van de afzonderlijke landen aangepast, waarbij deze naar boven of naar beneden worden gewogen om rekening te houden met hun 15+-bevolking als percentage van de 15+-bevolking van de EU.

De responspercentages worden berekend door het totale aantal volledige interviews te delen door het aantal bezochte adressen, met uitzondering van adressen die niet in aanmerking komen, maar die waarvan de subsidiabiliteit onbekend is. Voor golf 101.2 van de EUROBAROMETER-enquête zijn de responspercentages voor de EU-27-landen, berekend door Verian (voormalig Kantar Public), als volgt:

Landen	Responsrijzen
België (BE)	53.5%
Bulgarije (BG)	48.6%
Tsjechië (CZ)	60.1%
Denemarken (DK)	39.9%
Duitsland (DE)	30.2%
Estland (EE)	81.5%
Ierland (IE)	38.0%
Griekenland (EL)	30.8%
Spanje (ES)	29.5%
Frankrijk (FR)	44.4%
Kroatië (HR)	46.3%
Italië (IT)	28.6%
Cyprus (CY)	51.3%
Letland (LV)	35.6%
Litouwen (LT)	47.6%
Luxemburg (LU)	29.8%
Hongarije (HU)	62.8%
Malta (MT)	64.0%
Nederland (NL)	71.4%
Oostenrijk (AT)	41.6%
Polen (PL)	44.9%
Portugal (PT)	50.2%
Roemenië (RO)	54.9%
Slovenië (SI)	44.7%
Slowakije (SK)	55.7%
Finland (FI)	28.7%
Zweden (SE)	76.7%

Foutenmarges

Lezers worden eraan herinnerd dat enquêteresultaten schattingen zijn, waarvan de nauwkeurigheid, als alles gelijk is, berust op de steekproefomvang en het waargenomen percentage. Met steekproeven van ongeveer 1000 interviews variëren de werkelijke percentages binnen de volgende betrouwbaarheidsgrenzen:

Statistische marges als gevolg van het steekproefproces

(met een betrouwbaarheid van 95%)

*de diverse steekproefgrootten zijn in rijen**verschillende waargenomen resultaten zijn in kolommen*

	5%	10%	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40%	45 %	50%	
	95%	90%	85 %	80%	75 %	70 %	65 %	60%	55 %	50%	
N=50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N=50
N=500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N=500
N=1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N=1000
N=1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N=1500
N=2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N=2000
N=3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N=3000
N=4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N=4000
N=5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N=5000
N=6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N=6000
N=7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N=7000
N=7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N=7500
N=8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N=8000
N=9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N=9000
N=10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N=10000
N=11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N=11000
N=12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N=12000
N=13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N=13000
N=14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N=14000
N=15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N=15000
	5%	10%	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40%	45 %	50%	
	95%	90%	85 %	80%	75 %	70 %	65 %	60%	55 %	50%	

Vragenlijst

QB1 Vertel me alstublieft in hoeverre u het niet eens bent met elk van de volgende uitspraken Milieukwesties hebben een direct effect op uw dagelijks leven en gezondheid

(LEES UIT - ÉÉN ANTWOORD ALLEEN)

- 1 Helemaal mee eens
 - 2 De neiging om het eens te worden
 - 3 De neiging om het oneens te zijn
 - 4 Helemaal niet mee eens
 - 5 Weet het niet
- 1QU E8924 QA7 GEWIJZIGD

QB2abcd Welke van de volgende maatregelen zou volgens u de meest doeltreffende manier zijn om milieuproblemen aan te pakken? Eerst? De tweede? De derde vierde?

(SHOW SCREEN - LEAD OUT — ROTATE - ONE ANSWER ITEM)

- 1 Beter waarborgen dat producten die op de EU-markt worden verkocht, niet bijdragen tot schade aan het milieu
- 2 Investeren in onderzoek en ontwikkeling om technologische oplossingen te vinden
- 3 Meer informatie en educatie om milieuvriendelijker te zijn
- 4 Herstel van de natuur
- 5 Zorgen voor de naleving van de milieuwetgeving
- 6 Afschaffing van overheidssubsidies voor activiteiten die vervuilen
- 7 Verhoging van de belasting op activiteiten die vervuilen
- 8 Bevordering van de circulaire economie door vermindering van afval en hergebruik of recycling van producten
- 9 Geen van de bovenstaande (SPONTANEOUS)
- 10 Weet het niet

2QU NIEUW

QB3 Gelieve mij te vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende verklaring.

SHOW SCREEN - LEES OUT — ROTATE - EEN ANTWOORD PER POST)

- Helemaal mee eens
- De neiging om akkoord te gaan

De neiging om het oneens te zijn

Helemaal niet mee eens

Geen idee

1 EU-milieuwetgeving is noodzakelijk om het milieu te beschermen in (ONS LAND)

1 2 3 4 5

2 De EU moet niet-EU-landen helpen hun milieunormen te verbeteren

1 2 3 4 5

1QU EB924 QA11

Vraag 4 Gelieve mij te vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende uitspraken over de kosten van het opruimen van vervuiling.

(LEES UIT — ROTEER NIET - EEN ANTWOORD PER LIJN)

Helemaal mee eens

De neiging om akkoord te gaan

De neiging om het oneens te zijn

Helemaal niet mee eens

Geen idee

1 Overheidsinstanties moeten de kosten van het opruimen van verontreiniging betalen

1 2 3 4 5

2 Bedrijven moeten betalen voor de kosten van het opruimen van hun vervuiling

1 2 3 4 5

1QU NIEUW

QB5 Denkt u dat het bedrag aan overheidsfinanciering ter ondersteuning van de transitie naar een groenere economie in [ONS LAND] ... is?

(LEES UIT — ALLEEN EEN ANTWOORD)

1 Precies goed

2 Niet genoeg

3 Te veel

4 Weet het niet

1QU NIEUW

QB6 Welke van de volgende maatregelen zou u overwegen zelf te nemen om de hoeveelheid afval te verminderen? Selecteer alle opties die op u van toepassing zijn.

(SHOW SCREEN - LEAD OUT — ROTATE — MULTIPLE ANSWERS MOGELIJK)

- 1 Gebruik herbruikbare verpakking
- 2 Sorteer mijn afval correct voor recycling
- 3 Koop voornamelijk producten in gerecyclede verpakkingen
- 4 Koop vooral producten die niet meer verpakking hebben dan nodig is
- 5 Geen van de bovenstaande (SPONTANEOUS)

1QU NIEUW

QB7ab Welke van de volgende soorten afval zijn volgens u het meest problematisch in (ONS LAND)? Ten eerste? En dan?

(SHOW SCREEN - LEES OUT — EEN ANTWOORD PER POST)

- 1 Kunststofafval
- 2 Elektronisch afval
- 3 Batterijafval
- 4 Voedselverspilling
- 5 Textielafval
- 6 Chemisch afval
- 7 Al deze (SPONTANEOUS)
- 8 Geen van deze (SPONTANEOUS)
- 9 Weet het niet

1QU NIEUW

QB8 Wanneer u producten zoals meubels, textiel of elektronische apparaten koopt, zou u dan bereid zijn meer te betalen voor producten die gemakkelijker te repareren, recyclebaar en/of milieuvriendelijk geproduceerd zijn?

(LEES UIT — ALLEEN EEN ANTWOORD)

- 1 Ja
- 2 nr.
- 3 Weet het niet

1QU NIEUW

QB9 Om de menselijke gezondheid en het milieu te beschermen tegen gevaarlijke chemische stoffen, denkt u dat het huidige beschermingsniveau in de EU...

(LEES UIT — ALLEEN EEN ANTWOORD)

- 1 Te hoog en moet worden verlaagd
- 2 Op het juiste niveau
- 3 Te laag en moet worden verhoogd
- 4 Weet het niet

1QU NIEUW

QB10 De volgende uitspraken hebben betrekking op alledaagse producten, zoals koekenpannen, speelgoed en reinigingsmiddelen.

Kunt u mij vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

(READ OUT — ROTATE ITEMS 2 AND 3 — ONE ANSWER PER LINE)

- Helemaal mee eens
- De neiging om akkoord te gaan
- De neiging om het oneens te zijn
- Helemaal niet mee eens
- Geen idee

1 U houdt rekening met de chemische veiligheid van producten bij het doen van aankopen

1 2 3 4 5

2 U maakt zich zorgen over de impact van schadelijke chemicaliën in alledaagse producten op het milieu

1 2 3 4 5

3 U maakt zich zorgen over de impact van schadelijke chemicaliën in alledaagse producten op uw gezondheid.

1 2 3 4 5

1.5QU E8924 QA7 GEWIJZIGD

QB11 Hebt u gehoord van de term PFAS, ook wel "voor altijd chemische stoffen" genoemd?

(LEES UIT — ALLEEN EEN ANTWOORD)

- 1 Ja
- 2 nr.
- 3 Weet het niet

1QU NIEUW

QB12 Inleidingstekst

(LEES UIT)

PFAS, ook bekend als "voor altijd chemicaliën" zijn door de mens gemaakte chemicaliën die worden

gebruikt in veel producten, zoals voedselverpakkingen, antiaanbaklaagpannen, buitenkleding en vele anderen. Ze hebben nuttige eigenschappen, zoals weerstand tegen hitte, olie, vlekken of water, of worden gebruikt voor antiaanbaklaag. Veel PFAS kunnen nadelige effecten hebben op het milieu en de gezondheid van mens en dier en worden beschouwd als "voor altijd chemische stoffen" omdat ze niet afbreken en lang in het milieu kunnen blijven bestaan.

QB12 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

(LEES UIT — ROTEER NIET — EEN ANTWOORD PER LIJN)

Helemaal mee eens

De neiging om akkoord te gaan

De neiging om het oneens te zijn

Helemaal niet mee eens

Geen idee

1 U maakt zich zorgen over de mogelijke gezondheidseffecten van blootstelling aan PFAS.

1 2 3 4 5

2 U maakt zich zorgen over de effecten van PFAS op het milieu.

1QU NIEUW

QB13ab Welke van de volgende acties moet de EU prioriteren om de natuur te beschermen?

(LEES UIT - ÉÉN ANTWOORD ALLEEN)

1 Breid de gebieden uit waar de natuur wordt beschermd

2 Herstel de natuur ter compensatie van schade veroorzaakt door menselijke activiteiten

3 Versterken van de natuurbeschermingsregels en ervoor zorgen dat deze worden nageleefd

4 Burgers beter informeren over het belang van de natuur

5 Zorg ervoor dat de natuur wordt beschermd bij het plannen van nieuwe ontwikkelingen of infrastructuur

6 Geen (SPONTAAN)

7 Weet het niet

1QU NIEUW

VB14 Hoe goed geïnformeerd bent u over watergerelateerde problemen zoals vervuiling, overstromingen, droogte of inefficiënt gebruik van water in (ONS LAND)?

(LEES UIT - ÉÉN ANTWOORD ALLEEN)

1 Zeer goed geïnformeerd

2 Goed geïnformeerd

3 Niet goed geïnformeerd

4 Helemaal niet op de hoogte

5 Weet het niet

1QU NIEUW

Vraag het allemaal

QB15abcd Wat zijn volgens u de belangrijkste bedreigingen in verband met water in (ONS LAND)? Eerst? De tweede? De derde? De vierde?

(LEES UIT — ALLEEN EEN ANTWOORD)

1 Pollution

2 Klimaatverandering

3 Afbraak van natuurlijke habitats

4 Overstromingen

5 Droogte

6 Watertekorten

7 Algengroei

8 Overconsumptie en verspilling van water

9 Geen andere dreiging

10 andere (SPONTANEOUS)

1 1 Weet het niet

2QU NIEUW

QB16 Naar uw mening doet elk van de volgende actoren momenteel te veel, ongeveer goed of genoeg om water efficiënt te gebruiken in (ONS LAND)

(LEES UIT — ROTEER NIET - EEN ANTWOORD PER LIJN)

Niet genoeg

Doen over het juiste bedrag

Doing te veel

Geen idee

1 Industrie

1 2 3 4

2 Huishoudens

1 2 3 4

3 Landbouw

1 2 3 4

4 Energieproducenten

1 2 3 4

5 Visserij, aquacultuur

1 2 3 4

6 Toerisme

1 2 3 4

7 Openbaar bestuur

1 2 3 4

3.SQU NIEUW

Vraag 17 Vindt u dat de EU aanvullende maatregelen moet voorstellen om de waterproblemen in Europa aan te pakken?

(LEES UIT - ÉÉN ANTWOORD ALLEEN)

1 Ja

2 nr.

3 Weet het niet

1QU NIEUW

